

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra biologie

Diplomová práce

Chovatelství na základní škole

Petra Jílková

Vedoucí práce: Ing. Štěpánka Chmelová, Ph. D.

České Budějovice

2009

Název diplomové práce: Chovatelství na základní škole

Autor: Petra Jílková

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá chovatelstvím na základní škole. V rámci vzdělávacího programu je toto učivo zahrnuto do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Žáci se seznamují s chovem zvířat v domácnosti a s podmínkami a hygienou chovu.

Tato práce zjišťuje rozsah vědomostí, které žáci mají z této oblasti a jaký vztah mají obecně ke zvířatům. Na základě aplikace didaktických testů a dotazníků, které vyplnili žáci osmých tříd třech základních škol, byl proveden výzkum. Výsledky jsou shrnuty v této diplomové práci.

Title of diploma thesis: Breeding at the primary school

Author: Petra Jílková

Anotation

This thesis deals with breeding at primary school. In the Framework Education Programme for Elementary Education is included in the educational field Man and the world of work. Pupils are brought into contact with animals in the household and hygiene conditions and farming.

This work determines the extent of knowledge that students have in this area and how they relate generally to the animals. On the basis of educational tests and questionnaires which were filled in by eighth grade's pupils a research was carried out. The results are summarized in this diploma thesis.

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

V Českých Budějovicích, dne 1. dubna 2009

.....

Poděkování

Děkuji své vedoucí diplomové práce Ing. Štěpánce Chmelové, Ph. D. za její rady a připomínky, které mi poskytla v průběhu vypracování diplomové práce, dále děkuji za trpělivost a porozumění s nímž mě po celou dobu práce vedla.

Obsah

1. ÚVOD A CÍLE PRÁCE	7
2. LITERÁRNÍ PŘEHLED	8
2.1. RÁMCOVÝ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM (RVP)	8
2.1.1. <i>Vzdělávací oblast Člověk a svět práce</i>	10
2.1.2. <i>Tématický okruh Pěstivelské práce, chovatelství</i>	11
2. 1. 3. <i>Další vzdělávací oblasti, kde se toto učivo prolíná</i>	12
2.2. CHOVATELSTVÍ	13
2.2. 1. DOMESTIKACE ZVÍŘAT	13
2.2.2. DOMÁCÍ A HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA	14
2. 2. 3. HOSPODÁŘSKÁ ZVÍŘATA	15
2.2. 4. DOMÁCÍ ZVÍŘATA	17
2.2. 4. 1. <i>Bezobratlí živočichové</i>	18
2.2.4. 1. 1. <i>Strašilky (Phasmatodea)</i>	18
2.2. 4. 1. 2. <i>Cvrček domácí (Acheta domestica)</i>	20
2.2. 4. 1. 3. <i>Oblovka dravá (Achatina fullica)</i>	21
2.2. 4. 2. <i>Ryby</i>	22
2.2. 4. 2. 1. <i>Akvariální rybky</i>	22
2.2.4. 3. <i>Plazi</i>	28
2.2.4. 3. 1. <i>Suchozemská želva</i>	28
2.2.4. 3. 2. <i>Vodní želva</i>	32
2.2. 4. 4. <i>Ptáci</i>	33
2.2.4. 4. 1. <i>Papoušek vlnkovaný – andulka (Melopsittacus undulatus)</i>	33
2.2. 4. 5. <i>Savci</i>	36
2.2.4. 5. 1. <i>Křeček zlatý (Meoscricetus auratus)</i>	36
2.2.4. 5. 2. <i>Pískomil mongolský (Meriones unguiculatus)</i>	38
2.2. 4. 5. 3. <i>Morče domácí (Cavia aperea var. porcellus)</i>	41
2.2. 4. 5. 4 <i>Osmák degu (Octodon degus)</i>	46
2.2. 4. 5. 5. <i>Činčila vlnatá (Chinchilla laniger)</i>	49
2.2.4. 5. 6. <i>Kočka domácí (Felis silvestris lybica f. cattus)</i>	52

2. 2. 5. CHOVATELSTVÍ NA ZŠ	58
2. 2. 5. 1. <i>Alergie na zvířata</i>	60
2.2. 6. DIDAKTICKÉ TESTY A DOTAZNÍKOVÉ METODY	62
3. METODIKA PRÁCE	64
3. 1. PLÁNOVÁNÍ A KONSTRUKCE DIDAKTICKÉHO TESTU	64
3. 2. PLÁNOVÁNÍ A KONSTRUKCE DOTAZNÍKU	64
3. 3. ZADÁNÍ TESTU.....	65
3. 4. ZADÁNÍ DOTAZNÍKU	66
3. 5. VYHODNOCENÍ TESTU	66
3. 6. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU.....	66
3. 7. STATISTICKÉ METODY	66
3.8. DIDAKTICKÝ TEST Z CHOVATELSTVÍ	67
3.8.1. KRITÉRIA PRO HODNOCENÍ DIDAKTICKÉHO TESTU	73
3.9. DOTAZNÍK – CHOVATELSTVÍ	78
4. VYHODNOCENÍ DIDAKTICKÝCH TESTŮ	81
4.1. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK	81
4.2. CELKOVÉ VYHODNOCENÍ DIDAKTICKÉHO TESTU.....	121
5. VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKŮ	125
5.1. HODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH OTÁZEK	125
5. 2. CELKOVÉ VYHODNOCENÍ DOTAZNÍKU	135
6. SHRNUÍ VÝSLEDKŮ A DISKUZE	136
7. ZÁVĚR.....	137
8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	139
9. PŘÍLOHY	146

1. Úvod a cíle práce

Chovatelství drobných domácích zvířat se stává v dnešní době moderním a oblíbeným koníčkem dětí i dospělých. Vlastnit zvíře ale neznamená pouze pozorovat ho a hrát si s ním. Abychom mohli mít ze zvířete radost, musíme se o něho správně starat, abychom mu co nejlépe nahradili život ve volné přírodě. Jedině tak bude zdravé, čilé a aktivní.

S touto skutečností by měli být seznamováni již žáci základních škol. V mé diplomové práci bych chtěla shrnout základní informace týkající se péče o nejčastěji chovaná drobná domácí zvířata.

Hlavním cílem diplomové práce bylo zjistit, jaké znalosti mají žáci osmých tříd základních škol z této oblasti. Dále bylo na základě aplikace dotazníků zjišťováno, jaké vztahy mají žáci ke zvířatům a zda své vědomosti uplatňují v praxi a nenechávají péči o zvířata pouze na rodičích. Odpovědi žáků z didaktických testů a dotazníků byly vyhodnoceny a shrnuty v praktické části diplomové práce.

2. Literární přehled

2.1. Rámcový vzdělávací program (RVP)

V roce 2004 byl vytvořen Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (tzv. Bílá kniha), který zavádí nový systém kutikulárních dokumentů pro vzdělávání žáků od 3 do 19 let. Kutikulární dokumenty jsou vytvářeny na dvou úrovních – státní a školní.

Státní úroveň představují Národní program vzdělávání, vymezující počáteční vzdělávání jako celek, a rámcové vzdělávací programy, vymezující závazné rámce pro tyto etapy vzdělávání: předškolní, základní a střední vzdělávání.

Školní úroveň představují školní vzdělávací programy (dále jen ŠVP), které si musí jednotlivé základní školy vypracovat, při současném dodržení zásad, které stanoví Rámcový vzdělávací program. Školy mají dále k dispozici Manuál pro tvorbu školních vzdělávacích programů, který obsahuje instrukce jak postupovat při tvorbě ŠVP. Podle tohoto manuálu mají školy povinnost připravit vlastní školní vzdělávací program a začít podle něho vyučovat od 1. 9. 2007, ale pouze v 1. a 6. třídách. Každý další školní rok se připojí jedna další třída na 1. i na 2. stupni. Takto se plynule připojí všechny třídy a v roce 2011/2012 se již bude kompletně vyučovat podle ŠVP.

Podle RVP je smyslem a cílem vzdělávání vybavit všechny žáky souborem vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které jsou potřebné pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. K tomuto účelu zdůrazňuje RVP tyto *klíčové kompetence*: kompetence k učení, k řešení problémů, komunikační, sociální a personální, občanské a kompetence pracovní.

V Rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání je vzdělávací obsah rozdělen do devíti *vzdělávacích oblastí*, které jsou tvořeny jedním vzdělávacím oborem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími obory. Každá vzdělávací oblast obsahuje v úvodu charakteristiku vzdělávací oblasti, která charakterizuje vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oborů dané vzdělávací oblasti.

Vzdělávací obsah vzdělávacích oborů je rozdělen na první období (1. až 3. ročník) a druhé období (4. až 5. ročník) a tvoří ho očekávané výstupy a učivo.

Očekávané výstupy vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo v praktických situacích a v běžném životě. RVP ZV stanovuje očekávané výstupy

na konci 3. ročníku (1. období) jako orientační (nezávazné) a na konci 5. ročníku (2. období) a 9. ročníku jako závazné. Učivo je v RVP ZV strukturováno do jednotlivých tematických okruhů (témat, činností) a je chápáno jako prostředek k dosažení očekávaných výstupů (<http://www.rvp.cz/sekce/58>).

Tabulka č. 1: Vzdělávací oblasti a obory v RVP ZV

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura, Cizí jazyk
Matematika a její aplikace	Matematika a její aplikace
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět
Člověk a společnost	Dějepis, Výchova k občanství
Člověk a příroda	Fyzika, Chemie, Přírodopis, Zeměpis
Umění a kultura	Hudební výchova, Výtvarná výchova
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví, Tělesná výchova
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce

RVP ZV dále obsahuje průřezová témata, zahrnující aktuální problémy současného světa. Tato průřezová témata se vztahují k vzdělávacím oblastem a umožňují jejich vzájemné propojení. Formují hlavně osobnost žáka, především jeho postoje a hodnoty. Průřezová témata tvoří povinnou součást základního vzdělávání. Škola musí do vzdělávání na 1. stupni i na 2. stupni zařadit všechna průřezová témata v průběhu základního vzdělávání.

RVP ZV stanovuje tato *průřezová témata*: osobnost a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, enviromentální výchova, mediální výchova (<http://www.rvp.cz/sekce/58>).

2.1.1. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce představuje v RVP ZV velice důležitou složku, neboť nabízí žákům prvního i druhého stupně široké spektrum činností a pomáhá jim získat základní dovednosti v různých oborech lidské činnosti.

Na prvním stupni je tomuto předmětu věnováno minimálně 5 vyučovacími hodinami a na druhém stupni 4 vyučovací hodiny. Vzdělávací obsah je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, včetně víceletých středních škol. Na 1. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy: *Práce s drobným materiálem*, *Konstrukční činnosti*, *Pěstivelské práce*, *Příprava pokrmů*. Na 2. stupni je tato vzdělávací oblast rozdělena na šest tematických okruhů: *Práce s technickými materiály*, *Design a konstruování*, *Pěstivelské práce a chovatelství*, *Provoz a údržba domácnosti*, *Příprava pokrmů*, *Svět práce*, přičemž školy vybírají podle svých možností minimálně dva tematické okruhy, které je nutno realizovat v plném rozsahu. Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny chlapce i dívky 8. a 9. tříd.

Žáci v mnoha životních situacích přicházejí do kontaktu s lidskou činností a technikou. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky, žáci se učí pracovat s různými materiály, plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnosti. Cílem této oblasti je vypěstovat u dětí pozitivní vztah k práci, žáci pochopí hodnotu lidské práce. Dále jsou soustavně vedeni k tomu, aby při práci chránili své zdraví tím, že budou dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Při hodinách lze pracovat samostatně i v týmu. Žáci se učí rozdělit si práci ve skupině, odpovědnosti za dílčí úkol, důvěřovat členům skupiny a naslouchat druhým. Při tom se rozvíjí komunikace mezi žáky navzájem a mezi učitelem a žákem.

Ve vyšších ročnících se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření (<http://www.rvp.cz/sekce/58>).

2.1.2. Tématický okruh Pěstitelské práce, chovatelství

Očekávané výstupy na 2. st. ZŠ:

Žák:

- volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin
- pěstuje a využívá květiny pro výzdobu
- používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu
- prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty
- dodržuje technologickou kázeň, zásady bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty

Učivo:

- **základní podmínky pro pěstování** – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy
- **zelenina** – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny
- **okrasné rostliny** – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin
- **ovocné rostliny** – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování
- **léčivé rostliny, koření** – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie
- **chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty** (<http://www.rvp.cz/sekce/58>).

2. 1. 3. Další vzdělávací oblasti, kde se toto učivo prolíná

Mimo zmíněné vzdělávací oblasti se zvířaty zabývají i jiné části RVP pro základní vzdělávání. Vzdělávací oblast *Člověk a příroda* se, zejména ve své přírodopisné části, zabývá přírodou a jejím pozorováním. S chovem domestikovaných i jiných živočichů jsou žáci seznamováni zejména v tématickém okruhu Biologie živočichů, kde je definováno toto učivo:

- **stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla** – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování
- **vývoj, vývin a systém živočichů** – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci), strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci a savci)
- **rozšíření, význam a ochrana živočichů** – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva
- **projevy chování živočichů**

Na 1. stupni základní školy se můžeme této problematice dotknout v rámci vzdělávací oblasti *Člověk a jeho svět*, která se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. V tématickém okruhu Rozmanitost přírody se žáci seznamují, mimo jiné, i s živou přírodou a vším co k ní patří, tedy i s domácími zvířaty. Je zde nastíněno i učivo o ochraně rostlin i živočichů, které využijeme zejména při chovu některých ohrožených druhů živočichů, například suchozemských želv (<http://www.rvp.cz/sekce/58>).

2.2. Chovatelství

2.2. 1. Domestikace zvířat

Chov zvířat patří k nejstarším lidským činnostem. Zvířata byla během historie lidstva vyňata z přírody a cílevědomě prošlechtována. Hospodářská i domácí zvířata tedy vznikla zdomácněním (tzv. domestikací) volně žijících druhů zvířat. Tyto vybrané druhy si člověk ochočil a choval je pro svůj prospěch i pro potěšení. Prvotní potřebou člověka bylo získat potravu. Pro tento účel choval ovce, kozy, slepice, prasata a další. Dále zvířata člověku pomáhala při lovu a chránila majetek (pes), nosila náklad (osel, vebloud) a pomáhala při práci (buvol). Domácí zvířata nejsou samostatnými živočišnými druhy. Podmínkou domestikace je totiž po celé generace trvající dlouhodobý chov v zajetí, výběr chovných jedinců a chovatelská práce s cílem požadované vlastnosti a znaky vyšlechtit a upevnit. Za domácí zvíře ale nelze považovat např. myš domácí nebo blechu obecnou, i když žijí v domácnosti s člověkem.

Záměrným křížením tedy člověk zdůraznil vlastnosti jednotlivých druhů zvířat tak, aby jejich užitek byla co největší. Měnila se tak zejména velikost a tvar těla, barva srsti a peří, urychlil se růst a dospívání zvířat. Zdomácnění zvířat mělo vliv na přirozené pudy a chování zvířat, zvláště se oslabila jejich ostražitost a bojovnost (Podroužek, 1994).

Charles Darwin poprvé vědecky zhodnotil biologické zákonitosti zdomácnění zvířat a poukázal na skutečnost, že při chovu člověk napodobuje evoluční proces přírody. Rozdíl je v tom, že člověk nemá za cíl vyšlechtit znaky a vlastnosti vhodné pro přežití ve volné přírodní mezidruhové konkurenci, ale takové, z nichž mu plyne užitek (Jelínek a kol., 2000).

Jelínek a kol. (2000) uvádějí tyto obecné znaky domestikovaných zvířat:

- Krotkost (ztráta plachosti)
- Méně dokonalé smyslové orgány
- Větší variabilita znaků, než u výchozího druhu (velikost, zbarvení)
- Zvýšená rozmnožovací schopnost

Tabulka č. 2: Předkové u vybraných druhů hospodářských zvířat (Podroužek, 2003)

Domácí zvíře	Divoký předek	Doba zdomácnění	Místo zdomácnění
Husa domácí	Husa velká, husa čínská	2000 př.n.l.	Evropa, Asie
Kachna domácí	Kachna divoká, Kachna pižmová	2000 př.n.l	Evropa
Koza domácí	Koza bezoárová	2000 př.n.l	Afrika, Asie, Evropa
Králík domácí	Králík divoký	2000 př.n.l	Středomoří
Krocán domácí	Krocán divoký	2000 př.n.l	Amerika
Kůň domácí	Kůň Převalského, tarpan	6000 - 2000 př.n.l	Asie, Egypt
Kur domácí	Kur bankivský	2000 př.n.l	Indie
Ovce domácí	Muflon, divoké ovce	6000 - 2000 př.n.l	Přední Asie
Prase domácí	Divoké prase	6000 - 2000 př.n.l	Evropa, Asie
Tur domácí	Pratur, tur divoký	6000 - 2000 př.n.l	Afrika, Indie

2.2.2. Domácí a hospodářská zvířata

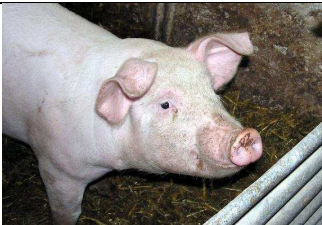

V praxi je třeba rozlišovat pojmy hospodářská zvířata a domácí zvířata. Hospodářská zvířata jsou ta, které člověk chová v uměle vytvořených podmínkách, kde se rozmnožují a dávají užitek. Domácí zvířata jsou ta, která žijí v těsném společenství s člověkem. Chovají se pro zálibu a pro užitek. Některé druhy zvířat jsou současně hospodářskými i domácími zvířaty, např. kapr obecný, včela medonosná a jiné. Domácími zvířaty jsou např. kočka domácí, pes domácí, morče domácí a další.

2. 2. 3. Hospodářská zvířata

Tabulka č. 3: Přehled chovaných užitkových zvířat

Bezobratlí živočichové	Včela medonosná	▪ Rozšířena po celém světě ▪ Chována jako užitkový hmyz pro své produkty (med, vosk, mateří kašička) a jako opylovač rostlin ▪ Včely žijí ve včelstvech, kde má každý jedinec svou funkci	
Ryby	Kapr obecný	▪ Jeho chov má u nás dlouhou tradici ▪ Dlouholetým chovem kapra vzniklo více forem kapra obecného (šupináč, lysec, modrák a další)	
Ptáci	Holub domácí	▪ Holub se chová pro okrasu a pro maso ▪ V současné době je velkým problémem jeho přemnožení ve městech ▪ V současné době existuje celá řada plemen holuba domácího	
	Kur domácí	▪ Užitkový pták chovaný pro maso a vejce ▪ Jeho plemena se dělí na ta, která chováme spíše pro maso a ta, která chováme pro vejce ▪ Ve velkochovech slepic se výrazně zvyšuje jejich užitkovost	
	Kachna domácí	▪ Je všežravec ▪ Vyšlechtěna z kachny divoké ▪ Chová se pro maso a peří	

Pokračování tabulky č. 3

Savci	Králík domácí	▪ Byl vyšlechtěn z divoké formy králíka ▪ Chová se pro maso, srst a také jako laboratorní zvíře	
	Kůň domácí	▪ Rozlišujeme dva základní typy koní: teplokrevní (využívají se k jízdě a pro sportovní účely) a chladnokrevní (využívají se pro tah a různé práce)	
	Prase domácí	▪ Dnešní prase domácí prošlo křížením, kterým se dosáhlo podstatných změn ve stavbě jeho těla. ▪ Prase chováme pro maso, sádlo a kůži, zejména ve velkochovech	
	Tur domácí	▪ Řadíme ho mezi sudokopytníky přežvýkavce ▪ Chová se pro mléko, maso, kůži a potah ▪ V dnešní době se přechází zejména k volnému ustájení	
	Ovce domácí	▪ Chová se zejména pro vlnu, mléko, maso, kůži a lanolin (tuk z vlny) ▪ Nejvíce jsou chovány v horských a podhorských oblastech	
	Koza domácí	▪ Kozu chováme pro mléko, kůži a maso mláďat ▪ Není náročná na potravu ▪ Dnes je chov koz spíše na ústupu	

2.2. 4. Domácí zvířata

Chování živočichů patří bohužel k méně frekventovaným činnostem v hodinách přírodovědy nebo pěstitelských prací (oddíl chovatelství), i přesto, že jsou tyto činnosti z didaktického hlediska velmi cenné. Ve škole lze živočichy chovat v koutku živé přírody nebo ve speciálně vybavené chovatelské místnosti. Žáci zde mohou pozorovat stavbu těla vybraného živočicha, projevy jeho chování a životní potřeby. Mimo toho se také žáci učí vztahu k živým bytostem, lásce k přírodě a podobně. Práce s živými tvory ve vyučování má také velmi významný motivační prvek (Podroužek, 1994).

Učitel by měl zvážit některé otázky, aby nedošlo k problémům a byli spokojení děti, vyučující i samotné zvíře

Nejdůležitější je vybrat vhodný druh, a to z hlediska bezpečnosti, hygieny i životních nároků zvířete. Proto není vhodné chovat jedince jedovaté nebo agresivní. Učitel by si měl pečlivě prostudovat, jak se o zvíře starat (aby nedošlo k zapáchání, nebo jinému zanedbání zvířete) a dále jak velký prostor bude potřebovat až vyroste. Názor dětí je v tomto případě neméně důležitý, proto nepodceňujeme jejich strach a zábrany. Zvíře by se mělo líbit všem dětem, aby je péče o něho bavila. Vybíráme tedy zvířata klidná, s malými nároky na prostor, nenáročná na péči a která lze přiměřeně ochočit.

Je dobré zvážit i finanční a časové možnosti školy. Učitel by si měl předem ověřit, kolik peněz je vedení školy ochotno poskytnout na pořízení zvířete a náklady spojené s jeho chovem. Pipková (2008, on-line) uvádí, že je možné do těchto problémů zapojit vhodnou formou i děti. Je například možné uspořádat představení s tím, že výdělek půjde na krmivo a zařízení chovné místnosti. I přesto, že by se o zvíře měly starat převážně děti, je nutná pomoc a podpora učitele, který musí počítat s tím, že této činnosti věnuje také část svého volného času. Vyučující musí mít také zajištěno, kdo se bude o zvířata starat o prázdninách. Zda si zvířata vezmou domů děti, samozřejmě se svolením rodičů, nebo zda zajistí systém služeb větších žáků (<http://www.rvp.cz/clanek/260/1817>).

S chovem domácích zvířat žáky seznamuje učebnice Pěstitelství (Dyrtová a kol., 2003). V kapitole Chovatelství jsou žáci seznamováni s chovem těchto modelových zvířat: morče domácí, křeček domácí, akvarijní rybky, andulka a kočka domácí.

V této kapitole uvádím základní informace o chovu těchto modelových zvířat, doplněných o zvířata často chovaná v domácnostech, která také mohou být chována v koutku živé přírody nebo v chovatelské místnosti a tím žáky obohatit o další vědomosti a zkušenosti s jejich chovem (<http://www.rvp.cz/clanek/260/1817>).

2.2. 4. 1. Bezobratlí živočichové

2.2.4. 1. 1. Strašilky (*Phasmatodea*)

Strašilky jsou tropický hmyz. Jsou zajímavé zejména svým chováním, zejména v případě ohrožení. Strašilky velice dobře napodobují části rostlin v podobě větviček a listů. Když jsou napadeny, používají nečekané barevné a zvukové efekty, vystřikují různé výměšky, nebo upadají do katalepsie. V tomto stavu zdánlivé smrti setrvávají i několik hodin (Řezáč, 2004). Právě pro tyto vlastnosti je jejich chov tak oblíbený. To, co činí strašilku v přírodě neviditelnou působí v insektáriu nápadně, překvapivě až kuriózně (Kovařík a kol., 2000).

Insektárium pro strašilky

Strašilky vyžadují insektárium, které by mělo mít výšku nejméně trojnásobnou, než je délka těla nejdelší dospělé samice. Vhodnou výškou zajistíme chovaným jedincům dostatek prostoru pro svlékání, který je důležitý, neboť nymfy samců se svlékají pětkrát a nymfy samic až šestkrát za rok.

Terárium by mělo být vyrobeno ze skla nebo z plexiskla s několika pruhy z pletiva, aby bylo zajištěno dostatečné větrání. Strašilkám ve dne udržujeme teplotu mezi 20 –25 °C a v noci mezi 17 – 22 °C (Řezáč, 2004).

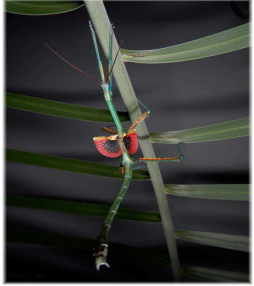

Krmení

Všechny strašilky jsou býložravci. Některé strašilky se živí jen jedním rostlinným druhem, jiné se živí rozmanitou potravou. Obecně lze říci, že většině druhů strašilek vyhovují například listy růžovitých dřevin. Přes zimu krmíme strašilky ostružiníkem, jehož některé druhy zůstávají zelené i přes zimu. V létě můžeme strašilkám nabídnout maliník nebo růži šípkovou. Musíme mít na paměti, že strašilky velice těžce snášejí změnu potravy, někdy může v důsledku této změny dojít i k jejich úhynu. Nejsnáze si zvykají na novou potravu ve stádiu čerstvě vylíhlých nymf (Kovařík a kol., 2000).

Tabulka č. 4 : Přehled chovných pomůcek pro chov strašilek

Potřeby pro ubytování zvířete	Dostatečně velké insektárium
	Větvičky nebo jiné dekorace
Krmení	Nádoby na potravu a vodu
	Listy růžovitých dřevin nebo jiné krmení vhodný pro chovaný druh
Péče	Čistící prostředky na mytí insektária

Tabulka č. 5: Přehled nejčastěji chovaných druhů strašilek

<i>Achrioptera fallax</i>	▪ Velká a okřídlená, pestře zbarvená pakobylka z Madagaskaru ▪ Dosahují délky až 24 cm ▪ Vyžadují prostorné (vysoké) insektárium	
<i>Bacillus rossius</i>	▪ Nejznámější evropská pakobylka ▪ Zelené nebo hnědé zbarvení ▪ Samice dorůstají délky až 10 cm ▪ Chov: Při pokojové teplotě v suchém insektáriu. Požírají růžovité dřeviny	
<i>Extatosoma tiaratum</i>	▪ Tato strašilka má české označení „strašilka australská“ ▪ Chov: V prostornějším insektáriu suchého typu s občasným rosením. ▪ Tento druh přijímá růžovité rostliny.	

2.2. 4. 1. 2. Cvrček domácí (*Acheta domestica*)

Cvrčci jsou většinou teplomilní živočichové. Typické je pro ně cvrkání, které tvoří sameček třením křídel o sebe. Z přibližně 2500 druhů je cvrček domácí nejčastěji chovaný, často jako potrava pro jiné druhy zájmových zvířat.

Chovná nádrž pro cvrčka

Cvrčky chováme ve skleněném teráriu, nejméně 40 cm vysokém. Tato výška zajistí, aby cvrčci po sundání víka nemohli z terária vyskočit. Strop terária opatříme kovovou síťkou, abychom zajistili jeho dostatečné větrání a tím zamezili množení roztočů. Svisle nebo zešikma umístíme v teráriu proložky pro skladování vajec. Takto vytvořené úkryty zamezí nárůstu kanibalismu mezi cvrčky. Na dno nádrže nedáváme žádný substrát. V teráriu udržujeme teplotu 26 - 32 °C (Řezáč, 2004).

Krmení

Cvrčkům musíme podávat kvalitní krmivo, bohaté na bílkoviny. V opačném případě se mezi nimi rozšíří kanibalismus. Jednou z možností je směs suchého krmiva pro kočky a sušeného odstředěného mléka v poměru 10 : 1, druhou možností je zakoupení kompletního krmiva pro cvrčky. Jako zdroj vody slouží mēlká miska, v níž je namočená houba. Cvrčci tak přijímají vodu, aniž by jim hrozilo utopení v misce (Řezáč, 2004).

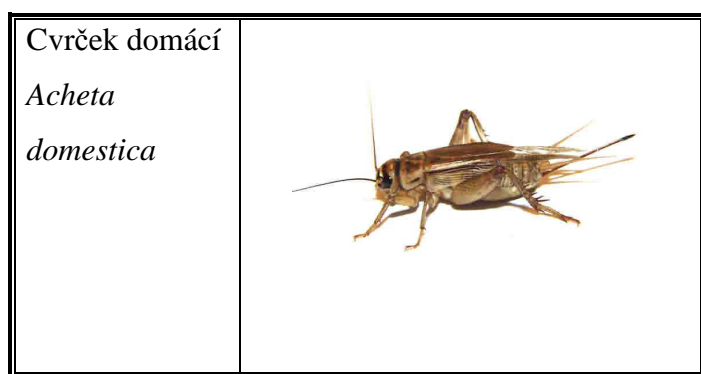
Tabulka č. 6: Přehled chovných pomůcek pro chov strašilek

Potřeby pro ubytování zvířete	Chovná nádrž
	Proložky pro skladování vajec
Krmení	Krmivo pro cvrčky
	Nádoby na potravu a vodu
Péče	Čistící a dezinfekční prostředky

Zdravotní prevence

Je dobré si uvědomit, že dochází k uvolňování par chemických látek z cvrčků, které mohou způsobovat alergická onemocnění. Toto riziku se zvyšuje, pokud chov cvrčků zanedbáme (Řezáč, 2004).

Tabulka č. 7: Cvrček domácí (*Acheta domestica*)

2.2. 4. 1. 3. Oblovka dravá (*Achatina fullica*)

Oblovky dravé jsou největší suchozemští plži na světě. Jejich ulita dosahuje velikosti 15 – 20 cm a je tmavě hnědá se světlým žíháním.

Chovná nádrž pro oblovky

Tito plži potřebují terárium nebo akvárium, které se z vrchní strany zabezpečené tabulkou skla a mřížkou k větrání. Jako substrát je vhodné použít vlhký lignocel (Lignocel je kokosová drt'. Prodává se lisovaný a před použitím ho musíme zalít vodou. Do hodiny po zalití zvětší svůj objem a stane se sypkým.), ale nesmí být mokrá. Kameny, kusy kůry, větve nebo umělé rostliny můžeme použít jako dekoraci. Terárium je vhodné obden vlhčit. Pokud bude stát terárium na světlém místě s teplotou mezi 28-33°C, není nutné osvětlení.

Krmení

Oblovky krmíme ovocem a zeleninou všeho druhu (jablko, hruška, broskev, okurka, salát, čínské zelí, mrkev apod.), listy jetele a dalších rostlin. Není nutné krmit oblovky denně, stačí obden. Zbytky potravy vždy odstraníme. Důležitou složkou potravy pro oblovky je vápník (růst ulity), proto jim podáváme kousky sépiové kosti nebo skořápky.

Péče o oblovky

Abychom zamezili rozmnožování roztočů, musíme nejméně jednou za měsíc vyčistit chovnou nádrž.

Oblovky dravé jsou nenároční živočichové, proto je mohou chovat i začátečníci (www.ifauna.cz).

Tabulka č. 8: Oblovka dravá

Oblovka dravá <i>Achatina fullica</i>	

2.2. 4. 2. Ryby

2.2. 4. 2. 1. Akvarijní rybky

Pořízení rybek

Nově zřízené akvárium bychom neměli přepĺňovat rybami. Základní pravidlo zní: jeden centimetr ryby na jeden litr vody. U akvarijních rybek, stejně jako u ostatních zvířat, bychom měli klást důraz na zdraví ryb. Voda v akváriu by neměla být zakalená a zarostlá řasami. Ryby musí být živé, aktivní, bez parazitů. V žádném případě nesmí mít šedé nebo krví zmodralé skvrny na ploutvích. Ryby by se neměly motat ani jinak otírat o dekorační materiál. Protože každý druh má jiné nároky, otázky ohledně potravy, vody, rostlin a snášenlivosti s jinými druhy by nám měl zodpovědět prodejce. Ryby přenášíme v transportním sáčku, ve kterém je voda z akvária, ve kterém ryby dosud žily. Doma přidáme do přepravního sáčku vodu z nádrže. Než rybky vypustíme do akvária, ponoříme je do vody nejprve s transportním sáčkem, dokud se nevyrovnají teploty vody. Po 15 minutách slijeme část vody ze sáčku a doplníme ho opět vodou z akvária. Po dalších 15 minutách můžeme ryby vypustit do nádrže (Becková, 2008).

Akvárium pro rybky

Akvárium pro rybky bychom měli připravit ještě před tím, než si půjdeme rybky koupit. Základem je dostatečně velká nádrž na vodu. Dnes se nejčastěji používá celoskleněné lepené akvárium. Vyrábí se většinou v menších rozměrech pro menší počet ryb. Pokud chceme mít velké akvárium s velkým objemem vody, je bezpečnější použít akvárium rámové, která jsou v rozích vybavena kovovou kostrou, aby byla pevnější.

Na dno akvária nejprve vložíme půdní filtr. Na něj nasypeme silnou vrstvu říčního písku nebo akvarijního štěrku. Obojí nesmíme zapomenout důkladně proprat. Propraný substrát rozprostřeme na dno akvária a vymodelujeme ho tak, aby vzadu dosáhla vrstva asi 10 cm. Takto silná vrstva je potřebná k vysázení rostlin. Naopak vepředu může být vrstva substrátu nižší a na malém nepatrném kousku téměř žádná. Zde se bude hromadit detrit, který pak snadno odstraníme odkalovačem. Mnohé ryby potřebují úkryt. Pro tento účel nám poslouží kameny a kořeny. Nádrž plníme vodou velice opatrně, abychom nezvířili písek. Když je naplněná do poloviny nebo do dvou třetin, zasadíme rostliny. Vybíráme raději odolnější druhy a takové, které se dobře snášejí, například kalatku kadeřavou, štipatkovec skvrnitý nebo anubis konžský. Než rostliny zasadíme, zbavíme je nahnilých listů a kořeny jim zkrátíme na délku asi 3 cm. Rostliny se nesázejí příliš blízko sebe, protože se rychle rozrůstají. Pokud máme v akváriu velký počet býložravých ryb a hrozí zničení rostlin v akváriu, můžeme použít rostliny umělé. K osvětlení akvária použijeme zářivky, které se co nejvíce podobají dennímu světlu. Většina akvarijních rybek potřebuje teplou vodu. K ohřevu vody můžeme použít ponorné topné tělísko nebo topný kabel. Teplotu vody je nutné kontrolovat, proto nezapomeneme umístit na stěnu akvária teploměr. Další důležitou vlastností vody je hodnota pH. Většině ryb vyhovuje slabě kyselá nebo neutrální hodnota pH. Množství různých solí rozpuštěných ve vodě určuje tzv. tvrdost vody. Tyto hodnoty zjistíme pomocí akvatestů zakoupených v obchodě s chovatelskými potřebami. Pokud voda obsahuje chlór, musíme ji převařit (Anděrová, 1999).

Krmení a údržba

V obchodě s chovatelskými potřebami můžeme rybám koupit hotové krmivo, které je speciálně připraveno pro akvarijní ryby a obsahuje všechny výživné látky, aminokyseliny, minerály, stopové prvky a vitamíny. Při vhodném dávkování odpovídají přírodní rybí potravě (Becková, 2008).

Jako zpestření jídelníčku podáváme rybám ve zvláštním krmítku s otvory živou potravu ve formě nitěnek, buchaneček, perlooček a blešivců. Tito drobní živočichové se hýbou a prolézají otvory v krmítku. Ryby je tak mohou chytat a živit se jimi. Tyto živočichy můžeme koupit v obchodě a nebo je lovit v přírodních vodách, co nejméně znečištěných. Potravu klademe na různá místa, abychom podnítili lovecký pud ryb. Nejlepší je krmit ryby v malých dávkách několikrát denně (Anděrová, 1999).

Pokud je akvárium dobře založeno, samotná údržba je již snadná. Nejčastějším úkolem akvaristy je doplňovat odpařenou vodu. Jednou za čas můžeme vyměnit asi jednu třetinu vody za čerstvou. Není příliš vhodné plnit akvárium vodou přímo z vodovodu. Vždy bychom ji měli nechat odstát nejméně 24 hodin. Voda zůstane dlouho čirá, pokud se v akváriu ustálí rovnováha mezi prostředím, rybami a rostlinami. Pokud chceme vyměnit v akváriu celý obsah vody, postupujeme stejně jako při zakládání akvária. Při odstraňování řas ze stěn akvária nám mohou pomoci vodní plži, zakoupené v obchodě. Nikdy k tomuto účelu nepoužíváme plže odchycené v přírodě (Anděrová, 1999).

Tabulka č. 9: Soupis všech potřeb pro chov akvarijských rybek

Potřeby pro ubytování zvířete	Lepené nebo rámové akvárium
	Půdní filtr
	Topné tělísko
	Zářivky
	Teploměr
	Umělé nebo živé rostliny
	Říční písek a oblázky
	Kořeny a jiné dekorace
Krmení	Hotové krmivo – vločky, granule nebo tabletky
	Živé krmivo – nitěnky, buchanky, perloočky, blešivci
	Speciální krmivo – hluboce zmražení živočichové
	Krmítko na živou potravu
Péče	Sítka na odchyt ryb
	Odkalovač

Tabulka č.10: Nejčastěji chované druhy akvariijních rybek

Trnobřichovití	Tetra černá (<i>Gymnocorymbus ternetzi</i>)	▪ blíbená akvariijní ryba ▪ Dobře se snáší s ostatními rybami ▪ Žije dlouho ▪ Mají černé zbarvení, které časem bledne	
	Tetra červená (<i>Hyphessobrycon flamneus</i>)	▪ Klidná hejnová ryba ▪ Rostliny má raději na zadní straně a na boku akvária ▪ Lze je chovat společně s klidnými rybami	
	Tetra žhavá (<i>Hemigrammus erythrozonus</i>)	▪ Klidná hejnová ryba ▪ Zdobí ji zářivé proužky ▪ Dobře se snáší s ostatními rybami ▪ Je dobré chovat šest kusů rybek a více	
	Neonka černá (<i>Hyphessobrycon herbetraxelrodi</i>)	▪ Patří k nejatraktivnějším a nejoblíbenějším druhům ▪ Mají raději hustě zarostlé akvárium ▪ Snášejí se zejména s menšími druhy ryb	
Kaprovití	Kardinálka čínská (<i>Tanichthys albonubes</i>)	▪ Často nazývána „nepravá neonka“ ▪ Velice oblíbená, snadný chov ▪ Hejnová ryba (10 kusů a více) ▪ Potřebuje hustý porost u stěn a volný prostor k plavání	
	Danio pruhované (<i>Danio rerio</i>)	▪ Nenáročná ryba ▪ Hejnová ryba (od 8 kusů výše) ▪ Dobře se snáší s jinými druhy mírných ryb ▪ Snadno se rozmnožuje	

Sumci	Krynýřovec jednopruhý (<i>Otocinclus affinis</i>)	▪ Ideální pojídač řas pro akvária ▪ Snáší se s mírnými druhy ryb ▪ Hejna od 5 kusů výš	
	Pancéřníček skvrnitý (<i>Corydoras paleatus</i>)	▪ Hodí se k oživení spodní zóny akvária ▪ Vyžaduje na dně akvária oblý jemnozrnný štěrtek ▪ Chov v hejnech (od 5 kusů výš)	
Lezounovití	Bojovnice pestrá (<i>Betta splendens</i>)	▪ Nejlepší je chovat pouze jednoho samečka s 2 – 3 samičkami ▪ Chováme ji společně s mírnými rybami ▪ Vyžaduje hojný porost akvária	
	Čichavec zakrslý (<i>Colisal lalia</i>)	▪ Cítí se dobře v hustě zarostlém akváriu ▪ Snáší se s klidnými rybami ▪ Samečci jsou znatelně větší než samičky	
Živorodkovití	Živorodka duhová (paví očko) (<i>Poecilia reticulata</i>)	▪ Velmi rychle se množí ▪ Ideální pro začátečníky ▪ Snášejí se s klidnými rybami ▪ Optimální je 1 sameček na 3 samičky	
	Živorodka trpasličí (<i>Heterandria formosa</i>)	▪ Ideální pro začátečníky ▪ Vyžaduje hustě zarostlé akvárium ▪ Optimální je 1 sameček na 3 samičky	

Pokračování tabulky č. 10

	Plata skvrnitá (<i>Xiphophorus maculatus</i>)	▪ Atraktivní a oblíbená ryba ▪ Vyžaduje hustě zarostlá akvária a dostatečný prostor pro plavání ▪ Také u této ryby chováme 1 samečka společně se 3 samičkami	
Halančkovití	Štikovec páskovaný (<i>Aplocheilichthys lineatus</i>)	▪ Rád se zdržuje mezi plovoucími rostlinami ▪ Snadný chov ▪ Dobře se snáší se stejně velkými, klidnými rybami	
Vrubozubcovití (cichlidy)	Akara hnědá (<i>Cleithracara maronii</i>)	▪ Hodí se do dobře zarostlých akvárií ▪ Potřebuje skrýše mezi kameny a v kořenech	
	Cichlidka Ramirezova (<i>Microgeophagus ramirezi</i>)	▪ Vyžaduje hustě zarostlé akvárium s kořeny a možnostmi úkrytu ▪ Lze ji chovat společně s mírnými rybami	
	Skalára amazonská (<i>Pterophyllum scalare</i>)	▪ „královna akvarijských ryb“ ▪ Snáší se se středně velkými rybami ▪ Požírá malé ryby ▪ Existuje více šlechtěných forem (černé, zlaté, závojnate...)	

2.2.4. 3. Plazi

2.2.4. 3. 1. Suchozemská želva

Želvy žijí v různém prostředí podle toho zda jde o želvu mořskou, brodivou, plovací, pobřežní nebo suchozemskou.

Suchozemské želvy obývají prostředí vyznačující se kolísáním vlhkých a suchých, nebo teplých a chladných období – tedy savany, polopouště a okraje pouští. Pravou poušť neobývá žádná suchozemská želva, proto ani v teráriu by neměla mít želva pouze souvislou vrstvu písku. Jemné částičky vdechuje, což u ní vyvolává záněty dýchacích cest (Zych, 2006).

Míra ohrožení želv

Želvy, podobně jako spousta jiných tvorů a rostlin, jsou v současné době ve stále větší míře ohrožovány bezohlednou rozpínavostí člověka. Prudce se zmenšující plochy neporušené přírody omezují jejich životní prostor často do té míry, že se ocitají na samé hranici existenčního ohrožení, nebo jim zabrání v jejich životních projevech, především v úspěšném rozmnožování. V poslední době se objevil další významný ohrožující faktor a to že se v Číně významně zvýšila poptávka po želvím mase, kterému navíc čínská medicína připisuje léčivé vlastnosti.

Proto dnes chov většiny druhů želv podléhá mezinárodní registraci CITES – Convention on international Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, což česky znamená Úmluva o mezinárodním obchodu ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin. V České republice byla přijata a postupně uvedena v platnost v roce 1992. Péčí o dodržování podmínek CITES je pověřeno Ministerstvo životního prostředí, které vydává i příslušné doklady (Zych, 2006).

Terárium pro suchozemskou želvu

Pro úspěšný chov je nutné zvířatům vytvořit vhodné životní podmínky, odpovídající co nejvíce jejich přirozeným požadavkům. Velikost terária by měla být na délku $5 \times$ délka krunýře a na šířku $0,8 \times$ délka terária. Takový prostor by měl stačit aby se mohla želva podle potřeby pohybovat a necítila se stísněně.

Uspořádání terária musí odpovídat nárokům chovaného druhu, přičemž mezi základní prvky vybavení patří:

- vhodný podkladový substrát v dostatečné vrstvě podle nároků druhu
- druhově specifické možnosti úkrytu
- podle potřeby vodní nádrž, zdroj pitné vody
- podle potřeby možnosti šplhání (skály, větve) vhodné velikosti a umístění
- podle potřeby osázení rostlinami k vytvoření vhodného mikroklimatu nebo úkrytu

Řadu druhů lze chovat přes léto i v našich zeměpisných šířkách venku. V zahradním teráriu má želva výhodu přímého slunečního světla a i větší prostor pro pohyb. Venku má želva větší pestrost stravy. Venkovní terária ale mají i svá rizika. Než necháme želvu volně pobíhat ve výběhu, měli bychom se přesvědčit zda v tomto úseku nerostou žádné jedovaté rostliny, které by mohla želva sežrat. Mnozí chovatelé podceňují jejich schopnost šplhání a hrabání (Zych, 2006).

Krmení

Suchozemské želvy jsou býložravci, tudíž je můžeme krmit divoce rostoucími bylinami jako jsou například listy pampelišky, jitrocele nebo jetele. Musíme však dávat pozor na to, kde je trháme. Na okrajích polí, na loukách sousedících s plotem apod., nemůžeme bezpečně vyloučit předchozí kontaminaci některými z chemických prostředků používaných v zemědělství. Jako zpestření jídelníčku můžeme želvě podávat i ovoce a zeleninu (jablka, rajčata, banán, mrkev atd.). Jídelníček býložravých druhů želv můžeme zcela výjimečně doplňovat celou řadou bílkovinných složek potravy, jako jsou kousky syrového masa, vajíčko apod. (Zych, 2006).

Péče o suchozemskou želvu

Významnou podmínkou úspěšného chovu je dodržování hygienických zásad. V první řadě především pravidelné čištění terária, odstraňováním zbytků potravy a trusu. Také musíme želvě pravidelně vyměňovat substrát a vodu v nádržce. Je dobré jednou za čas terárium úplně vyklidit, vymýt a vhodně vydezinfikovat (Wilke, 1998).

Zimní spánek

Želvy, jako všichni plazi, vnímají střídání jednotlivých ročních období. Reakcí želv na delší období chladu je tzv. zimní spánek (hibernace). Při zimním spánku dochází ke složitým změnám v metabolismu.

Koncem září se želvy projevují mešní aktivitou a začínají se zahrabávat. Přestaneme s krmením a snížíme okolní teplotu tak na 20°C. Želvy se dokonale vyprázdní a napijí. Poté želvu umístíme do plastové bedýnky s neprašným substrátem a i s bedýnkou dáme na místo, kde je stálá teplota přibližně od 1°C do 5°C. Bedýnky musí být chráněny proti vniknutí hlodavců. V tomto prostředí vydrží zdravá želva bez problémů zimovat přibližně do března, kdy zvíře přeneseme do teplejšího prostředí, dopřejeme jim vodu a postupně i potravu.

I když je zimování pro želvu prospěšné, pokud ji nemůžeme dopřát zimování kvalitní, nezimujeme ji raději vůbec, protože ji tak méně ohrožujeme na životě (Zych, 2006).

Tabulka č. 11: Přehled všech potřeb pro chov suchozemské želvy

Potřeby pro ubytování zvířete	Terárium
	Stelivo
	Misky na potravu a vodu
	Možnosti úkrytu
	Kameny a větve ke šplhání
	Osvětlení
Krmení	Divoce rostoucí byliny (listy pampelišky nebo jitrocele)
	Ovoce a zelenina
	Bílkoviny (tvaroh, syrové maso a jiné)
Péče	Přezimovací bedýnka
	Potřeby a nástroje na čištění

Tabulka č. 12: Nejčastěji chované druhy suchozemských želv

Želva zelenavá (<i>Testudo hermanni</i>)	▪ Velikost: do 20 cm ▪ Rozšíření: Řecko, balkánské státy ▪ Chov: Terárium a výběh, teplota vzduchu ve dne 26 °C a v noci 18 °C	
Želva žlutohnědá (<i>Testudo graeca</i>)	▪ Velikost: přes 30 cm ▪ Rozšíření: Jižní Evropa, Írán, Egypt ▪ Chov: Terárium a výběh, teplota vzduchu ve dne 26 °C a v noci 18 °C	
Želva vroubená (<i>Testudo marginata</i>)	▪ Velikost: asi 30 cm ▪ Rozšíření: Jižní Řecko, na Sardinii uměle vysazena ▪ Chov: Terárium a výběh, teplota vzduchu ve dne 26 °C a v noci 18 °C	
Želva stepní (<i>Testudo horsfieldii</i>)	▪ Velikost: 20 cm ▪ Rozšíření: Na východ od Kaspického moře, Írán ▪ Chov: Terárium a výběh, teplota vzduchu ve dne 26 °C a v noci 18 °C	

2.2.4. 3. 2. Vodní želva

Vodní želvy se hojně vyskytují v tropech a subtropích, kde žijí v rozmanitých lokalitách – ve vodních nádržích nádržích, jezerech, potocích a řekách (Řezáč, 2004).

Akvárium pro vodní želvu

Vodní želvy jsou aktivními plavci, proto potřebují dostatečně velké akvárium o délce rovné pětinašobku délky krunýře dospělé želvy a šířce rovné trojnásobku šířky akvária. Tato velikost je dostačující pro jednu želvu (Wilke, 1998). Na dno akvária můžeme dát písek a kameny, o které má želva možnost si obrušovat drápy, nebo ho můžeme nechat holé. Důležitá je také kvalita vody. Do akvária lijeme pouze vodu odstátou, alespoň 24 hodin. Pro udržení její kvality je nutné instalovat filtrační zařízení. Teplota vody by se měla pohybovat v rozmezí 21 - 26 °C. Nad jednu stranu akvária instalujeme světelný zdroj.

Vodním želvám musíme umožnit odpočinek od plavání na souši. Zvláště malé vodní želvy se mohou plaváním unavit natolik, že se utopí. Postačí kus dřeva zavěsit tak, aby byla jen část ponořená do vody a část byla nad vodní hladinou. Želva tam bude odpočívat a vyhřívat se (Řezáč, 2004).

Tabulka č. 13: Přehled všech potřeb pro chov vodní želvy

Potřeby pro ubytování zvířete	Akvárium
	Písek
	Možnosti úkrytu (kořeny, větve...)
	Filtrační zařízení
Krmení	Osvětlení
	Méně rostlinná potrava
	Živočišná potrava (hmyz, maso...)
Péče	Koupené krmivo nebo vitamíny
	Přezimovací nádrž
	Potřeby a nástroje na čištění

Tabulka č.14: Nejčastěji chované vodní želvy

Želva nádherná (<i>Trachemys skripta elegans</i>)	▪ Velikost :až 25 cm ▪ Rozšíření: USA, na východ a na západ od Mississippi ▪ Chov: Akvárium a zahradní jezírko, v akváriu teplota vzduchu 26 – 28 °C	
Klapavka pižmová (<i>Sternotherus odoratus</i>)	▪ Velikost: až 15 cm ▪ Rozšíření: USA (Florida) až jižní Kanada ▪ Chov: Akvárium a zahradní jezírko, v akváriu teplota vzduchu 26 – 28 °C	

2.2. 4. 4. Ptáci

2.2.4. 4. 1. Papoušek vlnkovaný – andulka (*Melopsittacus undulatus*)

Andulky jsou pestrě zbarvení papoušci. Jejich domovem je Austrálie, kde je suché a horké podnebí. Jsou velice společenskými živočichy. V jednom hejnu můžeme napočítat nejméně 20 až 60 jedinců. Takový počet zajišťuje andulce spokojený život a pocit bezpečí. V zimním období, kdy jsou teploty přes den nízké, opouštějí andulky v celých hejnech svá stanoviště a hledají vhodnější a teplejší místa. Celé hejno opustí najednou své stanoviště a táhne přes celý kontinent, často až stovky kilometrů. Během letu se hejno spojuje s dalšími a výsledný počet ptáků v hejnu může být až 2000 jedinců (Wolter, 2007).

Pořízení andulky

Andulku si můžeme koupit v obchodě se zvířaty nebo u chovatele. V obou případech bychom neměli spěchat a výběru andulky věnovat zvýšenou pozornost. Nejdůležitější je, aby byl pták mladý a zdravý. Andulka, kterou kupujeme by měla být

stará asi tak pět až osm týdnů. Jedině tak si snadno zvykne na nové prostředí a velice brzy se ochočí. Mladá andulka má velké černé vypouklé oči, vlnková kresba sahá přes celou hlavičku až k ozobí, které je světlé, v některých případech až bílé.

Zdravá andulka je čilá, pohybuje se a udržuje kontakt s ostatními ptáky. Její peří je hladké a lesklé. Oči nesmí být zalepené a v jejich okolí ani v okolí nosních dírek nesmí být žádný výtok nebo znečištění.

Naproti tomu nemocná andulka se drží dál od ostatních, je načepýřená, zobák má zastrčený v peří a oči jsou téměř zavřené (Wolter, 2007).

Klec pro andulku

Klec, do které chceme andulku ubytovat, bychom měli postavit na její definitivní místo a poté už bychom ho neměli během života andulky nikam stěhovat. Jedině tak se pták rychleji ochočí a zvykne si v novém prostředí (Wolter, 1998). Na dno klece dáme ptačí písek. Ten slouží jednak k hygienickým účelům, jednak dodává andulce minerální látky a pomáhá při trávení. Plastová bidýlka odstraníme a místo nich připevníme dřevěná, přírodní. Musíme dbát na to, aby byla tak silná, aby je andulka neobemkla svými prsty. Některá bidýlka můžeme navázat i šikmo, aby si andulka více připadala jako v přírodě (Wolter, 2007).

Krmení

Základním krmením pro andulku jsou semena trav. Směs těchto semen koupíme v obchodě s chovatelskými potřebami. Musíme dbát na to, abychom kupovali čerstvá semena. Andulka tak získá vyváženou stravu. Stravu můžeme andulce obohatit zeleninou a zelenými rostlinami (šťěrbák, petržel, řeřicha, špenát, mladé pampeliškové listy, ptačinec). Jednou za dva dny může dostat andulka také ovoce, jako je pomeranč, jahody, jablko, hruška a další. Během zimy potřebují andulky také pšeničné klíčky, oves a slunečnicová semínka (Piers, 1995).

Péče o andulku

Dbáme na to, aby měla andulka v misce dostatek zrní. Pokud je na povrchu hodně prázdných slupek, odstraníme je lžičkou. Denně je nutné vyprázdnit všechny nádobky a napáječku a vše opláchnout teplou vodou. Jednou za měsíc umyjeme horkou vodou celou klec, všechny její části vykartáčujeme a vyměníme okousané větve v kleci za čerstvé (Wolter, 1998).

Tabulka č. 15: Soupis všech potřeb pro chov andulky

Potřeby pro ubytování zvířete	Klec
	Ptačí písek
	Přírodní větve
	Nádoby na krmení a vodu
	Sépiová kost nebo minerální kámen
Krmení	Hotové krmivo – směs semen
	Zelenina a zelené rostliny (štěrbák, petržel, řeřicha, špenát, atrček, mladé pampeliškové listy, ptačinec), ovoce (pomeranč, jahody, jablko, hruška)
	Voda
Péče	Lžíce na odstraňování nečistot
	Potřeby a nástroje na čištění

Tabulka č. 16: Nejčastěji chované druhy andulky

Opalín	Opalín je kresba na zádech vykrojená do tvaru V	
Lutino	Lutino jsou žluté andulky s červenýma nebo černýma očima bez kresby v opeření	
Albín	Albíni mají stejné znaky jako lutino, ale jsou bílí	

2.2. 4. 5. Savci

2.2.4. 5. 1. Křeček zlatý (*Meoscricetus auratus*)

Křeček je jedno z nejlepších zvířat, které se hodí pro začínající chovatele. Péče o něj je velmi podobná péči o morče. Vždy musíme dbát na to, aby bylo zvíře zdravé, bez parazitů a čisté. Je nejlepší si koupit křečka, který je starý 4 až 7 týdnů, neboť takový křeček si na nového majitele snadno zvykne a nechá se ochočit.

Křečci, kteří jsou chováni jako domácí zvířata jsou většinou zlatí křečci.

Klec pro křečka

Klec pro křečka lze koupit v obchodě s chovatelskými potřebami, nebo je možné ji vyrobit. Průměrná klec má rozměry 48×24×24 cm. Čím je klec větší, tím lépe. Klec tak dovolí křečkovi tolik pohybu, kolik potřebuje. Klec nikdy nestavíme na okno, kam praží slunce, k topnému tělesu nebo do průvanu. Ke kleci nesmí mít přístup jiná domácí zvířata, především kočka.

Na dno klece nasypeme dostatečnou vrstvu hoblin. Dále tam vložíme bedničku, ve které se může křeček uhnízdít. Opět ji můžeme koupit nebo vyrobit. Nezapomeneme na cvičební kolo. Křeček dokáže za noc uběhnout ve svém kole i dva až tři kilometry. Nakonec vložíme do klece trochu potravy, napájecí láhev a dřevo na hryzáání.

Potrava pro křečka

V chovatelských potřebách prodávají směs pro křečky, která je připravená tak, aby křeček dostal základní složky potravy – zrní, semínka a ořechy. Tuto směs je dobré obohacovat o zeleninu, ovoce a volně rostoucí rostliny. Ze zeleniny je pro křečka nejvíce vhodná brokolice, mrkev, špenát, petržel, nebo jiná listová a kořenová zelenina. Ovoce podáváme křečkovi pouze v malém množství. Vhodná jsou jablka, hrušky, hroznové víno a rajčata. U volně rostoucích rostlin hrozí nebezpečí, že křeček sní jedovatou rostlinu. Proto podáváme křečkovi pouze rostliny, které bezpečně poznáme a netrháme je na místech, které by mohly být ošetřeny postřikem.

Péče o křečka

Aby byl křeček zdravý, musíme každý den odstraňovat mokré piliny a nahradit je suchými. Každý měsíc je třeba vyměnit všechny piliny a klec omýt mýdlovou vodou s několika kapkami desinfekce. Dlouhosrstého křečka je třeba pravidelně vykartáčovat měkkým kartáčkem na zuby. Krátkosrstí křečci se většinou čistí sami velice dobře (Piers, 1995).

Tabulka č. 17: Soupis všech potřeb pro chov křečka

Potřeby pro ubytování zvířete	Klec
	Hoblíny
	Kameninové misky
	Bednička na hnízdo
	Cvičební kolo
	Napáječka
	Špalíček nebo větvička z tvrdého dřeva
Krmení	Hotové kupované krmení pro křečky
	Zelenina (mrkev, špenát, brokolice, petržel...)
	Plané rostliny
Péče	Kartáč na česání
	Potřeby a nástroje na čištění

Tabulka č. 18: Křeček zlatý

Křeček zlatý (<i>Meoscricetus auratus</i>)	

2.2.4. 5. 2. Pískomil mongolský (*Meriones unguiculatus*)

Domovem mongolských pískomilů jsou pouště. Před tímto horkým a suchým podnebím se tyto živočichové chrání vyhrabáváním nor hluboko v zemi. Na zemský povrch vylézají obvykle až večer při západu slunce. Protože je v poušti málo vody a potravy, tráví pískomilové většinu času hledáním semínek, kořínků, hmyzu a zelených rostlin. V přírodě žijí v koloniích. Ani v domácím prostředí proto není vhodné chovat pouze jednoho pískomila.

Jsou to čilá, roztomilá, temperamentní zvířata, neustále pobíhají nebo hrabou. Protože je péče o ně snadná, jsou velice vhodné pro domácí chov (Piers, 1998).

Pořízení pískomila

Pískomila seženeme v obchodě s chovatelskými potřebami nebo přímo u chovatele. V obou případech musíme dbát na to, aby zvíře nemělo žádné rány nebo zlomeniny, neměli by mít žádné parazity, srst by měla být čistá a lesklá a oči musí mít jasné. Celkově by měl být pískomil čilý a mladý. Kötter a Ehrensteinová (2002) uvádí, že ideální stáří zvířete při nákupu je přibližně 8 – 10 týdnů.

Jak již bylo zmíněno, měli bychom chovat spolu nejméně dva jedince, kteří jsou na sebe zvyklí. Mohou tak vzájemně pečovat o srst, což je dobré pro jejich zdravotní stav a ve spánku se mohou k sobě přitulit, čímž uspokojují svou vrozenou potřebu sociálního kontaktu. Neméně významná je i skutečnost, že tak najdou i snáze kontakt s chovatelem, lze je snáze ochočit (Kötter a Ehrenstein, 2002).

Chovná nádrž pro pískomila

Pískomily lze chovat v akváriu nebo v kleci. Nejlépe se cítí ve skleněném akváriu, které je naplněno směsí rašeliny nebo zahradnického substrátu, do kterého se velice rádi zahrabávají. Dle Piersové (1998) by nádoba, ve které pískomily chováme měla mít rozměry 65 × 30 × 40 cm.

Krmení

Pro pískomily je vhodné krmivo pro křečky, které obsahuje převážně směs semen a ořechů. Občas jim můžeme přidat do krmiva zeleninu a ovoce. Musíme mít na paměti, že pokud jim podáváme ovoce a zeleninu příliš často, mohli bychom jim ublížit.

Optimální krmnou dávku zjistíme z jejich chování, protože při nadbytku stravy si začnou stavět skladiště s krmivem (Řezáč, 2004).

Péče o pískomila

Péče o pískomily je snadná. Obnáší hlavně čištění klece nebo akvária. Pokud chováme pískomila v akváriu, musíme každý měsíc starou lžící odstranit místa, která jsou znečištěna výkaly a nahradíme je novou směsí. Jednou za tři měsíce vyčistíme akvárium úplně. Do vody, kterou ho myjeme je dobré přidat několik kapek dezinfekčního prostředku.

Žije-li náš pískomil v kleci, musíme každý týden vyměnit všechny piliny a nahradit je čerstvými. Každý měsíc kromě výměny pilin klec umyjeme a vydezinfikujeme.

Pro oba případy platí, že každý den nesmíme zapomenout odstranit pískomilové zbytky potravy (Piers, 1998).

Tabulka č. 19: Soupis všech potřeb pro chov pískomila

Potřeby pro ubytování zvířete	Akvárium nebo klec
	Směs na zahrabávání: rašelinu, zahradnický substrát, slámu nebo piliny
	Materiál na hnízdo: seno, bavlněná látka
Krmení	Misky na jídlo
	Směs pro pískomily nebo krmivo pro křečky, zelenina, ovoce
Péče	Dezinfekční prostředky
	Stará lžice na odstraňování výkalů

Děti a pískomilové

Pískomilové se velice snadno ochočí. Pokud se děti seznámí s jejich chovem, mohou se o něj samostatně starat. Pískomilové reagují na hru s dětmi spontánně. Žerou z ruky a dávají najevo důvěru a spokojenost. Při špatném zacházení se ale snadno vylekají (Kötter a Ehrenstein, 2002).

Tabulka č. 20: Barevné varianty pískomila mongolského

Divoké zbarvení	▪ Takto zbarvení pískomilové velice dobře splývají s okolím ▪ Každý chlup na horní straně těla se skládá ze tří různých barevných pásů. Horní je tmavý, střední je světle hnědý a spodní pás je šedý.	
Černé zbarvení	▪ Černé pískomily poznáme podle charakteristické bílé skvrny na čenichu nebo na hrudi ▪ Jsou již poměrně vzácní	

2.2. 4. 5. 3. Morče domácí (*Cavia aperea var. porcellus*)

Morčata jsou společenská zvířata, která v přírodě žijí ve velkých skupinách vedených dominantním samcem. Vzájemně mezi sebou komunikují prostřednictvím rozličných hlasových a pachových signálů a také různým postavením těla. Na andských loukách, které jsou jejich domovinou, mají v trávě vybudován systém tunelů, který jim slouží jako úkryt (Řezáč, 2004).

Člověk se s morčaty začal přátelit již před 10 000 lety. Původní vlastní morčata je Střední a Jižní Amerika. Zde jsou dodnes rozšířena po celém kontinentu jejich předkové, divoká morčata. Do Evropy se dostala první morčata domácí po objevení Ameriky v roce 1492. Morčata byla zpočátku velmi vzácná a také drahá (Behrend, 2006).

Pořízení morčete

Za účelem koupě morčete si vybereme ten obchod s chovatelskými potřebami, kde chovají zvířata v čistotě a dostatečně velké kleci. Při výběru morčete je nejdůležitější jeho zdraví. Za tímto účelem kontrolujeme nejdříve aktivitu zvířete, které by nemělo sedět shrbené v rohu klece. To svědčí o možné nemoci. Dále kontrolujeme srst, která by měla být hustá a lesklá. Oči i nos by neměly být zalepené a zanícené.

Měli bychom si rozmyslet, zda si pořídíme morče domácí, nebo zvíře zvláštního plemene. Čistokrevné morče se vyznačuje zcela jasnými znaky, které předepisuje standard a které jsou hodnoceny na výstavách. Morče je jedno z mála zvířat, které se může pochlubit širokou paletou barev a druhů srstí, a to jak u čistokrevného zvířete, tak u nečistokrevného morčete domácího.

Morče je společenské zvíře, proto je vhodné koupit dvě morčata. Pokud nechceme zakládat chov, musíme dbát na to, abychom vybrali jedince stejného pohlaví (Altmann, 2006).

Klec pro morče

Základní vybavení, které potřebujeme pro morče, je dostatečně velká klec. Její velikost volíme s ohledem na počet jedinců chované v jedné kleci. Pro jedno morče by měla mít klec rozměry nejméně 40 × 80 cm. Dno by mělo mít okraj vysoký 10 až 15 cm, aby podestýlka tak snadno nevypadávala. Klec umístíme do místnosti, kde není průvan, ani jiné škodlivé pachy. Klec nesmí stát na přímém slunci (Altmann, 2006).

Na dno klece umístíme stelivo, kterým můžou být dřevěné hobliny, sláma, nebo stelivo pro morčata zakoupené v chovatelských potřebách. Pro dlouhosrstá morčata se doporučuje dát do klece vrstvu hoblin a na ní měkkou vrstvu sena. Na srsti morčat se pak nedělají uzlíky. V kleci by neměl chybět úkryt, často ve tvaru dřevěného domečku, který slouží morčeti na spaní a prolézání. Na seno a trávu poslouží jesle na krmení. Zajistíme tak potravu, která není rozdupaná a znečištěná močí a výkaly. Miska na krmení by měla být těžká a stabilní, aby se snadno nepřevrhla. Jako nádobu na pitnou vodu je dobré zvolit skleněnou nebo plastovou napáječku. Morče se jí rychle naučí používat. Klec morčete musíme pravidelně čistit, aby morče nezapáchalo a bylo zdravé (Behrend, 2006).

Piersová (1996) uvádí, že nejlepší je chovat morčata v dřevěném kotci. Ten je rozdělen na tmavou část na spaní, která má plné dřevěné dveře a větší denní část s dveřmi z pletiva, kterými může dovnitř vnikat dostatek světla a vzduchu. Oboje dveře musejí být dobře uzavíratelné. Kotec by měl stát na nožičkách, nebo alespoň na cihlách, aby byl chráněn před vlhkem, průvanem a před ohrožením jinými zvířaty (Piers, 1996).

Krmení

Aby bylo morče zdravé, měli bychom ho správně krmit a udržovat v čistotě. Morčata jsou býložravci. Základní potravou pro morče je tedy seno. Musíme dávat pozor na to, aby bylo kvalitní, nezávadné. V jarních a letních měsících nabídneme morčeti také čerstvé píceiny, zeleninu a ovoce, které jsou bohaté na bílkoviny, vápník a vitamín C. Na rozdíl od většiny savců neumí morčata syntetizovat vitamín C a kyselinu listovou. Musí je tedy přijímat v potravě (Řezáč, 2004). Stravu morčete můžeme obohatit o prodávané krmné směsi. Morče po nich rychle tloustne, proto bychom jim měli dát denně maximálně 10 až 20 g této směsi. Také vitamíny jsou doplňkem stravy morčete. Pokud ale morče krmíme zdravě, nejsou tyto přípravky nezbytně nutné. Morčata by měla mít neustále v napáječce vodu, aby se mohla kdykoli napít. Tvrdý chléb nebo větvičky ovocných stromů slouží morčeti k obrušování jejich stále dorůstajících zubů, proto by jejich kleci také neměly chybět. Morče krmíme dvakrát denně, vždy ve stejnou dobu. Dbáme na to, aby mělo morče potravu vždy čerstvou, proto nezapomínáme odstraňovat zbytky potravy (Behrend, 2006).

Péče o morče

Pravidelně musíme pečovat hlavně o srst morčete, a to česáním a odstraňováním uzlíků. Pokud nemá morče v kleci tvrdý předmět na obrušování drápků (hodí se např. cihla), musíme je občas zkrátit kleštičkami na nehty. Abychom však morče neporanili, je dobré svěřit tuto činnost do rukou zvěrolékaře. Koupání morčete je nutné pouze při větším znečištění zvířete (Behrend, 2006).

Tabulka č. 21: Soupis všech potřeb pro chov morčete

Potřeby pro ubytování zvířete	Klec nebo kotec
	Hoblíny
	Kameninové misky
	Jesle na seno
	Dřevěný domeček
	Napáječka
	Cihla na obrušování drápků
Krmení	Seno
	Zelenina (mrkev, červená řepa, brokolice, květákový košťál a listy, petržel)
	Plané rostliny (sléz, kokoška pastuší tobolka, jetel, pampeliškové listy, ptačinec, řebříček, kopřivy)
	Krmné směsi
	Vitamíny
Péče	Kartáč na česání
	Nůžky
	Potřeby a nástroje na čištění

Zdravotní prevence

Při kontaktu s morčetem může u člověka dojít k projevům alergické reakce. Kůže pak svědí a pálí. Onemocnění přenosná ze zvířete na člověka (zoonózy) se, s výjimkou kožních chorob, u morčat vyskytují pouze zřídka. Přesto bychom si měli dávat u zvířete pozor na různá plísňová onemocnění, nebo svrab. Morčata také často trpí salmonelózou, kterou se mohou lehko nakazit zejména děti. Jako prevence těchto chorob je nezbytné mytí rukou, žádné zvíře bychom neměli líbat nebo ho tisknout na holou kůži (Behrend, 2006).

Děti a morčata

V dnešním světě televize a počítačů dětem často chybí živý kontakt s přírodou. Zvířata naštěstí děti téměř magicky přitahují. Chtějí je hladit, krmit, hrát si s nimi a vlastnit je. Početná psychologická vyšetření dokládají význam zvířat pro osobnostní vývoj dítěte. Na vybudování vztahů jsou morčata velmi vhodná. Jsou přátelská, nechají se krmit a pohladit. Děti si často neumějí představit, kolik vyžadují domácí zvířata péče. Musíme proto poučit děti o správné péči a probudit v nich touhu morčatům porozumět. Neméně důležité je vysvětlit dětem jak se k morčeti chovat. Neopatrným držením může dítě morče i umačkat (Behrend, 2006).

Tabulka č. 22: Přehled nejčastěji chovaných druhů morčat

Rozetová morčata	▪ Chlupy jsou tuhé a odstávají od těla. ▪ Na těle je rozmístěno 8 – 10 rozet.	
Rex	▪ Mají zvlněnou nebo kudrnatou srst, která je jemná a měkká.	

Pokračování tabulky č. 22

Texel	▪ Texel je kříženec plemen sheltrie a rex. Na hlavě má srst krátkou a načechranou, na těle dlouhou a spirálovitě stočenou nebo zvlněnou.	
Anglický crested	▪ Tato morčata jsou hladkosrstá, s jedinou rozetou uprostřed čela. Rozeta má barvu těla.	
Americký crested	▪ Tato morčata jsou hladkosrstá, s jedinou rozetou uprostřed čela. Rozeta je bílá.	
Dlouhosrsté morče	▪ Dlouhé chlupy. Díky pěšince na zádech srst splývá po obou stranách těla.	
Šeltie	▪ Srst je stejně jako u dlouhosrstého morčete dlouhá, hustá a lesklá. Vzadu vytváří srst vějíře.	

2.2. 4. 5. 4 Osmák degu (*Octodon degus*)

Osmáci pocházejí z Chile a Peru. Osmáci využívají řadu zvukových signálů, kterými se mezi sebou dorozumívají. Český název osmák dostali podle žvýkacích ploch na stoličkách, které mají tvar osmičky (Řezáč, 2004).

Pořízení osmáka

Osmáka lze koupit v obchodě se zvířaty nebo u chovatele. V obou případech by nám měl být poskytnut dostatek informací týkající se chovu a stravy. Lze chovat jedno zvíře, nebo skupinku. Pokud se rozhodneme pouze pro jednoho jedince, musíme se mu více věnovat, nejlépe denně. Vybíráme si samozřejmě zdravé jedince, kteří se poznají podle lesklé srsti, jasných očí a celkovým čistým vzhledem.

Klec nebo akvárium pro osmáka

Klec pro osmáka by měla mít rozměry 80 × 40 × 50 cm. Dno musí být skleněné s vyšším okrajem, aby z klece osmáci nemohli vyházovat stelivo. Dno klece pokryjeme dřevěnými hoblinami. Osmáci rádi staví úkryty a hnízda. K tomuto účelu jim dáme do klece také ubrousky a seno. Dále jim do klece umístíme několik silnějších větví, nejlépe z ovocných stromů, po nichž osmáci rádi šplhají (Řezáč, 2004). V kleci nesmí samozřejmě chybět těžké kameninové misky na potravu a napáječka. Voda v misce je nevhodná, protože osmáci je díky svému aktivnímu pohybu velice rychle znečistí a nahnou do ní podestýlku. Jako úkryt na spaní použijeme dřevěný domeček, který koupíme v obchodě s chovatelskými potřebami, nebo si ho vyrobíme z překližky. Plastový domeček je nevhodný, protože osmáci ho brzy prokoušou (Skoupá, 2000).

Osmáky lze chovat také v akváriu, které znemožní vypadávání podestýlky a zbytků potravy. Jeho stěny také sníží hluk, který tato zvířata dělají. Zařízení zde platí stejně jako u klece (Skoupá, 2000).

Krmení

Osmák je výhradně býložravec, proto jim podáváme hlavně trávu, vojtěšku, jetel, listy pampelišky a čerstvou zeleninu. Dále se v jejich stravě můžou objevit granule pro činčily nebo morčata. Občas dáme osmákům kousek jablka nebo jiného ovoce, ne příliš sladkého, protože by jim mohlo způsobit vážné onemocnění (třeba cukrovku). Jako doplněk stravy slouží vápníkové bloky, které jim vložíme do klece (Řezáč, 2004).

Péče o osmáka

Potrava, kterou mají rádi osmáci se rychle kazí, především zelenina, proto ji musíme denně vyměňovat za čerstvou. Totéž platí i o vodě v napáječce, přičemž alespoň jednou týdně napáječku důkladně vymyjeme a odstraníme případné řasy. Nesmíme dopustit, aby osmákům začala zapáchat podestýlka, protože v té době už je plná nečistot, které ohrožují zdraví zvířete. Tomuto nebezpečí předejdeme, když ji budeme vyměňovat jednou za týden, nejpozději za dva týdny. Ve stejné době jim vložíme do klece také misku s pískem pro činčily, ne jiným. Osmáci si v něm sami dokonale vyčistí srst. Není proto nutné osmáky koupat, lépe řečeno, je to až nežádoucí, protože by zvíře mohlo snadno nastydnout. Také osmáci si potřebují obrušovat zuby. K tomuto účelu jim dáváme do klece k ohryzu větvičky, tvrdé pečivo nebo ořechy i se skořápkou (Skoupá, 2000).

Tabulka č. 23: Přehled všech potřeb pro chov osmáka

Potřeby pro ubytování zvířete	Klec nebo akvárium
	Hoblíny
	Seno, ubrousky a další materiál na stavbu hnízda
	Misky na potravu
	Napáječka
	Větve z ovocných stromů
	Dřevěný domeček
Krmení	Vojtěška, jetel, listy pampelišky a čerstvá zelenina
	Granule pro činčily nebo morčata
	Ovoce
	Vápníkové bloky
Péče	Písek (pro činčily)
	Potřeby a nástroje na čištění

Zdravotní prevence

Pokud budeme osmáky udržovat v čistotě, není nutné se obávat zdravotních komplikací. Než si ale osmáka pořídíme, měli bychom se ujistit, zda není nikdo z rodiny alergický na srst zvířat, na podestýlku nebo seno (Skoupá, 2000).

Tabulka č. 24: Osmák degu

Osmák degu (<i>Octodon degus</i>)	

2.2. 4. 5. 5. Činčila vlnatá (*Chinchilla laniger*)

Činčily pocházejí z vysokohorských oblastí. Jejich domovem jsou Andy v Jižní Americe. Tato oblast se vyznačuje sporou vegetací, četnými skalními převisy a velkými výkyvy teplot. Ve dne činčily spí mezi skalami, aby se ukryly před letním horkem. Potravu vyhledávají ve večerních a nočních hodinách. Živí se rostlinami, které zde rostou, to znamená trávou, listy a kůrou stromů, bodláky a kaktusy (Schmidt-Röger, 2006)

Pořízení činčily

U činčily platí stejná pravidla jako u ostatních výše zmíněných zvířat. Pokud jsme se rozhodli chovat doma činčilu, obrátíme se na chovatele nebo na obchod se zvířaty. Přitom musíme dbát na to, abychom si vybrali zvíře mladé a zdravé.

Klec pro činčilu

Nejvhodnější příbytek pro činčily je prostorná klec, umístěná v chladnější a tmavší místnosti, kde nebude rušit hluk, který způsobují ve večerních a nočních hodinách. Klec pro jednu činčilu by měla mít rozměry alespoň 50×50×60 cm. Jako stelivo použijeme hobliny nebo hrubé piliny. Dalším vybavením klece je miska na zrní, jesličky na seno, napáječka a nádoba se suchým pískem. Ke šplhání a obrušování zubů umístíme do klece větve.

Krmení

Činčily bychom neměli překrmovat, protože tím ohrožujeme jejich zdraví. Denně jim dáme do misky jednu polévkovou lžící směsí zrní. Tu můžeme namíchat z pšenice, ječmene, ovesných vloček, prosa, lněného semene, hrachu, slunečnice nebo kukuřice společně s granulemi pro činčily. Mimo tuto směs jim podáváme dobře vysušené seno, které umístíme do jesliček. Z čerstvého zeleného krmení postačí denně pro jednu činčilu větší list pampelišky. Občas můžeme dát činčile i bodlák, na kterém si velice pochutná, neboť je to potrava, kterou se živí v oblastech ze kterých pocházejí. Jako pochoutku může dostat činčila sušené ovoce, se kterým šetříme, protože po nich tloustnou, což ohrožuje jejich zdraví (Motyčka, 1998).

Péče o činčilu

Činčila je čistotné zvíře. Čistotu své srsti udržují koupelí v písku pro činčily. Ten by měly mít neustále k dispozici. Klec bychom měli jednou týdně omýt horkou vodou, to samé platí i o veškerém příslušenství v kleci. Jednou za čtyři až šest týdnů musíme vyměnit živé větve za čerstvé (Schmidt-Röger, 2006)

Tabulka č. 25: Soupis všech potřeb pro chov činčily

Potřeby pro ubytování zvířete	Klec
	Hoblíny nebo hrubé piliny
	Misky na potravu
	Napáječka
	Jesličky na seno
	Větve z ovocných stromů
	Dřevěný domeček
Krmení	Zrní: pšenice, ječmen, ovesné vločky, proso, lněné semeno, hrách, slunečnice nebo kukuřice
	Granule pro činčily
	Čerstvé zelené listy
	Sušené ovoce
Péče	Písek pro činčily
	Potřeby a nástroje na čištění

Zdravotní prevence

O činčile platí totéž jako u osmáka. Hlavní zásadou je udržovat v kleci a v jejím okolí čistotu. Pro člověka je hlavním nebezpečím alergie. Zda nejsme alergičtí bychom si měli nechat zjistit ještě než si zvíře pořídíme.

Činčila a děti

Činčila není vhodným zvířetem pro malé děti, protože ty velice těžko pochopí fakt, že není zvířetem na mazlení a těžko se s tím smíří. Pokud se děti starají o zvíře samy, měly by respektovat jejich chování, a to že přes den spí, měly by jim to tedy umožnit a nerušit je (Schmidt-Röger, 2006).

Tabulka č. 26: Přehled barevných variant činčil

Standard	▪ Klasikou mezi činčilami jsou divoce zbarvená zvířata – taková, jaká ještě dnes žijí v malém množství ve volné přírodě	
Bílá	▪ I když je barva těchto činčil na celém těle bílá, uši mají šedé ▪ Zvířata s šedým kořenem ocasu bývají označována jako Wilsonova bílá	
Black Velvet	▪ Sametově černé činčily mají černou srst na hřbetě a na hlavě, boky jsou šedé a břicho světlé, v ideálním případě bílé ▪ Sametové činčily se vyskytují také v hnědé, modré a safírové barvě	
Violett	▪ Jejich tělo pokrývá rovnoměrná šedě a modře působící srst s fialovým nádechem ▪ Oči těchto činčil jsou černé a uši mají šedou barvu těla	

2.2.4. 5. 6. Kočka domácí (*Felis silvestris lybica f. catus*)

Předkem kočky domácí je africká kočka plavá. K domestikaci koček došlo pravděpodobně na Středním východě a v Egyptě (Řezáč, 2004). I přes zákaz Egyptanů vyvážet kočky se tato zvířata dostala na obchodní loď, hlavně z důvodu ochrany nákladu před krysami a myšmi. Tak se kočky rozšířily a přizpůsobily se svému okolí: V hornaté krajině Malé Asie se objevily první dlouhosrsté kočky, předkové dnešních perských koček. V jihovýchodní Asii se zabydlely štíhlé kočky s krátkými chlupy – předchůdci siamských a barmských koček. V mírných podnebných pásech se dědila kompaktní tělesná stavba a hustší srst s izolační spodní vrstvou: prototyp dnešní kočky domácí (Eilert – Overbeck, 2008).

Pořízení kočky

Kočku můžeme získat několika způsoby. Jedním z nich je koupit kočku od chovatele. Podle čisté a zdravé srsti, čistého a dostatečně velkého ubytování a chování koček poznáme nejlépe seriózního chovatele. U něho si můžeme být jisti, že dostaneme zdravou kočku, která absolvovala veškerá nutná očkování a odčervení (Gollmann, 2006).

Dále můžeme kočku získat v útulku pro zvířata. Pomůžeme tak kočce nebo kotěti, které bylo zanedbáváno, odstrkováno nebo dokonce vyhozeno na ulici. V tomto případě musíme mít dostatek trpělivosti, protože kočce bude zcela jistě trvat delší dobu než si získáme její důvěru. Je dobré vyptat se pečovatелů na co nejvíce informací o kočce, kterou jsme si vybrali. Nemusíme se však obávat, že si přivezeme domů nemocnou kočku. Útulky jsou pod stálo veterinární kontrolou (Eilert – Overbeck, 2008).

Ubytování kočky

Základní potřebou pro chov kočky je košík. Nejvhodnější je proutěný košík ve tvaru iglů se zavíráním na mřížku, levnější variantou je papírová krabice. Do košíku rozprostřeme polštář nebo deku. Místo, kam košík umístíme by mělo být stálé, teplé a bez průvanu. Nezbytnou součástí je i kočičí klozet. Je to plastová vanička se zvýšeným okrajem o rozměrech 50 × 38 × 14 cm (Behrend, 1998). Kočka zde zahrabává své výkaly do podestýlky. Podestýlku lze koupit ve specializovaných prodejnách s potřebami pro domácí zvířata. Vybereme takovou, která dobře váže pachy. Nejvhodnější jsou minerální granule, nebo biologická podestýlka, která není zátěží pro životní prostředí a může se po použití sypat do zahradního kompostu (Behrend, 1998).

Krmení

Kočky jsou masožravci. Kromě masa by ale měly dostávat i vodu a mléko. Základem je čerstvá strava, kterou představuje maso kuřecí, krůtí, hovězí, skopové, králičí a mnoho druhů ryb (Piers, 1995). I přesto že jsou kočky předurčeny k požívání syrového masa, podáváme jí raději maso a ryby vařené, nakrájené nebo nadrobno nařezané a vykostěné. Surové maso můžeme kočce podat pouze v případě, že pochází ze spolehlivého zdroje. Požívání syrového masa také posílí kočce žvýkací svaly. Aby byla strava pestřejší, přidáme kočce do misky jednou týdně játra. Kočky umí samy produkovat vitamín C, nemusí ho proto přijímat v potravě. Zelenina proto není pro kočky tak důležitá jako zdroj vitamínů, ale dodává jim balastní látky (Laukner, 2007).

Kromě čerstvého masa krmíme kočku také konzervovanou stravou, která obsahuje potřebný obsah proteinů, tuků, vitamínů a minerálů a také suchou stravou, která je určena pouze jako doplněk běžné stravy. Pokud je kočka krmena suchou stravou, musíme dbát na dostatečný příjem tekutin (Piers, 1995).

Kočky potřebují občas také pozřít trávu, která jí pomáhá zbavit se chlupů, spolykaných při čištění kožichu (Behrend, 1998).

Množství podávané potravy závisí na velikosti kočky a množství pohybu, který kočka má. Kočka se sama ozve, pokud má hlad.

Důležité je, abychom nikdy kočce nedávali konzervovanou stravu pro psy. Jídlo, které kočka nesnědla během půl hodiny musíme odebrat a příště jí dát méně (Piers, 1995).

Péče o kočku

Majitel by měl svou kočku pravidelně kartáčovat, zejména když kočka líná. Krátkosrstou kočku stačí vykartáčovat jednou týdně. Nejprve ji pročešeme hřebenem od hlavy k ocasu a potom použijeme štětinový nebo gumový kartáč. Odstraníme tak odumřelou srst a pozůstatky blech. Dlouhosrstou kočku je naopak třeba kartáčovat denně. Použijeme hřeben s řídkými zuby, přitom musíme dávat pozor, abychom kočku moc netahali, zejména v citlivých partiích. Chuchvalce chlupů nejprve uvolníme prsty a pak je pročešeme.

Pokud se kočka více znečistila, je nutné ji vykoupat. Kočky se koupou velice nerady. Teplota vody by měla odpovídat tělesné teplotě kočky, což je asi 38,6 °C a výška hladiny je optimální 5 – 10 cm. Dětský šampon nebo speciální šampon pro kočky opatrně vtíráme do pokožky a poté ho důkladně opláchneme. Po koupeli kočku důkladně vysušíme ručníkem a necháme oschnout v suché místnosti (Bower a Bower, 2001).

Vlhčenými čistícími tamponky nebo papírovými ubrousky zbavujeme oční koutky ospalků a občas vytřeme i ušní boltce.

Kočky si potřebují brousit drápy, proto jim to musíme umožnit. Abychom předešli zničení nábytku, je dobré pořídit kočce prolézačku a škrabadlo. Prolézačka obsahuje kmen omotaný sisalovým vláknem a různá sedátka a překážky, které lákají k sezení, šplhání a protahování. Škrabadlo je potaženo hrubým sisalovým provazem. Umístíme ho do takové výšky, aby na něj kočka snadno dosáhla.

Hlavně kočkám žijícím v bytě je nutné nabídnout různé hračky. Můžeme je zakoupit v podejnách pro zvířata, nebo použijeme prázdné cívky od nití, klubko vlny, korkovou zátku a prázdné krabičky (Behrend, 1998).

Abychom předešli různým onemocněním, měli bychom kotě ve stáří dvou měsíců očkovat proti kočičí chřipce a dalším nemocem. Po roce musí mýt provedeno přeočkování. Občas bychom měli lůžko kočky postříkat sprejem na odblešení. Kořata i dospělé kočky potřebují pravidelně odčervit, neboli zbavit malých parazitů, kteří žijí v jejich střevech. Příslušné tablety dostaneme od veterináře (Piers, 1995).

Zdravotní prevence

Existují nemoci, které mohou postihnout kočku a člověka. Nejčastější jsou tyto:

- **Vzteklina:** Proti vzteklině musí být očkována každá kočka.
- **Toxoplasmóza:** Je nebezpečná zejména pro těhotné ženy. Nenarozené dítě může postihnout těžké poškození mozku a očí. V těhotenství je proto dobré nechat si udělat krevní zkoušku na tuto nemoc.
- **Plísňové onemocnění kůže:** Projevuje se svěděním a vypadávání srstí. Nemocné zvíře ošetří veterinář. Onemocnění se může snadno přenést na děti, proto musíme dbát bezpečnostních opatření.
- **Škrkavky:** Kočky musíme pravidelně zbavovat parazitů.
- **Blechy, roztoči a klíšťata:** Jako prevenci používáme obojek proti blechám. Pokud se kočka nakazí, ošetřujeme ji mycí emulzí a zároveň důkladně vyčistíme podlahy i pod koberci a všechny spáry a štěrby, protože blechy zde mohou přežívat až čtyři měsíce.

Pokud budeme dodržovat preventivní opatření uvedená v kapitole „péče o kočku“ a hygienická pravidla, nemusíme se případné nákazy obávat.

Tabulka č. 27: Soupis všech potřeb pro chov kočky

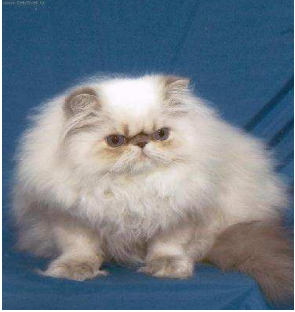

Potřeby pro ubytování zvířete	Proutěný košík vystlaný dekou
	Kočí toaleta
	Podestýlka, která váže pachy
Krmení	Plastové nebo keramické misky na jídlo, mléko a vodu
	Čerstvé syrové nebo vařené maso
	Konzervovaná strava
	Suchá strava
Péče	Hřeben
	Kartáč
	Šampon pro kočky
	Dezinfekční prostředky
	Lopatka z plastu na odstraňování výkalů

Tabulka č. 28: Přehled často chovaných plemen kočky domácí

Korat	▪ Délka života: 16 let ▪ Povaha: Nenápadné hlasové projevy, vyžaduje pozornost	
Skotská klapouchá kočka	▪ Délka života: 14 –15 let ▪ Povaha: Vyrovnaná a nenáročná, ale vyžaduje společnost. Má ráda děti. Snadná péče o srst	
Americká kadeřavá kočka	▪ Délka života: 13 – 15 let ▪ Povaha: Tichá, aktivní, zvědavá a přítulná kočka. Je vhodná do bytu. Nenáročná péče o srst	
Manská kočka	▪ Délka života: 13 – 15 let ▪ Povaha: Přítulná, tichá a inteligentní kočka. Není příliš aktivní, ale ráda pobývá venku. Je dobrý lovec.	
Orientální krátkosrstá kočka	▪ Délka života: 16 – 18let ▪ Povaha: Zvídavá, přítulná. Snadná péče o srst. Mívá početné a aktivní potomstvo	

Pokračování tabulky č. 28

Siamská kočka	▪ Délka života: 14 – 17 let ▪ Povaha: Velmi hlučná, lze ji ale snadno vychovat. Je zdatným lovcem.	
Barmská kočka	▪ Délka života: 15 let a více ▪ Povaha: Velmi přítulná rodinná kočka, ideální pro začínající chovatele. Je zdatným lovcem, proto ocení přístup ven.	
Tonkinská kočka	▪ Délka života: 12 – 15 let ▪ Povaha: Společenská, přítulná, zvědavá a aktivní. Vhodná pro začínající chovatele a do rodin s dětmi. Miluje pobyt venku. Lze ji snadno vychovat	
Perská kočka	▪ Délka života: 13 – 15 let ▪ Povaha: Tichá a oddaná, vhodná pro život v bytě, ale ráda se pohybuje i venku. Dlouhá a jemná srst se snadno zacuchá a potřebuje každodenní péči	
Turecká angora	▪ Délka života: 12 a více let ▪ Povaha: Přítulná, hravá, aktivní. Je vhodná do rodin s dětmi i bez dětí.	
Birma	▪ Délka života: 12 – 14 let ▪ Povaha: Velmi společenská a přítulná. Přizpůsobí se i domácnosti, kde žijí jiná zvířata. Vyžaduje každodenní péči o srst	

Ragdoll	▪ Délka života: 11 –13 let ▪ Povaha: Pohodová, vhodná k dětem. Hodí se pro život v bytě, nevyžaduje příliš pohybu	
Mainská mývalí kočka	▪ Délka života: 12 – 15 let ▪ Přítulná a hravá. Má ráda rodinný život. Potřebuje spoustu místa a volnosti, nehodí se pro život v bytě. Přestože má dlouhou srst, nevyžaduje náročnou péči.	

2. 2. 5. Chovatelství na ZŠ

V českých školách měl chov drobného hospodářského zvířectva (především králíků, drůbeže, včel) až do 60. let 20. století pevnou pozici. Žáci měli v dospělosti možnost kdykoliv založit kvalitní chov pro svou obživu, což bylo v tehdejší společnosti běžné, a to i ve městech. Domácí chovy významně napomohly udržet obyvatelstvo v kondici v období hospodářské krize a druhé světové války. Znárodnování, zakládání zemědělských družstev a tlak komunistické vlády proti hospodářské soběstačnosti obyvatel neblaze ovlivnil i předmět chovatelství.

V druhé polovině 90. let se chovatelství do českých škol opět navrácí. Nejsou to však zvířata užitková, ale exotická. Mnohé třídy, školní chodby a další prostory škol zdobí akvária, terária. Živočichové tzv. pro radost (pets) jsou chovány z jiných důvodů než jako zdroj potravy a materiálu (Jančaříková, 2008).

Význam chovu živočichů ve škole by se dal shrnout do těchto bodů:

- Psychický význam – zklidnění žáků, protistresové působení
- Fyzické působení – rozvoj drobné motoriky
- Sociální působení – posílení komunikace, spolupráce, pozitivní výchova – zodpovědnost, vcítění a úcta k životu
- Rozvoj pracovních dovedností
- Názorné pomůcky (výuka přírodopisu apod.)

Chov živočichů je možné organizovat:

- v rámci povinného předmětu na 2. stupni
- jako volitelný, nepovinný předmět
- jako kroužek
- zcela nezávisle na výuce (se skupinkou dětí, které to baví, se svoji třídou)

Je vhodné zvážit velikost skupiny, abychom zaměstnali všechny žáky. Pokud se žáci starají o zvíře dobrovolně, ve svém volném čase, více je to baví a proto nemáme problémy s nucením dětí do práce (<http://www.rvp.cz/clanek/260/1817>).

Výběr vhodných živočichů se řídí těmito pravidly:

- přítomnost alergiků ve třídě
- bezpečnost (ne jedovaté či nebezpečné druhy)
- hygiena (nesmí zapáchat, obtěžovat hlukem)
- životní nároky a zvyklosti zvířete - prostor, velikost dospělého, potrava, aktivita (např. křeček bývá sice doporučován, ale většinou je aktivní v noci a ve dne spí)
- názor dětí - živočich, na kterém se společně shodnou
- pedagogický záměr - lze chovat i živočichy sezónní probírané v přírodopisu nebo přírodovědě - žížaly, plži
- finanční nároky
- časové možnosti – kdo se bude starat o prázdninách, víkendech
- pomůcky a vybavení
- postoj vedení školy, ostatních pracovníků školy a rodičů

(<http://www.rvp.cz/clanek/260/1817>).

Zvířata jsou chována nejčastěji ve třídě v koutku přírody. Koutek živé přírody využíváme nejvíce v rámci hodin praktických činností, přičemž máme časté možnosti využití mezipředmětových vztahů. Žáci zde mají možnost pozorovat přírodní jevy.

Koutek živé přírody umístíme nejčastěji v zadní části třídy poblíž okna. Můžeme do něj umístit méně náročné pokojové rostliny, kalendář přírody, výstavu přírodnin doplněnou texty a fotografiemi, mechovou zahrádku, semena, literaturu, živá zvířata a mnoho dalších věcí (Skýbová, 2007).

V koutku živé přírody chováme pouze taková zvířata, která nezapáchají. Svými hlasovými projevy nesmí rušit výuku. Dále nesmíme v žádném případě do koutku

živé přírody umístit jedovaté zvíře, nebo takové, které by u některého dítěte mohlo vyvolat alergickou reakci. Těmto kritériím podle mého názoru odpovídají tyto živočichové: strašilky, cvrček domácí, akvarijní rybky, suchozemská želva a vodní želva. Tito živočichové jsou podle mého názoru vhodné k umístění do koutku živé přírody.

Ostatní živočichové, tedy andulka, křeček zlatý, pískomil mongolský, morče domácí, osmák degu a činčila vlnatá mohou být umístěny v chovatelské místnosti, pokud je jí škola vybavena. Pokud ne, je dobré seznámit žáky s těmito živočichy alespoň teoreticky. Kočku domácí nelze zavřít do jedné místnosti, proto pokud se škola rozhodne toto zvíře chovat, měla by mít možnost výběhu, například na školní zahradě.

Chov živočichů v koutku živé přírody umožňuje žákům pozorovat stavbu těla chovaného živočicha, jeho chování (etologii), přizpůsobení se prostředí a životní potřeby.

2. 2. 5. 1. Alergie na zvířata

Alergie je přehnaná, nepřiměřená reakce imunitního systému organismu na látky, se kterými se běžně setkáváme v našem prostředí. Je způsobena nesprávnou aktivací protilátek ze skupiny imunoglobulinu E (IgE) vlivem daného alergenu. Spektrum projevů alergických reakcí je velmi široké, od banální rýmy až po anafylaktický šok, který může končit i smrtí (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Alergie>).

Alergická onemocnění vznikají z mnoha příčin, které se vzájemně doplňují a prolínají. Podmínkou tohoto vzniku je opakovaný styk organismu s alergenem působícím ze zevního prostředí. Protože se však s alergeny setkává mnoho lidí a jen někteří z nich trpí alergií, je jasné, že působení alergenů není jedinou příčinou vzniku alergie. Významnou roli zde hraje dědičnost, schopnost organismu bránit se vnějším vlivům, kvalita funkce nervového a endokrinního systému, působení životního prostředí a další vlivy.

Alergeny lze rozdělit na vdechované, potravinové, kontaktní, bakteriální a virové, lékové a hmyzí (Petruš, 1994).

Bidat a Loigerot (2005) uvádějí, že před několika lety byla provedena studie zkoumající výsledky testů u astmatických dětí starších pěti let. Výsledkem této studie je seznam nejčastějších alergenů :

- Oba hlavní rody roztočů z domácího prachu (*Dermatophagoides pteronyssinus* a *Dermatophagoides farinae*)
- Pyly travin (srha, bojínek, jílek apod.)
- Srst (kočka, králík)
- Pyly břízovitých dřevin (olše, bříza, habr, líska)
- Obilí
- Dvě vzdušné plísně (*Alternaria*, *Cladosporium*)

Alergie na zvířata

Alergie na zvířata byla ještě před několika desítkami let vzácností. Se zvýšením počtu domácích zvířat a větší uzavřeností obydlí jsou alergie na domácí zvířata čím dál častější. Jsou také významnou příčinou alergických potíží především u dětí.

Nejčastějšími příznaky alergie vyvolané zvířecími alergeny jsou dýchací potíže, rýma nebo oční problémy. Příznaky alergie se mohou objevit při přímém kontaktu (hlazení zvířete), v místnosti, kde zvíře před tím pobývalo, ale také nepřímo, třeba jen při kontaktu s majitelem zvířete (Bidat a Loigerot, 2005).

Tabulka č. 29: Zvířata, která nejčastěji vyvolávají alergickou reakci (Bidat a Loigerot, 2005)

Zvíře	Výskyt alergenu
Kočka	Mazové žlázy, sliny, konečnickové žlázy
Pes	Chlupy, sliny kůže
Hlodavci	Sliny, vlasové váčky, moč, chlupy
Kůň	Kůže

2.2. 6. Didaktické testy a dotazníkové metody

2.2.6.1. Didaktický test

Didaktický test je zkouška, která se orientuje na objektivní zjišťování úrovně zvládnutí učiva u určité skupiny osob. Chráska (1999) uvádí, že didaktický test je nástroj systematického zjišťování (měření) výsledků výuky. Podle Hniličkové a kol. (1972) lze didaktický test chápat jako soustavu úkolů, které jsou pro určité skupiny žáků shodné. Didaktické testy mohou být písemné, ale i praktické (např. psaní na stroji). Pokud je standardní didaktický test vytvořen s jasným didaktickým záměrem, má trojí význam:

- podává objektivní obraz o skutečných výsledcích vyučovacího procesu
- může být použit jako přesná míra pro srovnání při dalších výzkumech
- je objektivní klasifikační normou vycházející z žákovi klasické situace (Hniličková a kol., 1972).

Druhy didaktických testů dle Chrásky (1999):

- testy rychlosti a úrovně (dle měřené charakteristiky výkonu)
- testy standardizované, kvazistandardizované a nestandardizované (dle dokonalosti přípravy testu a jeho příslušenství)
- testy kognitivní a psychomotorické (dle povahy činnosti testovaného)
- testy výsledků výuky, testy studijních předpokladů (dle míry specifčnosti učení zjišťované testem)
- testy rozlišující a ověřující (dle interpretace výkonu)
- testy vstupní, průběžné a výstupní (dle časového zařazení do výuky)
- testy monotematické a polytematické (dle tematického rozsahu)
- testy objektivně skórované, testy subjektivně skórované (dle míry objektivity skórování)

Dále mohou být testy informační, zkušební, diagnostické, kontrolní, hromadné a individuální (Hniličková a kol., 1972).

2.2.6.2. Dotazníkové metody

Pomocí dotazníkových metod se zjišťují hromadné informace. Jde především o písemnou formu kladení otázek a odpovědí. Každý dotazník má tyto části: cíl průzkumu, pokyny pro vyplnění, otázky, příp. poděkování za spolupráci. Podle stupně otevřenosti rozlišujeme otázky v dotazníku jako uzavřené (nabízí přímo výběr odpovědi), polouzavřené a volné odpovědi, příp. číselné škály. Rozlišujeme dotazník strukturovaný, nestrukturovaný (otevřené otázky) a kombinovaný (Zelinková, 2001).

Dotazník by měl splňovat tyto požadavky: otázky by měly být srozumitelné, stylisticky promyšlené, gramaticky správné; dotazník by měl tvořit adekvátní počet otázek; jasné instrukce (kolik odpovědí, čas pro vyplnění); měla by být zajištěna anonymita.

3. Metodika práce

3. 1. Plánování a konstrukce didaktického testu

Drobných domácích zvířat, které žáci mohou chovat je mnoho, a proto jsem na začátku plánování testu stála před problémem, která zvířata zahrnout do okruhu otázek didaktického testu. Prostudovala jsem si proto učebnici od autorky Dyrťové a kol. (2003), která žákům podává základní informace o chovu těchto zvířat: kočka, morče, zlatý křeček, andulka a akvarijní rybičky. Tato učebnice jako jediná pojednává o výuce chovatelství.

Při samotném vymýšlení otázek jsem se tedy držela výše jmenovaných zvířat a přidala jsem některé otázky, které považuji za základní a důležité. Učivo je již v učebnici rozděleno na části (kapitoly) a já jsem podle důležitosti přiřadila každé části počet úloh, které jej budou v testu reprezentovat. V rozsahu a náročnosti otázek jsem se též snažila držet výše zmíněné učebnice a informací, které jsou zde žákům předkládány.

V didaktickém testu jsem kombinovala více typů testových otázek, a to konkrétně otázky s výběrem odpovědí, přiřazovací otázky a otázky vyžadující slovní jasnou a stručnou odpověď. Kombinaci otázek jsem zvolila hlavně proto, aby test nepůsobil pro žáky jednotvárně a také aby udrželi pozornost a soustředěnost až do konce testu.

Celý test obsahoval úvodní hlavičku a dvacet testových úloh, které jsem se snažila formulovat jednoznačně, vyhýbala jsem se dvojsmyslným formulacím a snažila jsem se, aby úlohy neobsahovaly nápovědu. V otázkách s výběrem odpovědí byla vždy jedna správná odpověď s výjimkou jedné, poslední otázky, kde bylo možné zaškrtnout dvě správné odpovědi. Test měl rozsah šesti stránek.

3. 2. Plánování a konstrukce dotazníku

Při sestavování dotazníků jsem volila takové otázky, které zjišťují, zda žáci chovají domácí zvířata a jaké vztahy mají k chovu těchto zvířat.

Test obsahoval celkem patnáct otázek, které jsem formulovala tak, aby jim všichni žáci rozuměli. V několika otázkách jsem nechala žákům neomezený počet výběru odpovědí, proto při vyhodnocení u těchto otázek není možno výsledky zpracovat v procentech, neboť není možno určit hranici 100 %. Test měl rozsah tři stránky.

3. 3. Zadání testu

Test jsem zadávala v osmých třídách základních škol. Mým cílem bylo porovnat žáky z „malého“ a z „velkého“ města a zjistit, zda budou mezi vědomostmi těchto dvou skupin žáků viditelné rozdíly či nikoli. Vybrala jsem si proto školy z Pacova a to konkrétně Základní školu Za Branou a Základní školu Náměstí (přemýšlený název ZŠ Pacov, Náměstí Svobody; dále používán pouze název Náměstí). Toto malé město má 5133 obyvatel (<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/548511>). Za větší město jsem zvolila Tábor, kde vyplnili didaktické testy žáci ze Základní školy Husova. Tábor má 36013 obyvatel (<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/552046>).

V ZŠ Za Branou vyplnili testy celkem 36 žáků, z toho 21 žáků ze třídy 8. A a 15 žáků ze třídy 8. B. Základní škola Náměstí má v osmém ročníku pouze jednu třídu, proto ji ve vyhodnocení označuji jako 8. třídu. Zde vyplnili testy 23 žáků. V ZŠ Husova Tábor vyplnili testy žáci ze tříd: 8. A (16 žáků), 8. B (15 žáků) a 8. C (20 žáků). Celkem jsem tedy měla k dispozici 110 testů vyplněných žáky osmých tříd.

Do každé školy jsem nejprve zašla požádat ředitele školy o svolení zadání didaktických testů na jejich škole. V tomto ohledu mi bylo ve všech školách vyhověno. Dále jsem si s ředitelem domluvila konkrétní datum a hodinu, kdy se zadání testů uskuteční. Tento výběr jsem ponechala zcela na řediteli, který vždy sám rozhodl, ve které vyučovací hodině mi vyčlení čas na realizaci mé práce. Sám pak informoval konkrétní vyučující, do jejichž hodin jsem vstupovala.

- Před začátkem testu jsem žáky seznámila s tím, k jakému účelu budou testy použity a s tím související nutností, aby testy vyplňovali svědomitě a jasně.
- Sdělila jsem jim, jakým způsobem budou označovat správné odpovědi (křížek do předtištěného čtverečku)
- Upozornila jsem je na to, aby četli pozorně zadání, neboť u některých otázek by mohly díky této nepozornosti lehce vzniknout zbytečné chyby
- Několikrát jsem žákům zdůraznila, že otázky obsahují pouze jednu správnou odpověď, v jedné otázce jsou dvě správné odpovědi
- Oznámila jsem jim, že test není na známky, nemusí se bát důsledků případného neúspěchu, proto není nutné opisovat od spolužáka, ani jiným způsobem při testu podvádět. Na vyplňování testu jsem žákům vyhradila 20 minut, což bohatě stačilo.

3. 4. Zadání dotazníku

Dotazník jsem zadávala ve stejných školách a ve stejných třídách jako didaktický test, proto platí i zde vše co bylo zmíněno výše o zadání didaktických testů. Rovněž souhlasí i počet respondentů.

Žáci vyplňovali nejprve didaktické testy a poté jim byly rozdány i dotazníky, to znamená, že didaktický test i dotazník vyplňovali ti samí žáci.

Než začali žáci vyplňovat dotazník, sdělila jsem jim jakým způsobem budou označovat volené odpovědi (křížek do předtištěného čtverečku nebo zakroužkováním odpovědi „ano“ nebo „ne“). U otázek, vyžadujících aby žáci vyjádřili vlastní přání či názor budou žáci vypisovat své myšlenky na předtištěné řádky. Na jeho vypracování měli žáci čas 20 minut, což všem stačilo. Všichni žáci byli hotovi ještě před koncem časového limitu.

3. 5. Vyhodnocení testu

Při vyhodnocení didaktických testů mě zajímaly výsledky v jednotlivých třídách. Výsledný počet procent jsem získala tak, že jsem počet žáků, kteří získali určitý počet bodů dělila počtem všech žáků ve třídě a poté převedla na procenta.

Stejným způsobem jsem zpracovala testy v úrovni hodnocení jednotlivých škol a tyto výsledky jsem poté zanesla do grafu. Graf u každé otázky zabezpečuje větší názornost a přehlednost výsledků.

3. 6. Vyhodnocení dotazníku

U otázek, kde měli žáci vypsát neomezený počet zvířat, myšlenek apod. jsem sečetla všechny testy, ve kterých se objevila daná odpověď a tento součet jsem zanesla do tabulky. U otázek, ve kterých měli žáci vybírat z předem daných možností jsem sečetla počet žáků, kteří ve třídě volili tuto možnost, vydělila počtem všech žáků ve třídě a převedla na procenta. Výsledný počet procent jsem poté zanesla do tabulky.

3. 7. Statistické metody

Pro vyhodnocení výsledků práce byla zvolena základní popisná statistika, zejména procenta. Tato statistika plně postačuje pro daný typ hodnocení. Byly použity nástroje MS Office, Excel 2003.

3.8. Didaktický test z chovatelství

Třída: _____

Datum: _____

Pohlaví: chlapec   dívka

Odpověz na otázky, správnou odpověď napiš, zaškrtni, spoj:

---

1. Spoj, co k sobě patří:

pozemní živočichové

insektária

vodní živočichové

terária

hmyz

akvária

2. Kočka je čistotné zvíře.

ano/ne

3. Jsi na dovolené u moře a našel/našla jsi ve volné přírodě želvu. Smíš si ji odvézt domů?

ano/ne

4. Andulka je velice společenský živočich, svému partnerovi je věrná po celý život.

ano/ne

5. Želva může za určitých okolností vylézt ze svého krunýře.

ano/ne

6. Křečky krmíme převážně:

rostlinnou potravou

živočišnou potravou

7. Koupil/koupila sis akvarijsní rybičky. Jak teplou vodu jim budeš udržovat v akváriu?

alespoň 10°C

alespoň 20°C

alespoň 30°C

8. Jaká skupina akvarijsních rybek je vhodná pro začínající chovatele?

cichlidy

halančici

živoročky

9. Jaké stelivo je nejvíce vhodné pro morče?

natrhaný novinový papír

půda

dřevěné hobliny

10. V čem určitě dlouhodobě nebytuješ křečka?

terárium

dřevěná bedýnka

papírová krabice

11. Tvůj křeček horlivě snáší materiál na stavbu hnízdečka. Chce ti tím říct:

jsem nemocný

je mi zima

budu mít mladé

nechte mě v klidu

12. Proč je pro hlodavce nezbytná i tvrdá potrava? Napiš:

---

13. K čemu slouží andulce v kleci sépiová kost? Napiš:

---

14. Přiřaď k obrázkům názvy plemen psů.

bernardýn

dalmatin

jezevčík

německý ovčák

15. Přiřaď chovnou pomůcku k danému zvířeti:

pes

křeček

akvariijní rybičky

andulka

16. Vysvětli pojem domestikace.

---

17. Ze kterého stromu určitě nemůžeš dát větev pro okusování morčeti? A proč?

hrušeň obecná

tis červený

vrba bílá

třešeň ptačí

---

18. Vyjmenuj všechna užitková zvířata, která se v České republice chovají pro mléko.

---

19. Napiš co nejvíce důvodů, pro které člověk chová koně.

---

20. Jak se zachováš, když venku potkáš volně se pohybující domácí zvíře bez majitele?

- zvíře si vezmu domů
- zvířete se nebudu dotýkat, protože není vyšetřeno veterinářem
- o nálezu zvířete vyrozumím dospělou osobu, policii nebo městský úřad

3.8.1. Kritéria pro hodnocení didaktického testu

1. Správná odpověď: pozemní živočichové = terária

vodní živočichové = akvária

hmyz = insektária

žádná správná odpověď – 0 bodů

1 správná odpověď – 1 bod

2 správné odpovědi – 2 body

3 správné odpovědi – 3 body

2. Správná odpověď: ano

Správná odpověď – 1 bod

3. Správná odpověď: ne

Správná odpověď – 1 bod

4. Správná odpověď: ano

Správná odpověď – 1 bod

5. Správná odpověď: ne

Správná odpověď – 1 bod

6. Správná odpověď: rostlinnou potravou

Správná odpověď – 1 bod

7. Správná odpověď: alespoň 20°C
Správná odpověď – 1 bod
8. Správná odpověď: živoročky
Správná odpověď – 1 bod
9. Správná odpověď: dřevěné hobliny
Správná odpověď – 1 bod
10. Správná odpověď: papírová krabice
Správná odpověď – 1 bod
11. Správná odpověď: budu mít mladé
Správná odpověď – 1 bod
12. Správná odpověď: Hlodavci si musí pravidelně obrušovat zuby
Správná odpověď – 1 bod
13. Správná odpověď: Jejím oklováváním si andulka zajišťuje dostatečný přísun vápníku do těla.
Správná odpověď – 1 bod

14. Správná odpověď:

bernardýn

dalmatin

jezevčík

německý ovčák

1 správná odpověď – 1 bod

2 správné odpovědi – 2 body

3 správné odpovědi – 3 body

4 správné odpovědi – 4 body

15. Správná odpověď:

pes

křeček

akvarijní rybičky

andulka

1 správná odpověď – 1 bod

2 správné odpovědi – 2 body

3 správné odpovědi – 3 body

4 správné odpovědi – 4 body

16. Správná odpověď: Termín domestikace znamená zdomácnění – proces proměny původně volně žijících zvířat v domácí zvířata.
Správná odpověď – 1 bod
17. Správná odpověď: tis červený – je jedovatý
Správná odpověď – 1 bod
Správná odpověď + vysvětlení – 2 body
18. Správná odpověď: koza, kráva, ovce
1 správná odpověď – 1 bod
2 správné odpovědi – 2 body
3 správné odpovědi – 3 body
19. Správná odpověď: jezdeckví, tažná síla, rekreace, doprava a jiné
1 správná odpověď – 1 bod
2 odpovědi – 2 body
3 odpovědi – 3 body
4 a více odpovědí – 4 body
20. Správná odpověď: Zvířete se nebudu dotýkat, protože není vyšetřeno veterinářem
O nálezu zvířete vyrozumím dospělou osobu, policii nebo městský úřad
1 správná odpověď – 1 bod
2 správné odpovědi – 2 body

3.9. Dotazník – chovatelství

Třída: _____

Datum: _____

Pohlaví: chlapec

dívka

Odpověz na otázky:

---

1. Máš doma nějaké domácí zvíře? Pokud ano, napiš jaké.

_____

Pokud jsi odpověděl/odpověděla, že zvíře nemáš, otázku číslo 2 a 3 nevyplňuj.

2. Kdo se o tvé zvíře stará? Zaškrtni:

starám se o něj sám

stará se o něj jiná osoba (která) _____

stará se nás více

3. Kdo hradí náklady spojené s pořízením a chovem tvého zvířete?

hradí je rodiče

hradím tyto náklady společně s rodiči

hradím je sám/sama

4. Jaké domácí zvíře by sis přál/přála?

---

5. Kde bydlíš?

městský rodinný dům

byt

vesnický rodinný dům

zemědělská usedlost

6. Jsi alergický na srst zvířat nebo na peří?

ano/ne

7. Setkáváš se u příbuzných či známých s chovem zvířat?

ano/ne

V případě kladné odpovědi vypiš druhy chovaných zvířat:

---

8. Které domácí zvíře bys doma nikdy nechtěl/nechtěla a proč?

---

9. Navštěvuješ rád/ráda zoologickou zahradu (ZOO)?

ano/ne

Které ZOO jsi už navštívil/navštívila?

---

10. Navštěvuješ chovatelský kroužek nebo jsi členem jiné chovatelské organizace?

ano/ne

11. Vzal/vzala by sis do péče psa (nebo jiné zvíře) z útulku?

ano/ne

12. Kdyby sis chtěl/chtěla pořídit psa, jaké plemeno by to bylo?

---

13. Máš ve své domácí knihovně nějaké knihy zabývající se životem zvířat a péčí o ně?

ano/ne

14. Navštívil/navštívila jsi někdy veterinárního lékaře s domácím zvířetem?

ano/ne

15. Způsobilo ti někdy některé domácí zvíře úraz nebo zranění? Vypiš:

---

4. Vyhodnocení didaktických testů

4.1. Hodnocení jednotlivých otázek

Otázka číslo 1: Spoj, co k sobě patří.

Tato otázka dopadla docela dobře, všichni žáci spojili správně vodní živočichy s akváriem. Pokud se v této otázce vyskytla chyba, bylo to tím, že žáci spojili pozemní živočichy s insektáriem a hmyz s teráriem. Nikdo nezískal 0 bodů.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8.A ZŠ Husova Tábor si vedla nejlépe a dosáhla vysokých 87,50 % úspěšnosti. 3 body získalo 81,25 %, 1 bod získalo 18,75 % žáků.

Třída 8.A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 87,30 % úspěšnosti. Plný počet bodů získalo 80,95 % žáků, 2 body nezískal nikdo, 1 bod získalo 19,05 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor byla úspěšná v 86,66 %. Plný počet bodů získalo 80 % žáků a jeden bod získalo 20 % žáků ve třídě.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 84,85 % úspěšnosti. 3 body získalo 77,27 % žáků a 1 bod získalo 22,73 % všech žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov byla méně úspěšná. Žáci získali 37 bodů ze 45 možných, což je 82,22 %. 3 body získalo 73,33 % a 1 bod získalo 26,67 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla vysokých 90 % úspěšnosti. 3 body získalo 85 % žáků, 2 body nezískal nikdo, 1 bod získalo 15 % žáků.

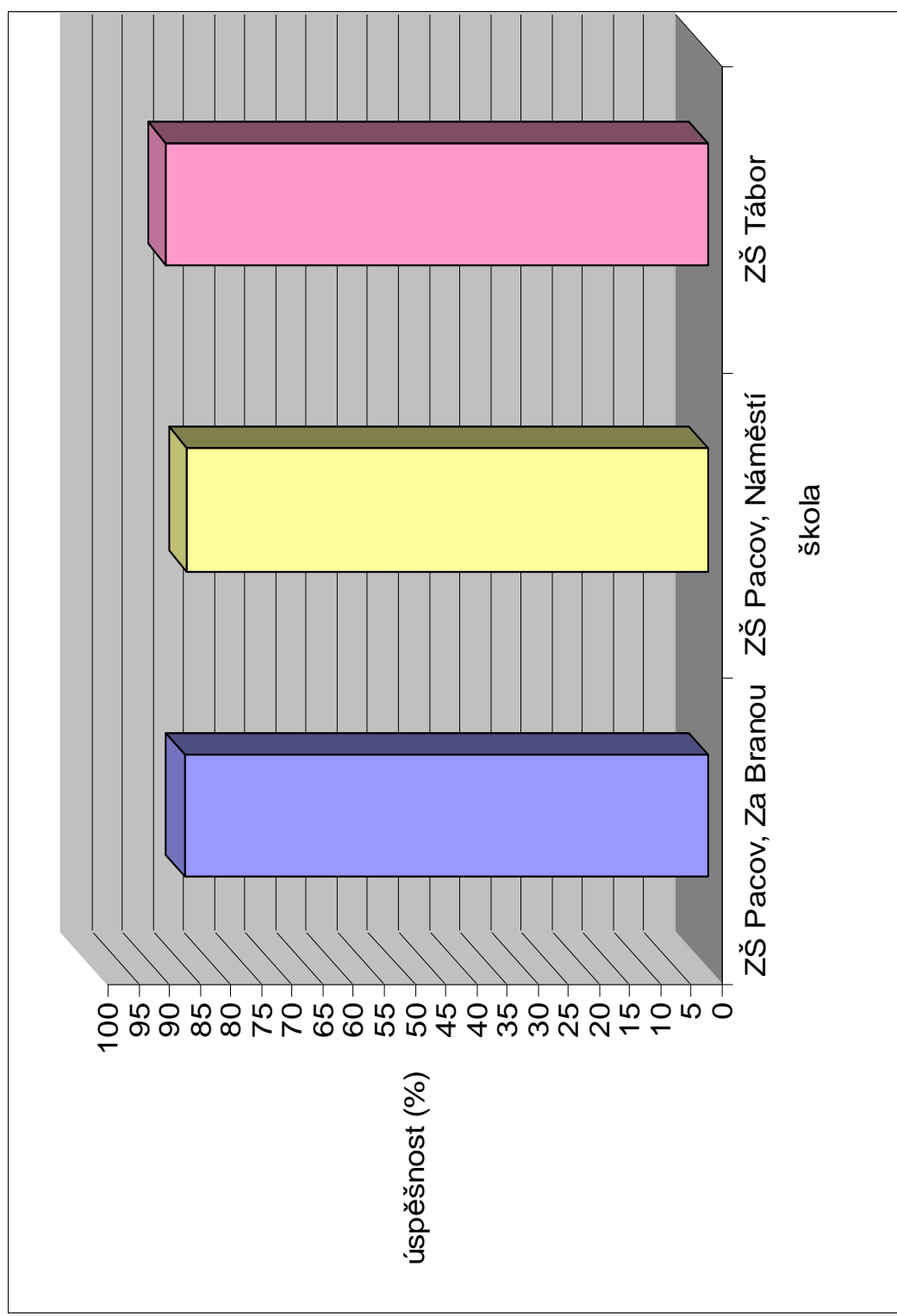
Řazeno dle úspěšnosti – školy:

ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti **88,24 %**. 3 body získalo 82,35 % žáků, 2 body nikdo nezískal, 1 bod získalo 17,65 % žáků a 0 bodů nezískal nikdo.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti **85,19 %**. 3 body získalo 77,78 % žáků, 2 body nikdo nezískal, 1 bod získalo 22,22 % žáků a 0 bodů nikdo nezískal.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **84,85 %** úspěšnosti. 3 body získalo 77,27 % žáků, 1 bod získalo 22,73 % žáků a 0 bodů nezískal nikdo.

Graf č. 1: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 1

Otázka číslo 2: Kočka je čistotné zvíře

U této otázky vybrali správnou odpověď téměř všichni žáci, což svědčí o tom, že se zřejmě setkávají s tímto zvířetem v běžném denním životě velmi často a znají jeho chování. Chyby se vyskytly jen výjimečně.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov si vedla nejlépe, protože získala plný počet bodů, tudíž 100% úspěšnost. Všichni žáci získali jeden bod, nula bodů nezískal nikdo.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 95,45 % úspěšnosti, což je také velice dobrý výsledek. 1 bod za správnou odpověď získalo 95,45 % žáků a špatně odpovědělo 4,55 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 95 %. 1 bod získalo 95% žáků a 0 bodů získalo 5% všech žáků.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor se umístila jako třetí s 93,75 % úspěšností. Správně odpovědělo 93,75 % žáků a špatně odpovědělo 6,25 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor se umístila těsně za 8. A ZŠ Tábor. Byla úspěšná v 93,33%. 1 bod získalo 93,33 % žáků a 0 bodů získalo 6,67 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dopadla nejhůře. Dosáhla 85,71 % úspěšnosti, což ovšem také není špatný výsledek. Zcela správně odpovědělo 85,71 % žáků a špatně odpovědělo 14,29 % žáků.

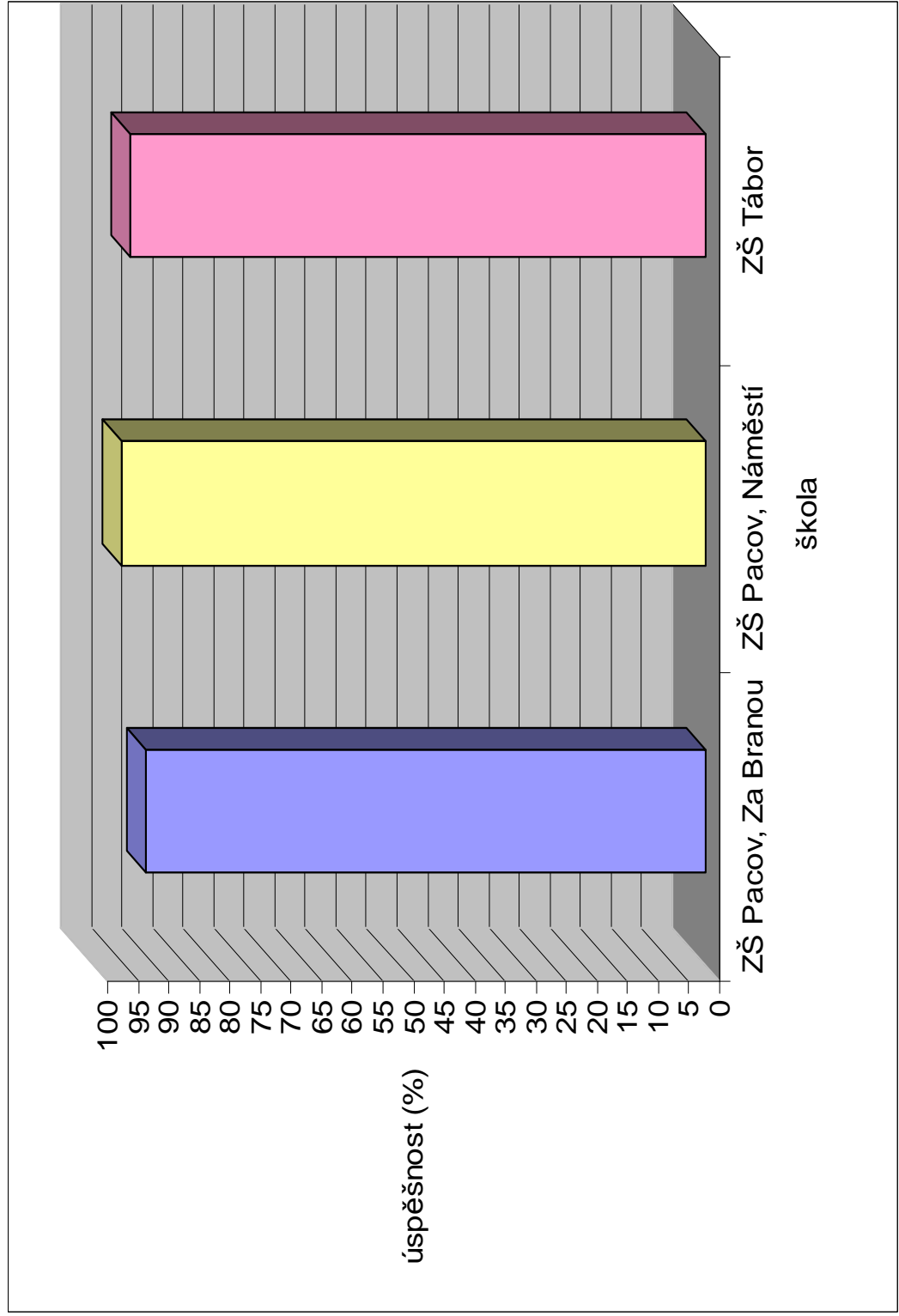
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 2)

ZŠ Náměstí Pacov získala **95,65 %** bodů. 1 bod získalo 95,65 % žáků a 0 bodů získalo 4,34 % žáků.

ZŠ Husova Tábor získala **94,12 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 94,12 % žáků a 0 bodů získalo 5,88 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **91,66 %** všech bodů. 1 bod získalo 33 žáků, což je 91,67 % a 0 bodů získali 3 žáci, což je 8,33 %.

Graf č. 2: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 2

Otázka číslo 3: Jsi na dovolené u moře a našel/našla jsi ve volné přírodě želvu. Smíš si ji odvézt domů?

Také tato otázka dopadla velice dobře. Dvě třídy získaly plný počet bodů a ostatní třídy neklesly pod 90 %. Velice mě potěšilo, že většina žáků ví, že suchozemská želva je zvíře chráněné a proto nelze volně žijící jedince odchytnout a chovat v zajetí.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 100 % úspěšnosti. Všech 23 žáků získalo 1 bod, žádný žák neodpověděl špatně.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor získala také 100 % bodů. Správně odpovědělo 15 žáků, což je zmíněných 100 %. 0 bodů nezískal nikdo.

Třída 8. C Husova Tábor dosáhla také 100 % úspěšnosti. Všichni žáci odpověděli správně.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 93,75 %. Plný počet bodů v této otázce získalo 93,75 % žáků a 0 bodů získalo 6,25 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla v této otázce úspěšnosti 93,33 %. Špatně odpověděl opět pouze jeden žák, což je 6,67 %. Ostatní žáci odpověděli správně.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov byla úspěšná v 90,48 %, správně odpovědělo 90,48 % žáků a špatně odpovědělo 9,52 % žáků.

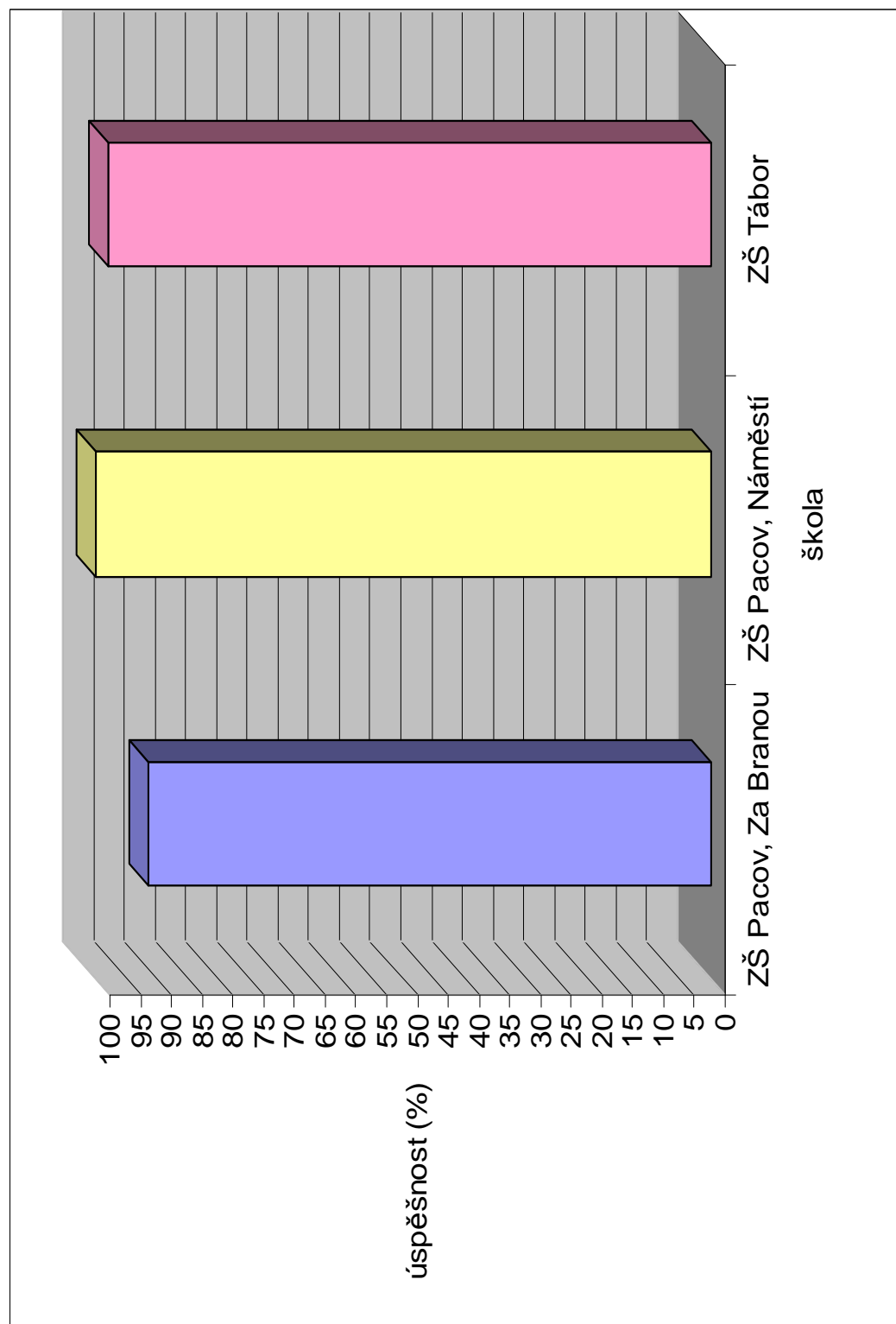
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 3)

ZŠ Náměstí Pacov získala **100 %** bodů. Všichni žáci na této škole odpověděli správně.

ZŠ Husova Tábor získala také vysokých **98,04 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 50 žáků, což je 98,04 % a 0 bodů získalo pouze 1,96 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **91,66 %** všech bodů. 1 bod získalo 91,66 % žáků a 0 bodů získalo 8,33 % žáků.

Graf č. 3: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 3

Otázka číslo 4: Andulka je velice společenský živočich, svému partnerovi je věrná po celý život.

Touto otázkou jsem chtěla zjistit hlavně to, jestli žáci ví, že andulka je velice vnímavá k přítomnosti svého partnera a proto je lepší chovat pár než jednu andulku. Žáci v této otázce dopadli celkově podstatně hůře než v předešlých otázkách, ale v některých třídách odpověděla správně i polovina žáků.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 75 %. 1 bod získalo 75 % žáků, 0 bodů získalo 25 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce také úspěšnosti 75 %. 1 bod získalo 75 % žáků a 0 bodů získalo 25 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 61,90 % úspěšnosti. 1 bod získalo 61,90 % žáků a 0 bodů získalo 38,10 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 47,83 %. Správně odpovědělo 47,83 % a 0 bodů získalo 52,17 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov získala 46,66 % bodů, 1 bod získalo 46,66 % žáků, špatně zaškrtno odpověď 53,33 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor si vedla v této otázce nejhůře. Správně odpovědělo pouze 33,33 % žáků, 0 bodů získalo 66,67 % žáků.

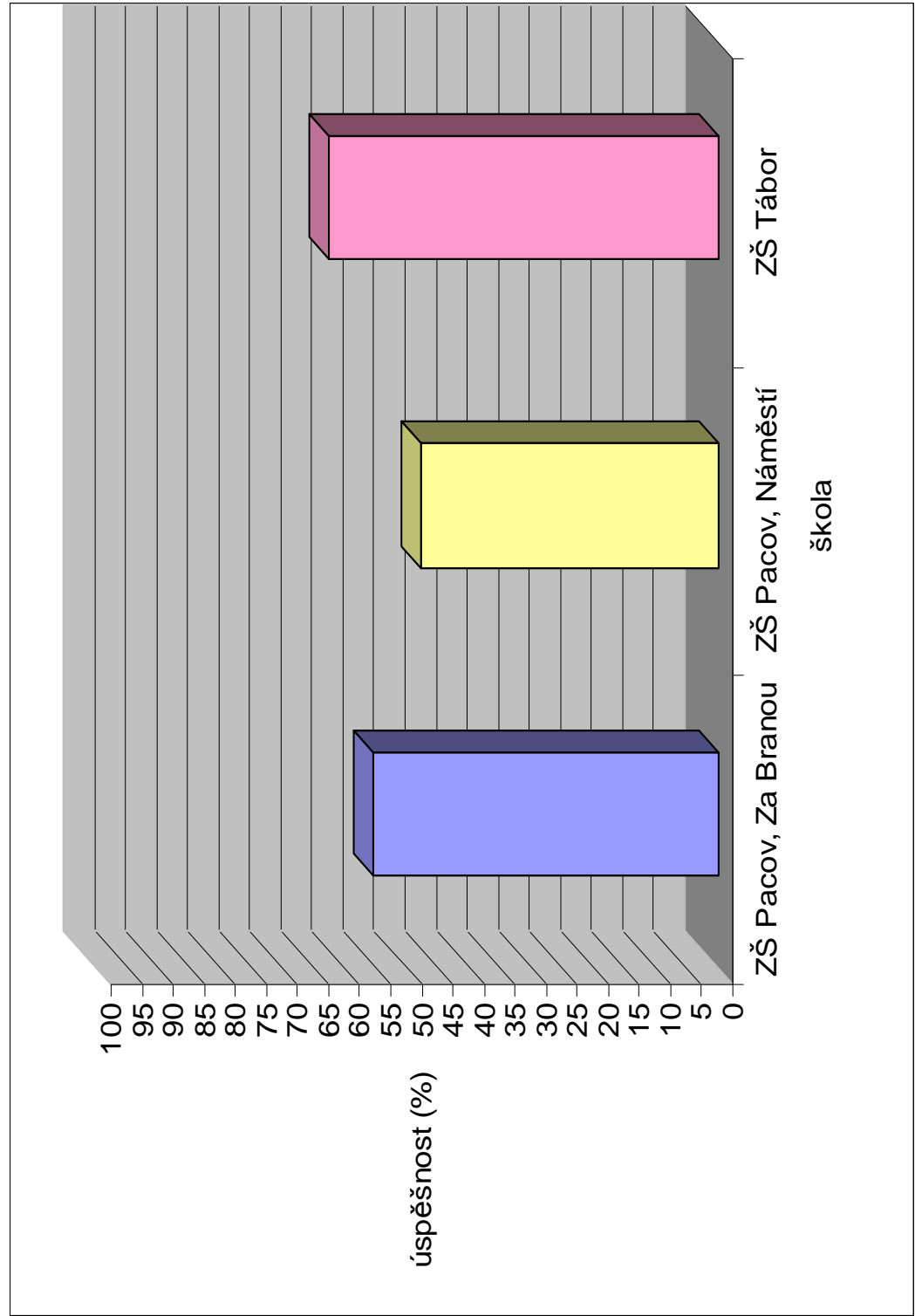
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 4)

ZŠ Husova Tábor získala v této otázce **62,75 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 62,75 % žáků ve třídě a 0 bodů získalo 37,25 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **55,55 %** úspěšnosti, 1 bod získalo 55,55 % žáků a 0 bodů získalo 44,45 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov získala v této otázce **47,83 %** bodů. 1 bod zde získalo 47,83 % žáků a 0 bodů získalo 52,17 % žáků.

Graf č. 4: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 4

Otázka číslo 5: Želva může za určitých okolností vylézt ze svého krunýře.

V této otázce si žáci v některých třídách nevedli příliš úspěšně. Pouze polovina žáků zde věděla, že želva je s krunýřem srostlá, je vlastně součástí její kostry, proto z krunýře vylézt nemůže. Výrazně nejlépe dopadla třída 8. C ZŠ Tábor, kde žáci dosáhli plných 100 %.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dopadla, jak již bylo zmíněno, nejlépe. Žáci zde dosáhli úspěšnosti 100 %.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dopadla také velmi dobře. Dosáhla 93,33% úspěšnosti. 93,33% žáků odpovědělo správně, 0 bodů získalo pouze 6,67 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla ještě poměrně vysokých 73,91 %. 1 bod získalo 73,91 % žáků a 0 bodů získalo 26,09 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 68,75 % úspěšnosti. 1 bod získalo 68,75 % žáků a špatně odpovědělo 31,25 % žáků ve třídě.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov získala pouze 53,33 %. Správně odpovědělo 53,33 % žáků a 0 bodů získalo 46,67 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 47,62 % úspěšnosti. 1 bod získalo 47,62 % žáků, 0 bodů získalo 52,38 % žáků.

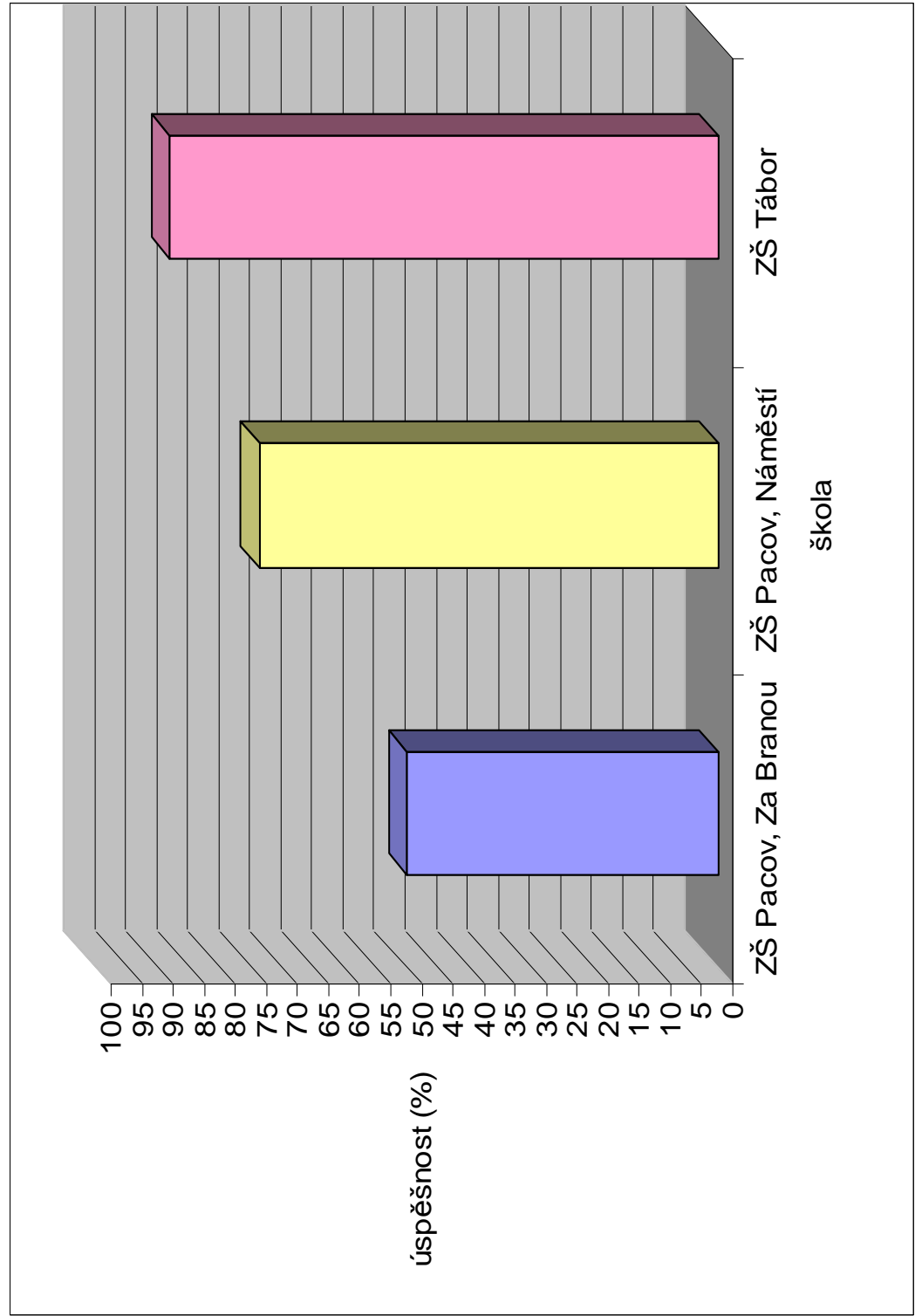
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 5)

ZŠ Husova Tábor získala nejvyšší úspěšnosti, a to **88,24 %**. 1 bod získalo 45 žáků, což je 88,24 % a 0 bodů získalo pouze 6 žáků, což je 11,76 %.

ZŠ Náměstí Pacov získala **73,91 %** bodů. 1 bod získalo 73,91 % žáků a 0 bodů získalo 26,09 % všech žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala rovných **50 %** úspěšnosti. 1 bod v této otázce získalo 50 % žáků a 0 bodů získalo také 50 % žáků.

Graf č. 5: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 5

Otázka číslo 6: Křečky krmíme převážně:

Tato otázka dopadla nadprůměrně. Většina žáků tedy věděla, že křečky krmíme převážně rostlinnou potravou. Žádná třída však nedosáhla 100 %.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov jako jediná překročila hranici devadesáti procent. Dosáhla 95,65 % úspěšnosti. 0 bodů získalo pouze 4,35 %.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 90 % úspěšnosti. 1 bod získalo 90 % žáků a 0 bodů získalo 10 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor se umístila jako třetí s 87,50 % úspěšností. 1 bod získalo 87,50 % žáků, špatně odpovědělo 12,50 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla 86,66 % úspěšnosti. Správně odpovědělo 86,67 % žáků, 0 bodů získalo 13,33 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 80 %. 20 % žáků odpovědělo v této otázce chybně.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dopadla nejhůře se 71,43 %. Nesprávně odpovědělo 28,57 % žáků.

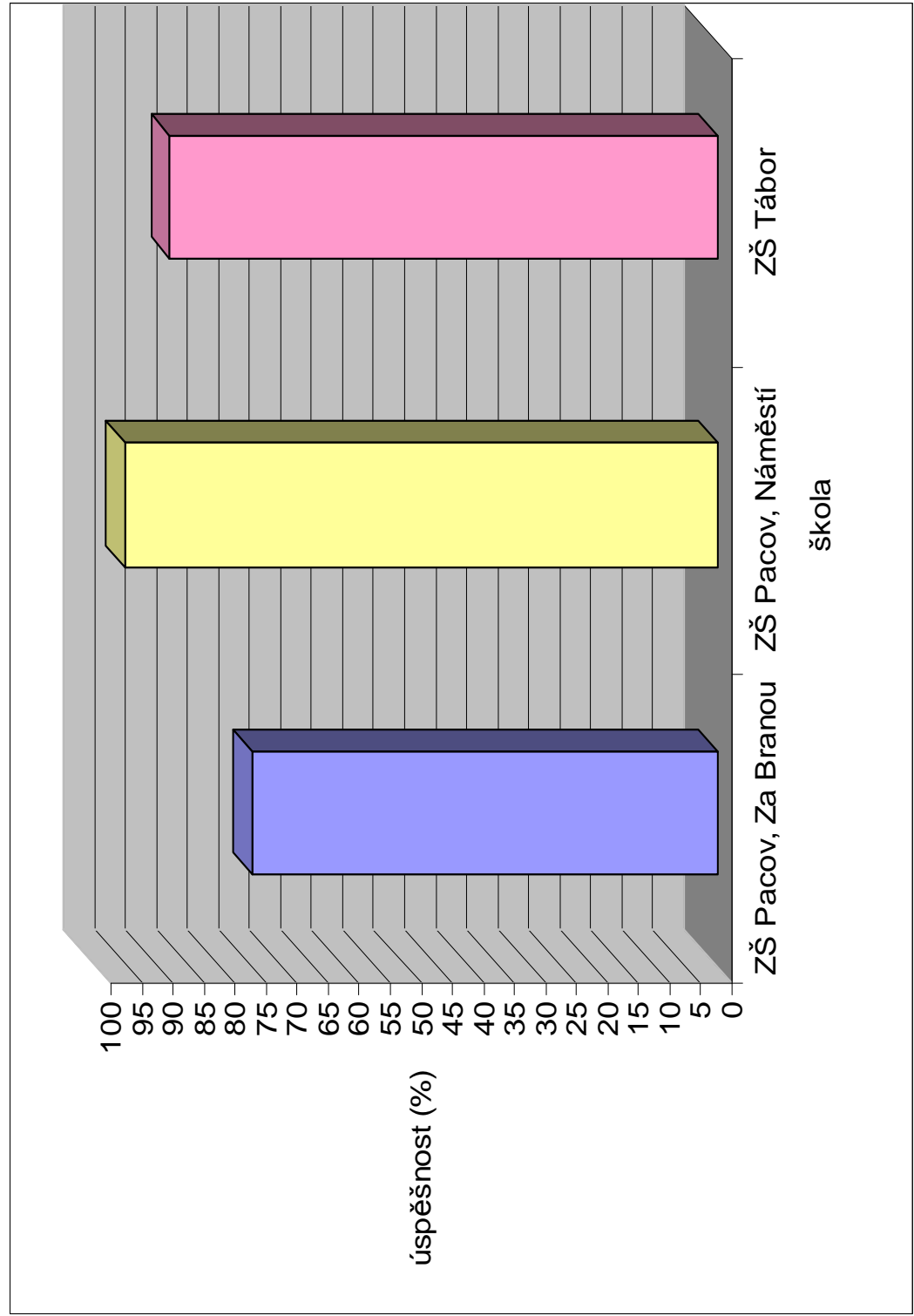
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 6)

ZŠ Náměstí Pacov v této otázce dosáhla **95,65 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 95,65 % žáků a 0 bodů získal pouze jeden žák, což je 4,35 %.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **88,24 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 88,24 % žáků a 0 bodů získalo 11,76 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **75 %** bodů, přičemž 1 bod získalo 75 % žáků a 0 bodů získalo 25 % žáků.

Graf č. 6: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 6

Otázka číslo 7: Koupil/koupila sis akvarijní rybičky. Jak teplou vodu jim budeš udržovat v akváriu?

V odpovědích žáků se vyskytly všechny tři možnosti nabízené v testu. Pokud žáci chybovali, byla to nejčastěji odpověď 10 °C. K mému překvapení třída 8. A ZŠ Tábor vysoce převýšila ostatní třídy. Všech 16 žáků ve třídě odpovědělo správně.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor získala jako jediná 100 % úspěšnosti. Žádný žák neudělal v této otázce chybu.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 75 %. 1 bod získalo 75 % žáků, 0 bodů získalo 25 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov získala v této otázce 66,67 % bodů. 1 bod získalo 66,66 % žáků. Chybnou odpověď A nebo C volilo 33,33 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 56,52 %. 13 žáků odpovědělo správně, špatně odpovědělo 10 žáků, což je 43,48 %.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla pouze 40 % úspěšnosti. 1 bod získalo zmíněných 40 % žáků a 0 bodů získalo 60 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor získala, stejně jako 8. B ZŠ Za Branou Pacov, 40 % bodů. Špatně tedy odpovědělo 60 % žáků.

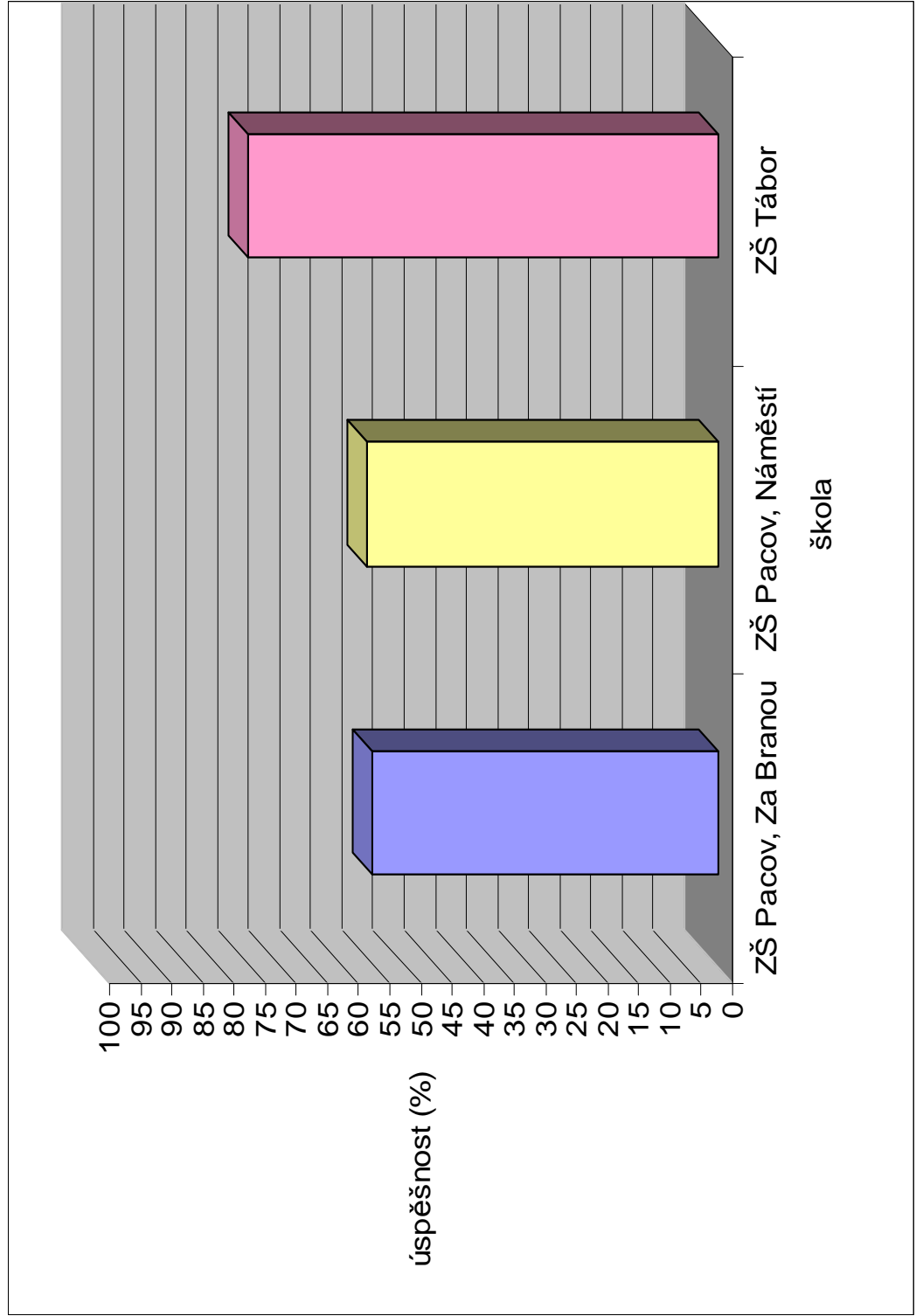
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 7)

ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce nejvyšší úspěšnosti, a to **75,55 %**. 1 bod získalo 72,55 % žáků a 0 bodů zde získalo 27,45 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **56,52%** úspěšnosti. 1 bod získalo 56,52 % žáků, 0 bodů získalo 43,48 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **55,55%** úspěšnosti. 1 bod získalo 55,55 % žáků a 0 bodů získalo 44,45 % žáků.

Graf č. 7: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 7

Otázka číslo 8: Jaká skupina akvariijních rybek je vhodná pro začínající chovatele?

Úspěšnost žáků v této otázce se ve většině případů pohybovala v rozmezí okolo 70-80 %, což znamená, že většina žáků volila odpověď „živorodky“. V chybných odpovědích se vyskytli „halančiči“ i „živorodky“ zhruba ve stejné míře.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla nejvyšší úspěšnosti, a to 87,5 %. 1 bod získalo 87,5 % žáků a 0 bodů získalo 12,5 %.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov se umístila velice těsně za třídou 8. A ZŠ Tábor. Dosáhla úspěšnosti 86,96 %. Chybně odpovědělo 13,04 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 85 % úspěšnosti. 1 bod získalo 85 % žáků a 0 bodů získalo 15 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 80,95 %. 1 bod získalo 80,95 % žáků a 0 bodů získalo 19,05 %.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor získala 73,33 % bodů. Správně odpovědělo 11 žáků a špatně odpověděli 4 žáci, což je 26,67 %.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla v této otázce pouze 60 % úspěšnosti. 1 bod získalo 60 % žáků a 0 bodů získalo 40 % žáků ve třídě.

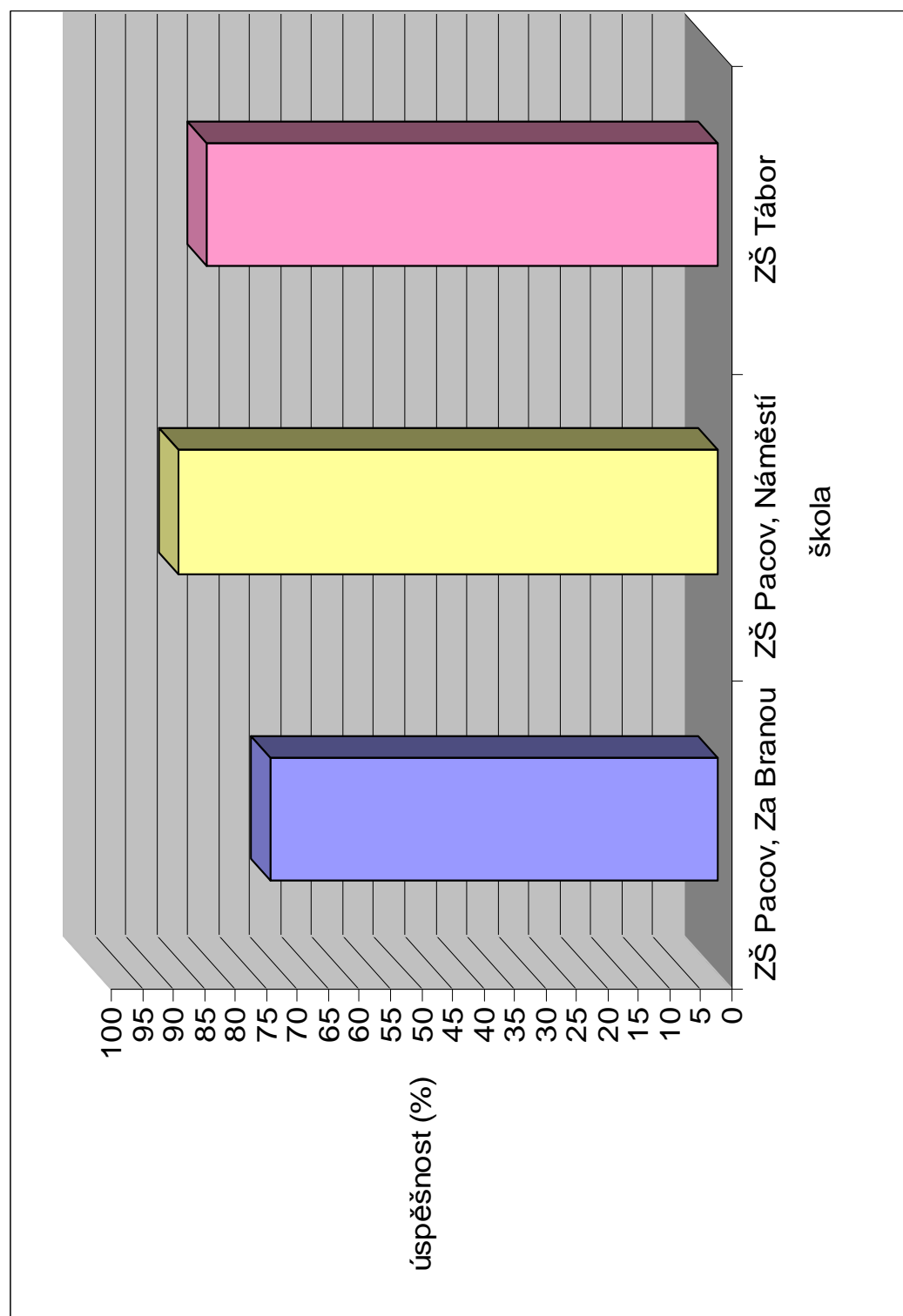
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 8)

ZŠ NŠ Náměstí Pacov získala **86,96 %** úspěšnosti. 1 bod tedy získalo 86,96 % žáků a 0 bodů získalo 13,04 % žáků.

ZŠ Husova Tábor získala **82,35 %** bodů. 1 bod získalo 82,35 % žáků a 0 bodů získalo 17,65 % všech žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **72,22 %** bodů. Z toho 1 bod získalo 72,22 % žáků a 0 bodů získalo 27,78 % žáků ve třídě.

Graf č. 8: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 8

Otázka číslo 9: Jaké stelivo je nejvíce vhodné pro morče?

Tuto otázku žáci zvládli výborně, všechny třídy svou úspěšností překročily 90 %. Ve všech třídách odpověděl špatně pouze jeden žák. V chybných odpovědích se nejčastěji vyskytla odpověď „natrhaný novinový papír“. Odpověď „půda“ se vyskytla jen výjimečně.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 95,65 % úspěšnosti. Správně odpovědělo 95,65 % žáků a špatně odpovědělo 4,35 %.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla jen o málo menší úspěšnosti než třída předchozí, a to 95,24 %. 1 bod zde získalo 95,24 % žáků a 0 bodů získalo 4,76 % žáků ze třídy.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor získala 93,75 % bodů. 1 bod získalo 93,75 % žáků a 0 bodů získalo 6,25 %.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 93,33 %. Správně odpovědělo 93,33 % žáků a 0 bodů získalo 6,66 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla stejné úspěšnosti jako třída předchozí, a to 93,33 %. 1 bod získalo 93,33 % žáků a 0 bodů získalo 6,67 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 90 % úspěšnosti. 1 bod získalo 90 % žáků a 0 bodů získalo 10 % žáků.

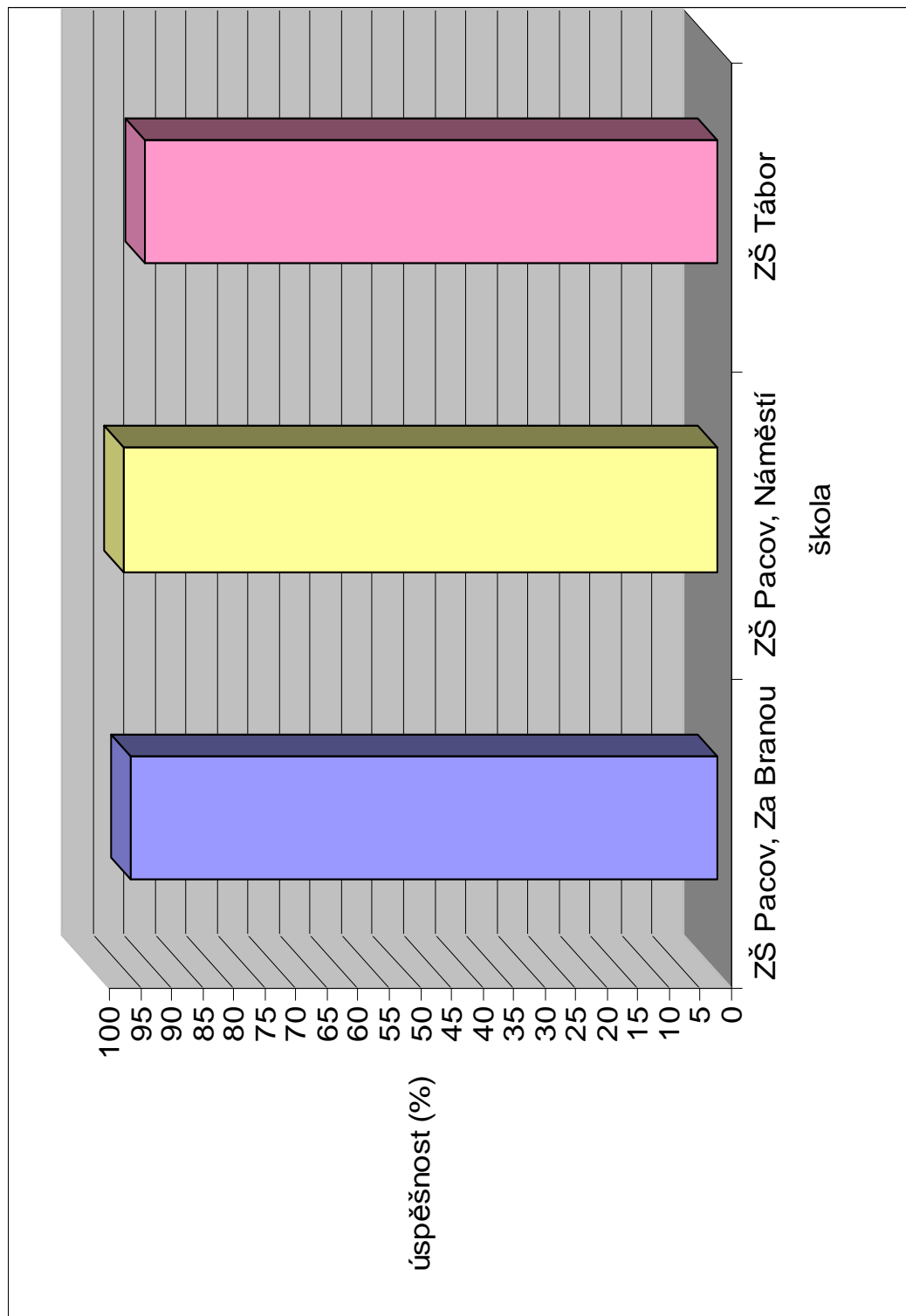
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 9)

ZŠ Náměstí Pacov získala **95,65 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 95,65 % žáků a 0 bodů získalo pouze 4,35 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla vysokých **94,45 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 94,45% žáků a 0 bodů získali pouze dva žáci, což je 5,55 %.

ZŠ Husova Tábor získala **92,16 %** bodů. 1 bod získalo 92,16 % žáků a 0 bodů získalo 7,84 % žáků.

Graf č.9: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 9

Otázka číslo 10: V čem určitě dlouhodobě nebytuješ křečka?

Žáci tuto otázku zvládli poměrně dobře. Úspěšnost se pohybovala okolo 80 %. Nejčastější špatná odpověď byla „dřevěná bedýnka“. Našli se i žáci, kteří zaškrtnli odpověď „terárium“, přičemž je zajímavé, že téměř všichni tito žáci měli správně otázku č. 1, což svědčí o tom, že vědí, která zvířata se chovají v teráriu.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Osmá třída ZŠ Náměstí dopadla nejlépe. Dosáhla vysokých 91,30 % úspěšnosti. 1 bod získalo 91,30 % žáků a 0 bodů získalo 8,70 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 90 %. 1 bod získalo 90 % žáků a 0 bodů získalo 10 % žáků ve třídě.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor získala 86,66 % bodů. Správně odpovědělo 86,67 % žáků a špatně odpovědělo 13,33 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov se umístila jako třetí s úspěšností 80 %. 1 bod získalo 80 % žáků a 0 bodů získalo 20 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 76,19 %. Správně odpovědělo 76,19 % žáků a špatně odpovědělo 5 žáků ze třídy, což je 23,81 %.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor získala pouze 62,50 % bodů. 1 bod získalo 62,50 % žáků a 0 bodů získalo 37,50 % žáků.

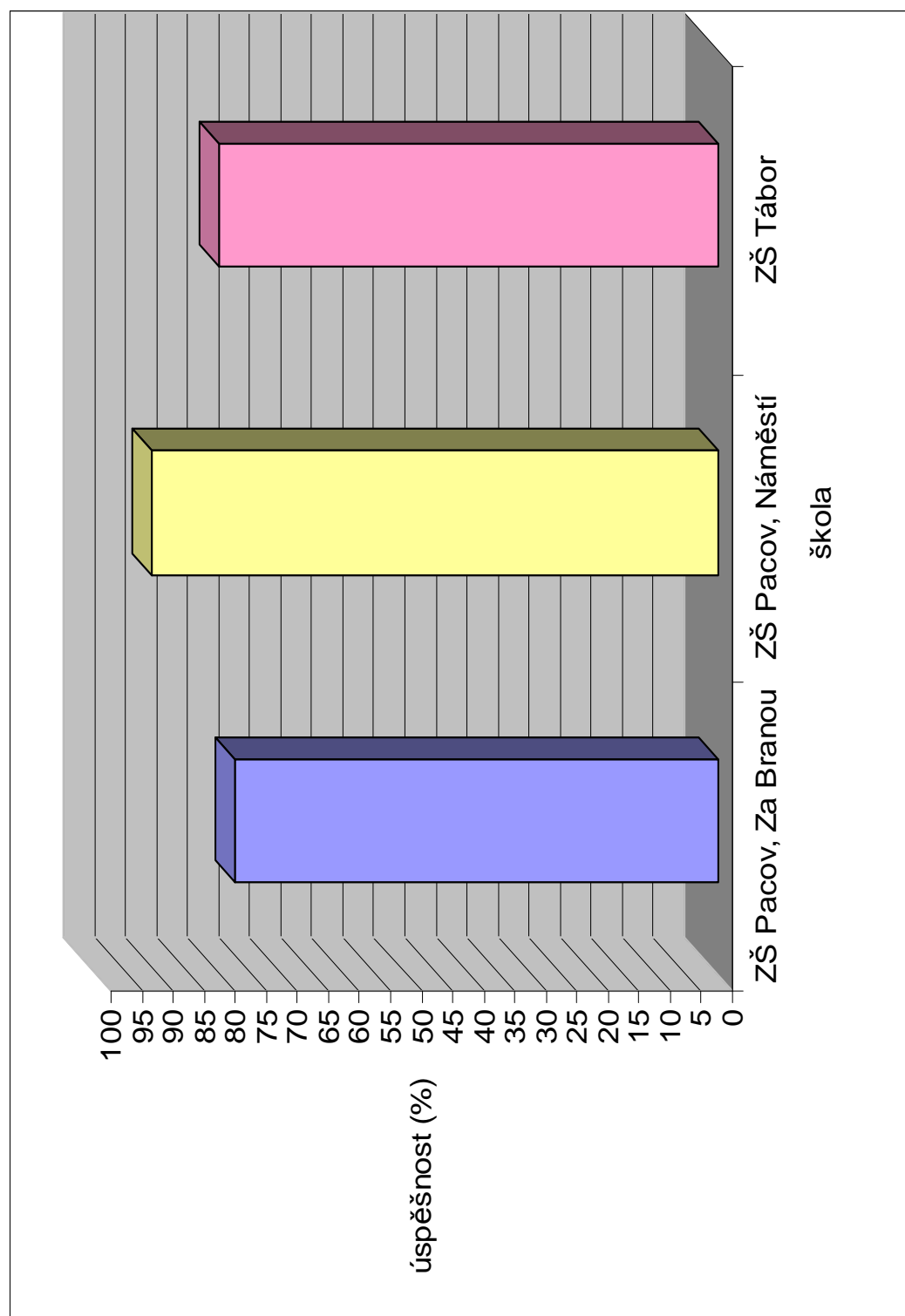
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 10)

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **91,30 %** úspěšnosti. 1 bod zde získalo 93,30 % žáků a 0 bodů získalo 8,70 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce **80,39 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 80,39 % žáků a 0 bodů získalo 19,61 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov získala **77,77 %** úspěšnosti, 1 bod získalo 77,77 % žáků a 0 bodů získalo 22,23 % žáků.

Graf č. 10: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 10

Otázka číslo 11: Tvůj křeček horlivě snáší materiál na stavbu hnízdečka. Chce ti tím říct:

Žáci si s touto otázkou poradili velice dobře. Úspěšnost se pohybovala okolo 90 %. Nejčastější chybné odpovědi byly „nechte mě v klidu“ a „je mi zima“.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 95,24 % úspěšnosti. Chybně odpověděl pouze jeden žák, 1 bod tedy získalo 95,24 % žáků a 0 bodů získalo 4,76 % žáků

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor se umístila jako druhá s úspěšností 93,75 %. 1 bod získalo 93,75 % žáků a 0 bodů získalo 6,25 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 93,33 % možných bodů. Správně odpovědělo 93,33 % žáků, chybně odpovědělo 6,67 žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla stejné úspěšnosti jako třída předchozí, tedy 93,33 %. 0 bodů získalo 66,67 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla nejmenší úspěšnosti – 86,96 %, ale i tento výkon je vysoce nadprůměrný. 0 bodů získalo v této třídě 13,04 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 75 % úspěšnosti. 1 bod získalo 75 % žáků a 0 bodů získalo 25 % žáků ze třídy.

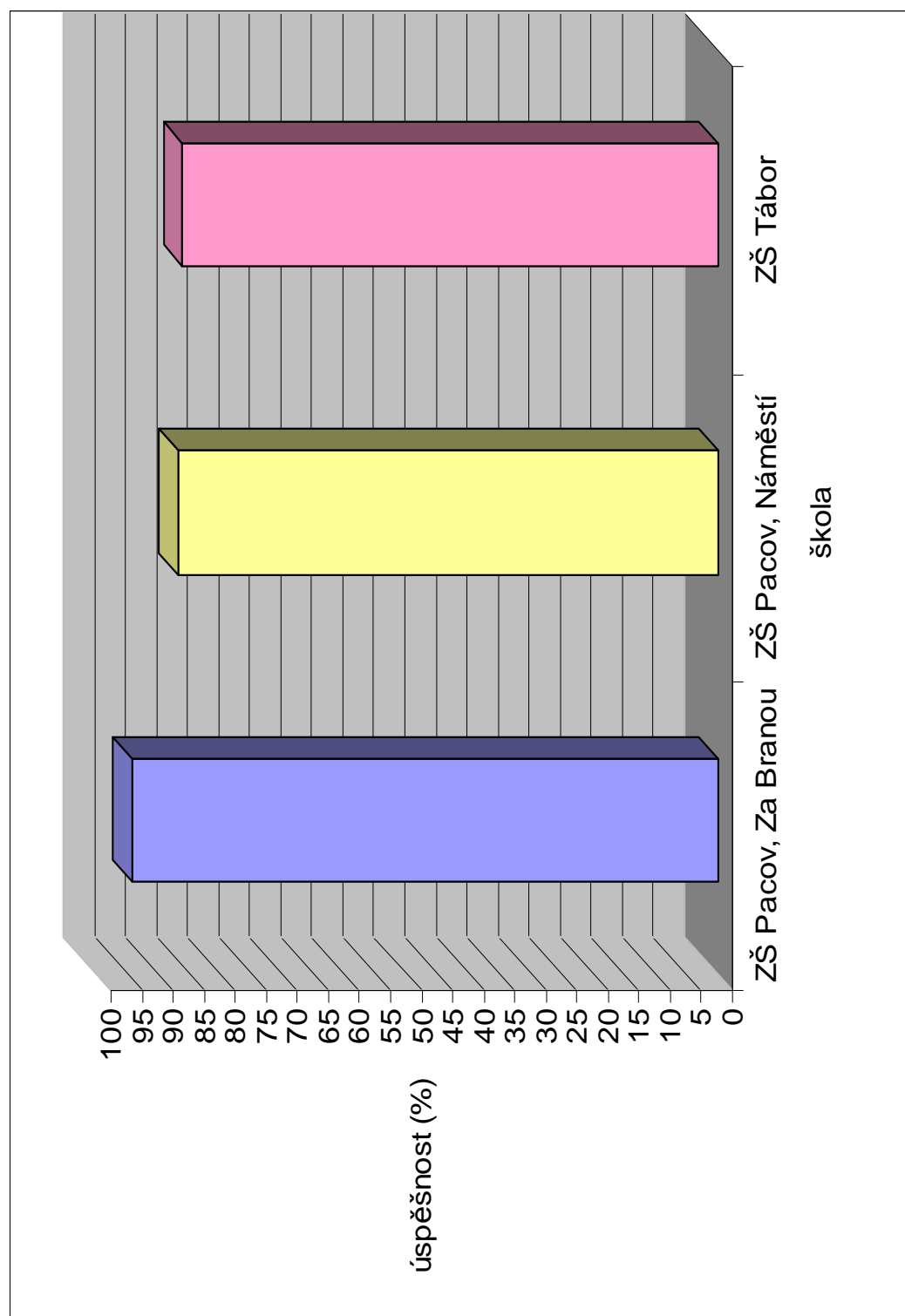
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 11)

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla v otázce číslo jedenáct **94,44 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 94,44 % žáků a 0 bodů získalo 5,56 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **86,96 %**. 1 bod získalo 86,94 % žáků a 0 bodů získalo 13,04 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **86,27 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 86,27 % žáků a 0 bodů získalo 13,73 % žáků.

Graf č. 11: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 11

Otázka číslo 12: Proč je pro hlodavce nezbytná i tvrdá potrava?

S touto otázkou si žáci také poradili dobře. Úspěšnost se pohybovala okolo 80 %.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 93,33 %. 1 bod získalo 93,33 % žáků a pouze jeden žák získal 0 bodů, což je 6,67 %.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 80 %. 1 bod získalo 80 % žáků, 0 bodů získalo 20 % žáků ve třídě.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov získala 78,26 % bodů. 1 bod získalo 78,26 % žáků a 0 bodů získalo 21,74 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 75 % úspěšnosti. 75 % žáků získalo v této otázce 1 bod, 25% žáků získalo 0 bodů.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce úspěšnosti 75 %. 1 bod získalo 75 % žáků a 0 bodů získalo 25 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla v této otázce 71,43 % úspěšnosti. 1 bod získalo 71,43 % žáků, 0 bodů získalo 28,57 % žáků.

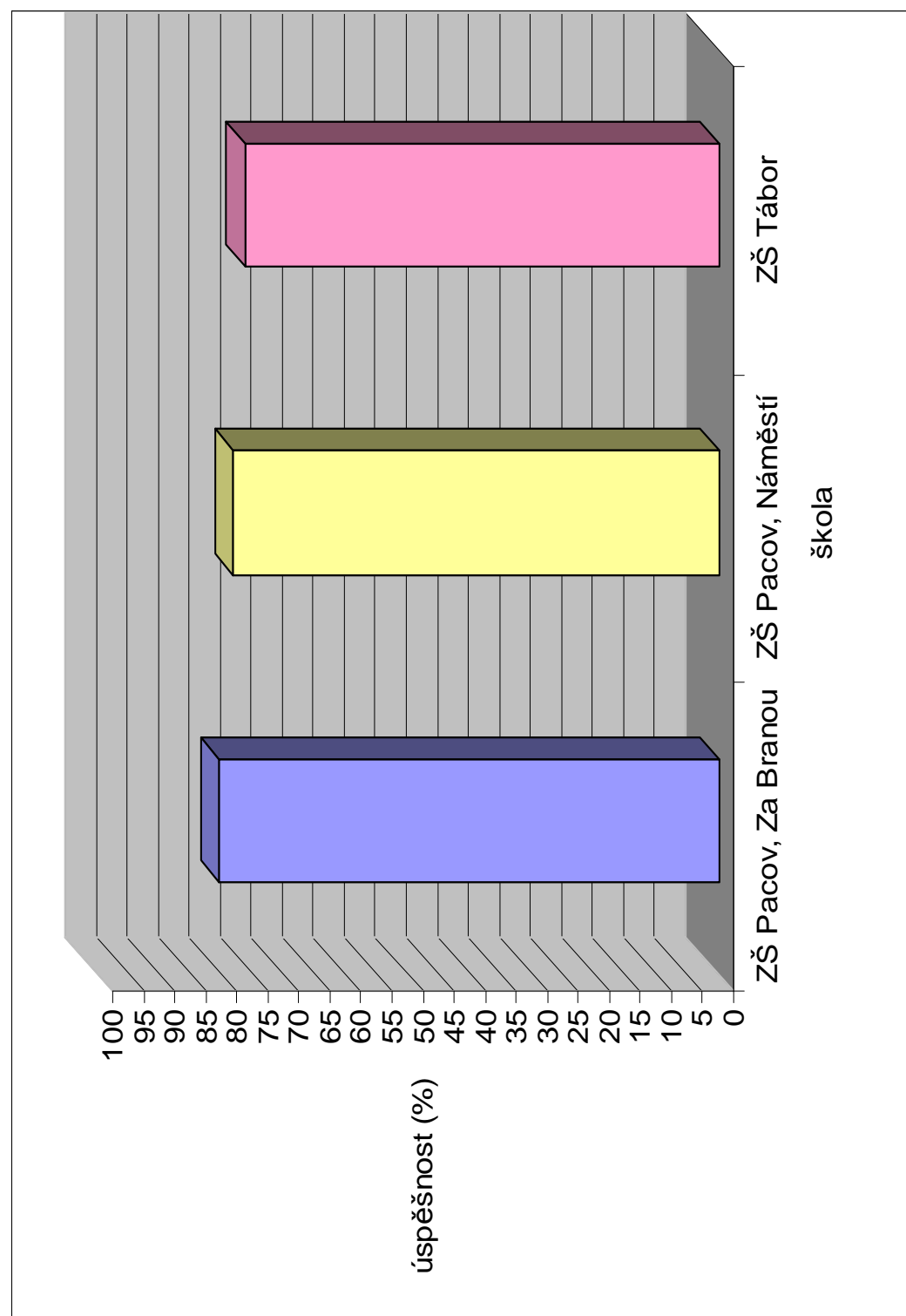
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 12)

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla **80,56 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 80,56 % žáků a 0 bodů získalo 19,44 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **78,26 %** úspěšnosti. 1 bod získalo 78,26 % žáků a 0 bodů získalo 21,74 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **76,47 %** úspěšnosti. 1 bod získalo v této škole 76,47 % žáků a 0 bodů získalo 23,53 % žáků.

Graf č. 12: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 12

Otázka číslo 13: K čemu slouží andulce v kleci sépiová kost?

Tato otázka nedopadla ve většině tříd moc dobře. Úspěchy žáků v jednotlivých třídách byly velice různorodé. Většina žáků odpovídala na tuto otázku „Aby si obrousila zobák.“ Na její hlavní účel, tedy že slouží jako velmi významný zdroj vápníku a jiných důležitých látek, vědělo velmi málo žáků. Mezi odpověďmi se vyskytly například i tyto odpovědi: „Aby si měla s čím hrát.“, „Andulka sépiovou kost jí.“, „Aby si na ní sedla.“, „Sépiová kost slouží k čištění zobáku.“, „Sépiová kost slouží andulce na sezení.“, „Sépiová kost slouží andulce k okusování.“

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 96,67 %. 2 body získalo 6,67 % žáků, 1 bod získalo 60 % žáků a 0 bodů získalo 33,33 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 73,91 %. 2 body nezískal nikdo, 1 bod získalo 73,91 % žáků a 0 bodů získalo 26,09 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 43,75 % úspěšnosti. 2 body získalo 6,25 % žáků, 1 bod získalo 31,25 % žáků a 62,50 % žáků získalo 0 bodů.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 38,10 %. 2 body v této otázce získalo 4,76 % žáků, 1 bod získalo 66,67 % žáků a 0 bodů získalo 28,57 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce úspěšnosti pouze 30 %. 2 body získalo 6,66 % žáků, 1 bod získalo 46,67 % žáků a 0 bodů získalo 46,67 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dopadla v této otázce nejhůře, dosáhla úspěšnosti pouze 27,50 %. 2 body získalo 10 % žáků, 1 bod získalo 35 % žáků a 0 bodů získalo 55 % žáků.

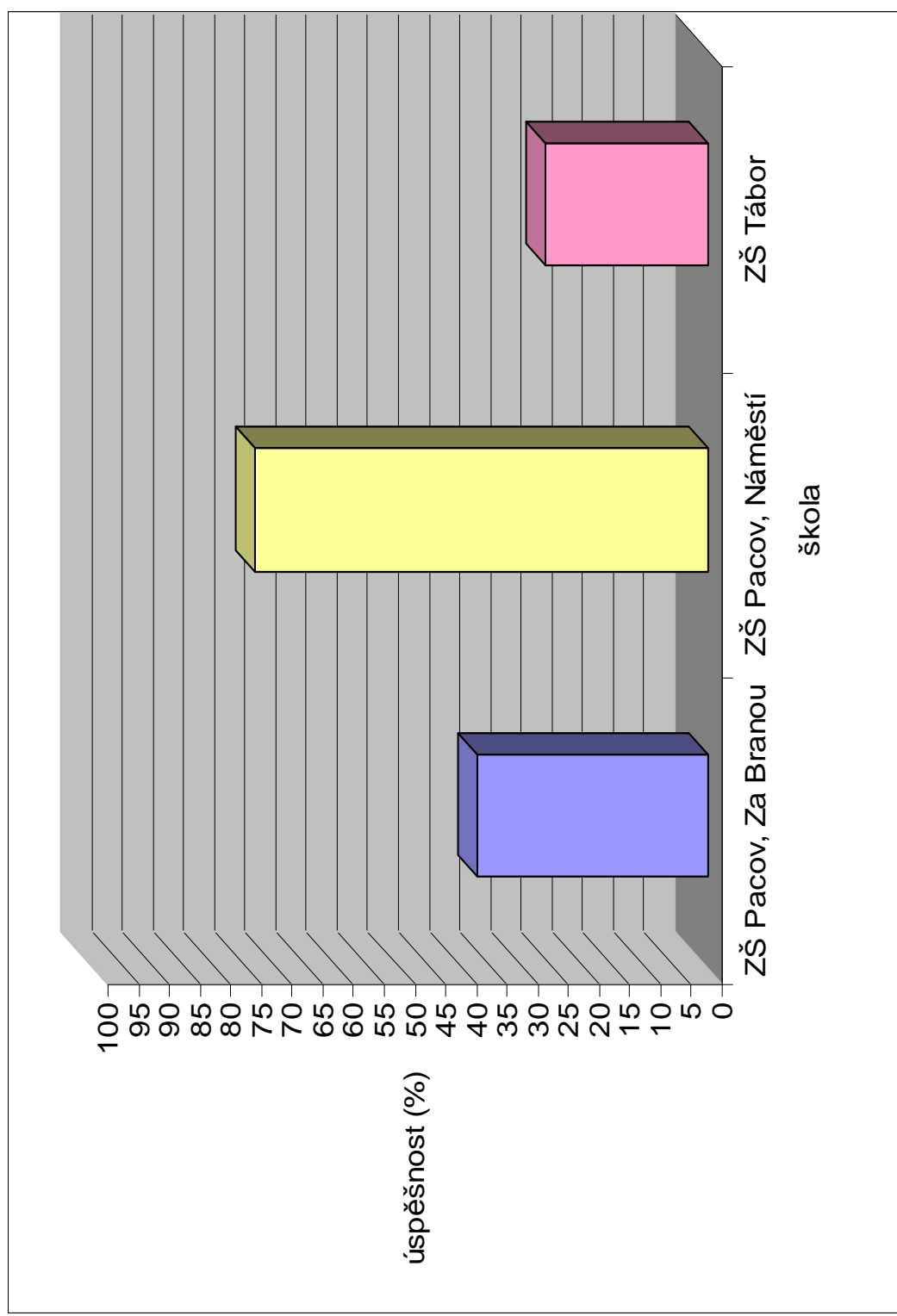
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 13)

ZŠ Náměstí Pacov se umístila v této otázce jako první, protože dosáhla **73,91%** úspěšnosti. 2 body nezískal nikdo, 1 bod získalo 73,91 % žáků a 0 bodů získalo 26,09 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti **37,50 %**. 2 body získalo 5,56 % žáků, 1 bod získalo 63,89 % žáků a 0 bodů získalo 30,56 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti pouze **26,47 %**. 2 body získalo 7,84 % žáků, 1 bod získalo 37,25 % žáků a 0 bodů získalo 54,90 % žáků.

Graf č. 13: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č.13

Otázka číslo 14: Přiřaď k obrázkům názvy plemen psů:

S touto otázkou si žáci poradili velice dobře, zřejmě proto, že do testu byly vybrány pouze základní a zřejmé rasy psů. I přesto se ale vyskytly odpovědi, kde žáci chybovali. Nejčastější chybou byla záměna bernardýna s německým ovčákem.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov získala plný počet bodů, tedy 100 %. Všichni žáci odpověděli správně.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov získala v této otázce 100 % úspěšnost. Také zde odpověděli všichni žáci správně.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor získala také plných 100 %. Nikdo v této otázce nechyboval.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 100 %. Také zde všichni žáci spojili plemena psů se správným názvem.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla také 100 %. Všichni žáci odpověděli správně.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 93,33 % úspěšnosti. 1 bod získalo 93,33 % žáků a 0 bodů získalo 6,67 % žáků.

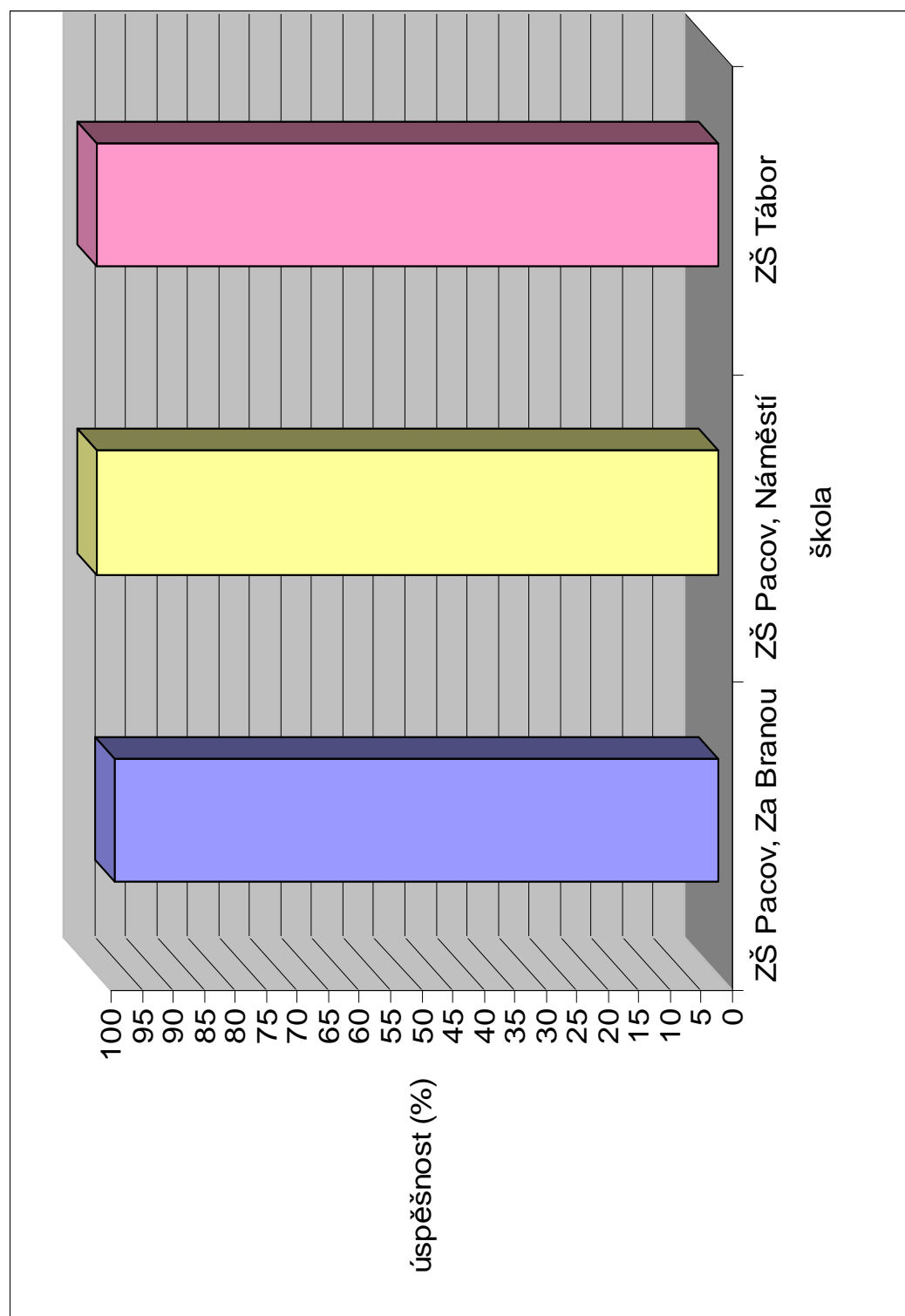
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 14)

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **100%** úspěšnosti. Všichni žáci na tuto otázku odpověděli správně.

ZŠ Husova Tábor získala také **100%** úspěšnosti. Všech 51 žáků v této škole odpovědělo správně.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla **97,22%** úspěšnosti. 4 body získalo 97,22 % žáků a 0 bodů získalo 2,78 % žáků.

Graf č. 14: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 14

Otázka číslo 15: Přiřaď chovnou pomůcku k danému zvířeti:

Tato otázka žákům také nečinila větší potíže. Úspěšnost se pohybovala okolo 95 %. Nejčastější chyby byly takové, že žáci spojovali hřeben s křečkem, napáječku s andulkou, nebo ptačí klec se psem.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 97,83 %. 4 body získalo 95,65 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 4,35 % žáků, 1 a 0 bodů nezískal nikdo.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 96,66 %. 4 body získalo 93,33 % žáků, 3 body získalo 0 % žáků, 2 body získalo 6,67 % žáků, 1 a 0 bodů nezískal nikdo.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 96,66 %. 4 body získalo 93,33 % žáků, 3 body získalo 0 % žáků, 2 body získalo 6,67 % žáků, 1 a 0 bodů nikdo nezískal.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 95,24 %. 4 body v této otázce získalo 90,48 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 9,52 % žáků, 1 bod nezískal nikdo a 0 bodů opět nezískal nikdo.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 93,75 % úspěšnosti. 4 body získalo 87,50 % žáků, 3 body nikdo nezískal, 2 body získalo 12,50 % žáků, 1 a 0 bodů opět nikdo nezískal.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor byla úspěšná v 87,50 %. 4 body získalo 85 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 5 % žáků, 1 bod nezískal nikdo a 0 bodů získalo 10 % žáků.

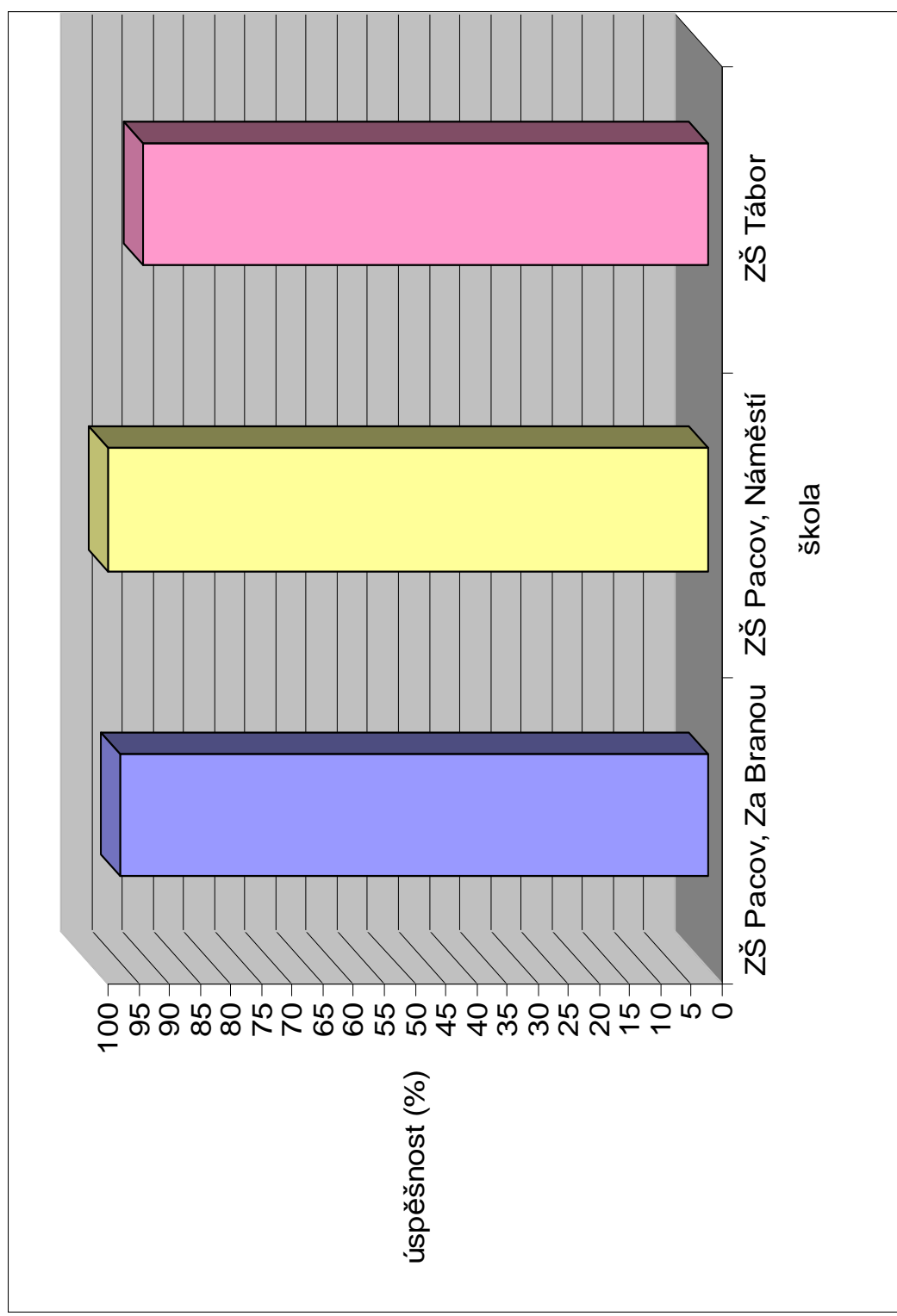
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz otázka číslo 15)

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **97,83%** úspěšnosti. 4 body získalo 95,65 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 4,35 % žáků, 1 a 0 bodů nezískal nikdo.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti **95,83 %**. 4 body získalo 91,67 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 8,33 % žáků, 1 a 0 bodů nezískal nikdo.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **92,16%** úspěšnosti. 4 body získalo 88,24 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 7,84 % žáků, 1 bod nezískal nikdo a 0 bodů získalo 3,92 % žáků.

Graf č. 15: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 15

Otázka číslo 16: Vysvětli pojem domestikace:

Tato otázka činila žákům v některých třídách značné obtíže, přestože se s tímto pojmem setkávají již v šesté třídě v hodinách dějepisu. Výkony žáků byly v různých třídách velice nevyrovnané. Zatímco v některých třídách byla úspěšnost v této otázce nulová, v jiných třídách se pohybovala okolo 70 %. Žáci vymysleli i tyto odpovědi: „Domestikace je úklid akvária“, „Domestikace je podvodní dorozumívání zvířat“.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor byla nejméně úspěšná. Dosáhla úspěšnosti 75 % , což je oproti některým jiným třídám vynikající výsledek. 1 bod získalo v této otázce 75 % žáků a 0 bodů získalo pouze 25 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 65,22 % úspěšnosti. 1 bod získalo 65,22 % žáků a 0 bodů získalo 34,78 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla pouze 20 % úspěšnosti. 1 bod za správnou odpověď získalo 20 % žáků a 0 bodů získalo 80 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov byla v této otázce neúspěšná. Ani jeden žák nebyl schopen vysvětlit pojem „domestikace“. Třída tak dosáhla 0 % úspěšnosti.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla také 0 % úspěšnosti. Ani zde žádný žák nevěděl, co tento pojem znamená.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 56,25 % úspěšnosti. 1 bod získalo 56,25 % žáků a 0 bodů získalo 43,75 % žáků.

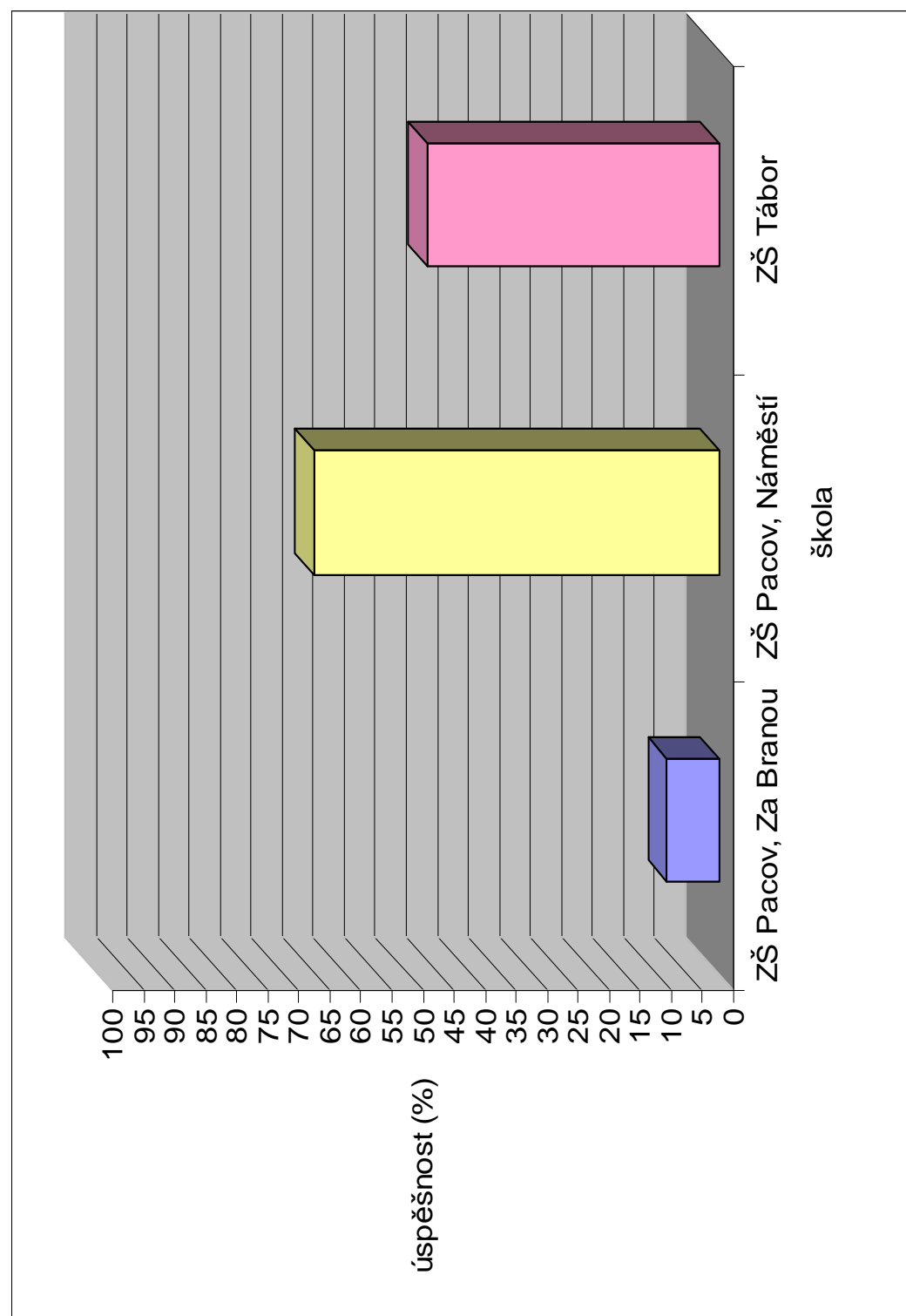
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz otázka číslo 16)

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **65,22 %**. 1 bod získalo 65,22 % žáků a 0 bodů získalo 34,78 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti **47,06 %**. 1 bod získalo 47,06 % žáků a 0 bodů získalo 52,94 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov dopadla v této otázce velice podprůměrně. Dosáhla pouze **8,33%** úspěšnosti. 1 bod získalo 8,33 % žáků a 0 bodů získalo 91,67 % žáků.

Graf č. 16: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 16

Otázka číslo 17: Ze kterého stromu určitě nemůžeš dát větev pro okusování morčeti? A proč?

V této otázce dopadli žáci průměrně. Úspěšnost se zde pohybovala okolo 50 %. Nejčastější chyby byly takové, že žáci označili správně tis červený, ale už nevymysleli proč není vhodná právě tato dřevina. Mezi špatnými odpověďmi se nejčastěji vyskytla vrba bílá.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Za Branou dosáhla úspěšnosti 57,14 %. 2 body za obě správné odpovědi získalo 42,86 % žáků, 1 bod získalo 28,57 % žáků a 0 bodů získalo také 28,57 % žáků ve třídě.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 56,25 %. 2 body získalo 50 % žáků, 1 bod dostalo 12,50 % žáků a 0 bodů získalo 37,50 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 53,33% úspěšnosti. 2 body v této třídě získalo 33,33 % žáků, 1 bod získalo 40 % žáků a 0 bodů získalo 26,67 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti rovných 50 %. 2 body získalo 30 % žáků, 1 bod získalo 40 % žáků a 0 bodů získalo v této otázce 30 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla v této otázce 46,67 % úspěšnosti. 2 body získalo 33,33 % žáků, 1 bod získalo 26,67 % žáků a 0 bodů získalo 40 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 45,65 % úspěšnosti. 2 body získalo 26,09 % žáků, 1 bod získalo 39,13 % žáků a 0 bodů získalo 34,78 % žáků.

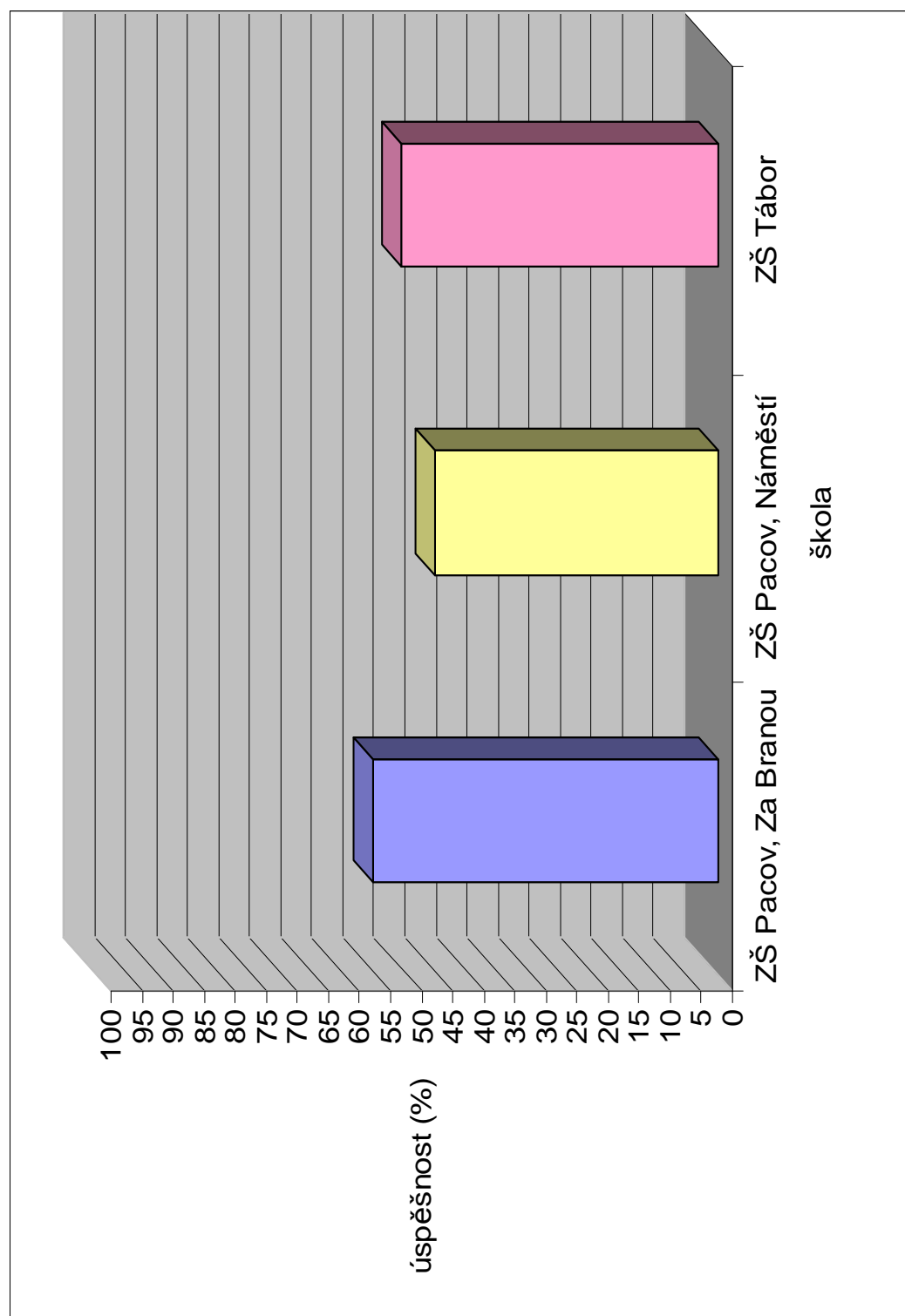
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 17)

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla **55,56%** úspěšnosti. 2 body získalo 38,89 % žáků, 1 bod získalo 33,33 % žáků a 0 bodů získalo 27,78 % žáků.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **50,98%** úspěšnosti. 2 body získalo 37,26 % žáků, 1 bod získalo 27,45 % žáků a 0 bodů získalo 35,29 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **45,65%** úspěšnosti. 2 body získalo 26,09 % žáků, 1 bod získalo 39,13 % žáků a 0 bodů získalo 34,78 % žáků.

Graf č. 17: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 17

Otázka číslo 18: Vyjmenuj všechna užitková zvířata, která se v České republice chovají pro mléko.

Úspěšnost se v této otázce ve většině tříd pohybovala mezi 70 a 80 %. Tato otázka dopadla docela dobře, i když jsem předpokládala, že žáci osmé třídy by mohli být úspěšnější. Nejčastěji žáci zapomínali na ovci, asi proto, že chování ovcí pro mléko není v regionu, ve kterém žijí, příliš časté.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 80 %. 3 body získalo 40 % žáků, 2 body získalo 60 % žáků, 1 a 0 bodů nikdo nezískal.

Třída 8. B ZŠ Za Branou dosáhla 77,78 % úspěšnosti. 3 body získalo v této otázce 33,33 % žáků, 2 body získalo 66,67 % žáků, 1 bod získalo 0 % žáků a 0 bodů získalo také 0 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 73,91 %. 3 body získalo 26,09 % žáků, 2 body získalo 69,56 % žáků, 1 bod získalo 4,35 % žáků, 0 bodů nikdo nezískal.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 71,43 %. 3 body získalo 19,05 % žáků, 2 body získalo 76,19 % žáků, 1 bod získalo 4,76 % žáků a 0 bodů nezískal nikdo.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 70 % úspěšnosti. 3 body získalo 30 % žáků, 2 body získalo 60 % žáků, 1 bod získalo 10 % žáků a 0 bodů nikdo nezískal.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla 68,25 % úspěšnosti. 3 body získalo 25 % žáků, 2 body získalo 62,50 % žáků, 1 bod získalo 6,25 % žáků a 0 bodů získalo 6,25 % žáků.

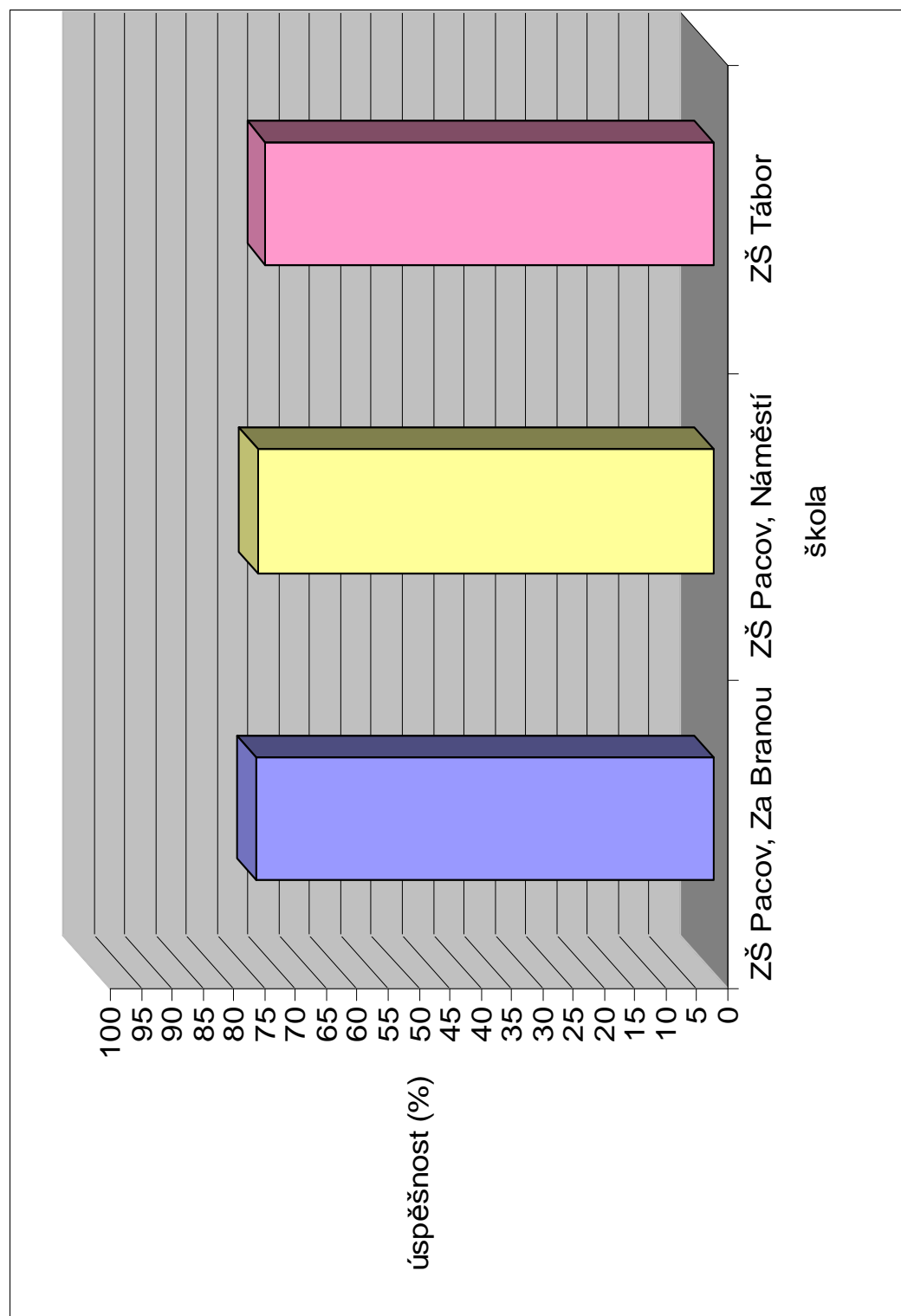
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 18)

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti **74,07 %**. 3 body v této otázce získalo 25 % žáků, 2 body získalo 72,22 % žáků, 1 bod získalo 2,78 % žáků a 0 bodů nikdo nezískal.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **73,91 %**. 3 body získalo 26,09 % žáků, 2 body získalo 69,57 % žáků, 1 bod získalo 4,35 % žáků, 0 bodů nikdo nezískal.

ZŠ Husova Tábor dosáhla **72,55%** úspěšnosti. 3 body získalo 31,37 % žáků, 2 body získalo 60,79 % žáků, 1 bod získalo 1,96 % žáků a 0 bodů získalo 5,88 % žáků.

Graf č. 18: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 18

Otázka číslo 19: Napiš co nejvíce důvodů, pro které člověk chová koně.

Různé odpovědi žáků jsem zahrnovala pod širší pojem, jak je uvedeno v kapitole kritéria pro hodnocení didaktického testu. Nejčastěji se objevovaly odpovědi: „pro práci“ a „na ježdění“. Jeden žák si dokonce vzpomněl i na hipoterapii.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla 53,33 % úspěšnosti. 4 body získalo 6,67 % žáků, 3 body získalo 53,33 % žáků, 2 body získalo 40 % žáků 1 a 0 bodů nikdo nezískal.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 34,76 %. 4 body získalo 6,67 % žáků, 3 body získalo 6,66 % žáků, 2 body získalo 40 % žáků a 1 bod získalo 46,67 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla 33,04 % úspěšnosti. 3 body získalo 8,69 % žáků, 2 body získalo 47,83 % žáků, 1 bod získalo 43,48 % žáků a 0 bodů nezískal nikdo.

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 31,25 %. 4 body získalo 6,25 % žáků, 3 body nezískal nikdo, 2 body získalo 56,25 % žáků, 1 bod získalo 18,75 % žáků a 0 bodů získalo 18,75 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla 31 % úspěšnosti. 4 body získalo 5 % žáků, 3 body získalo 10 % žáků, 2 body získalo 45 % žáků, 1 bod získalo 15 % žáků a 0 bodů získalo 25 % žáků.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 26,67 % úspěšnosti. 3 body získalo 9,53 % žáků, 2 body získalo 52,38 % žáků, 1 bod získalo 33,33 % žáků a 0 bodů získalo 4,76% žáků.

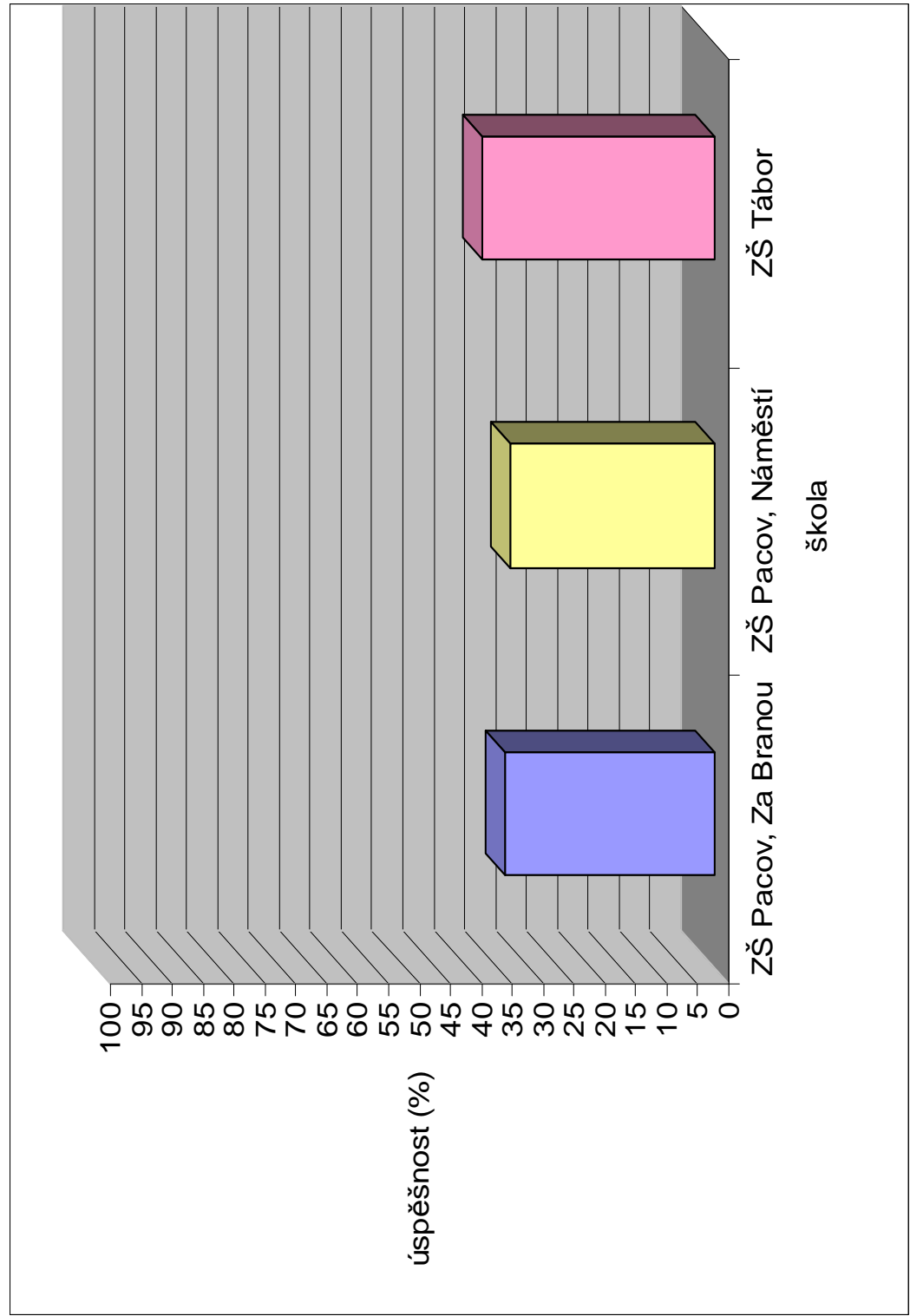
Hodnocení dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 19)

ZŠ Husova Tábor dosáhla **37,65%** úspěšnosti. 4 body získalo 5,88 % žáků, 3 body získalo 19,61 % žáků, 2 body získalo 47,06 % žáků, 1 bod získalo 11,76 % žáků a 0 bodů získalo 15,69 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla **33,89%** úspěšnosti, 4 body získalo 2,78 % žáků, 3 body získalo 8,33 % žáků, 2 body získalo 47,22 % žáků, 1 bod získalo 38,89 % žáků a 0 bodů získalo 2,78 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla **33,04 %** úspěšnosti. 3 body získalo 8,69 % žáků, 2 body získalo 47,83 % žáků, 1 bod získalo 43,48 % žáků a 0 bodů nezískal nikdo.

Graf č. 19: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 19

Otázka číslo 20: Jak se zachováš, když venku potkáš volně se pohybující domácí zvíře bez majitele?

Tato otázka žákům nedělala příliš velké obtíže, ale často označovali pouze jednu správnou odpověď místo dvou možných správných odpovědí, i když na tuto skutečnost byli na začátku hodiny upozorněni.

Řazeno dle úspěšnosti – jednotlivé třídy:

Třída 8. A ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti 62,50 %. 2 body získalo 37,50 % žáků, 1 bod získalo 50 % žáků a 0 bodů získalo 12,50 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Husova Tábor dosáhla 60 % úspěšnosti. 2 body získalo 26,66 % žáků, 1 bod získalo 66,67 % žáků a 0 bodů získalo 6,67 % žáků.

Třída 8. C ZŠ Husova Tábor dosáhla také úspěšnosti 60 %. 2 body v této otázce získalo 30 % žáků, 1 bod získalo 60 % žáků a 0 bodů získalo 10 % žáků.

Osmá třída ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti 58,70 %. 2 body získalo 26,09 % žáků, 1 bod získalo 65,22 % žáků a 0 bodů získalo 8,69 % žáků.

Třída 8. B ZŠ Za Branou Pacov dosáhla 56,67 % úspěšnosti. 2 body získalo 26,67 % žáků, 1 bod získalo 60 % žáků a 0 bodů získalo 13,33 % žáků ve třídě.

Třída 8. A ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti 54,76 %. 2 body získalo 19,05 % žáků, 1 bod získalo 71,43 % žáků a 0 bodů získalo 9,52 % žáků.

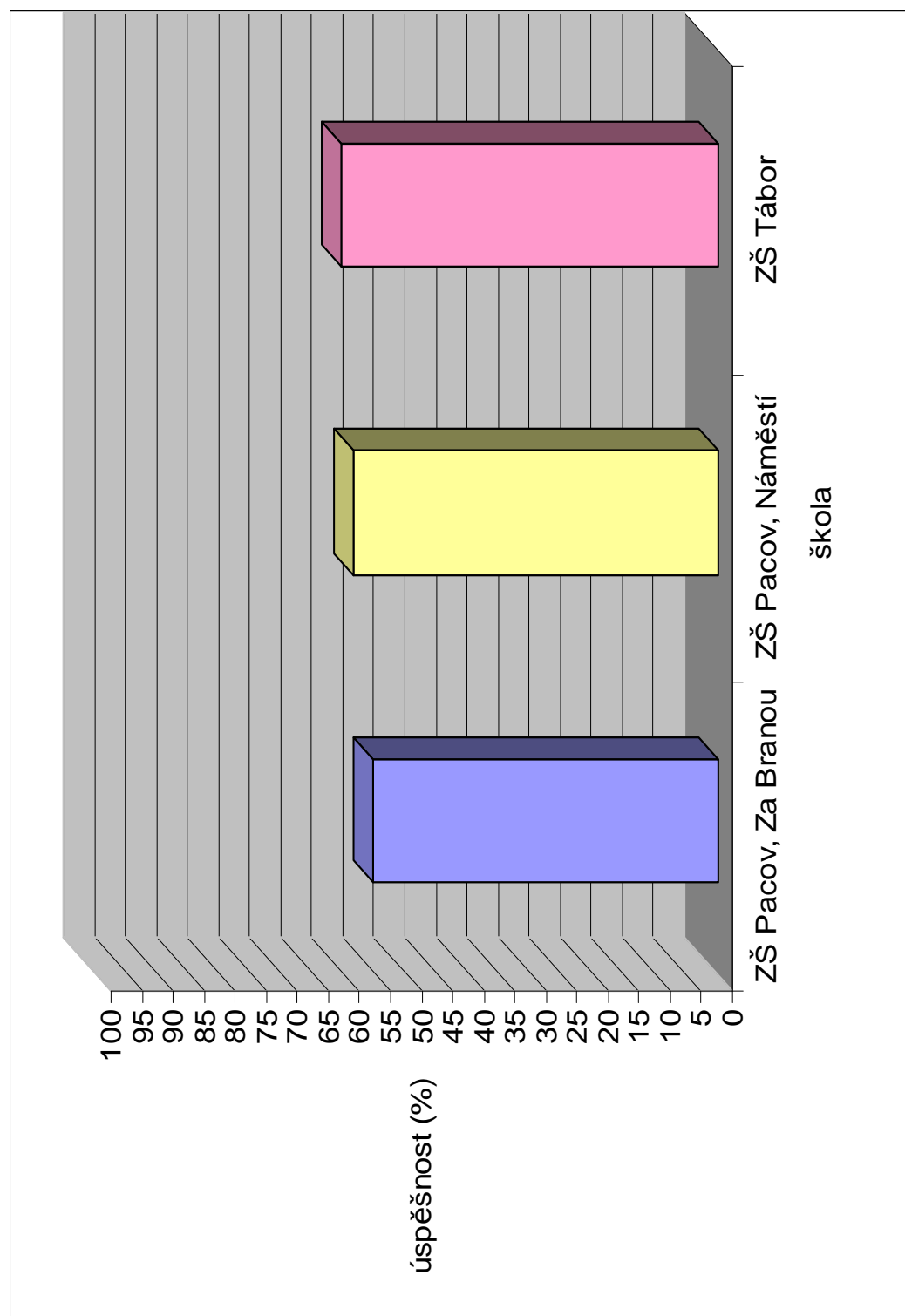
Řazeno dle úspěšnosti – školy (viz graf číslo 20)

ZŠ Husova Tábor dosáhla úspěšnosti **60,78 %**. 2 body získalo 31,37 % žáků, 1 bod získalo 58,82 % žáků a 0 bodů získalo 9,81 % žáků.

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **58,70 %**. 2 body získalo 26,09 % žáků, 1 bod získalo 65,22 % žáků a 0 bodů získalo 8,69 % žáků.

ZŠ Za Branou Pacov dosáhla úspěšnosti **55,56 %**. 2 body získalo 22,22 % žáků, 1 bod získalo 66,67 % žáků a 0 bodů získalo 11,11 % žáků.

Graf č. 20: Úspěšnost jednotlivých škol v otázce č. 20

4.2. Celkové vyhodnocení didaktického testu

Hodnocení tříd: Uvedeno v tabulce č. 30.

Tabulka č. 30: Celkové vyhodnocení úspěšnosti tříd a počty dosažených bodů

	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
počet bodů	Žáci, kteří získali příslušný počet bodů (%)					
37 (max.) – 34	-	-	-	-	-	-
33	-	-	-	12,50	-	10
32	-	-	8,70	-	6,67	-
31	4,76	13,33	4,35	-	-	5
30	-	6,67	8,70	6,25	-	10
29	9,52	6,67	26,09	6,25	20	25
28	9,52	-	4,35	12,50	20	15
27	14,29	-	13,04	6,25	13,33	5
26	14,29	20,00	4,35	18,75	6,67	5
25	14,29	6,67	8,70	6,25	20	-
24	9,52	-	-	12,50	13,33	-
23	4,76	13,33	4,35	6,25	-	10
22	14,29	13,33	4,35	6,25	-	-
21	4,76	6,67	4,35	-	-	10
20	-	-	4,35	-	-	-
19	-	6,67	4,35	6,25	-	-
18	-	-	-	-	-	-
17	-	-	-	-	-	-
16	-	-	-	-	-	-
15	-	-	-	-	-	-
14	-	6,67	-	-	-	-
13	-	-	-	-	-	-
12	-	-	-	-	-	5
0 (min.) –11	-	-	-	-	-	-
celkem bodů	537	337	619	423	406	539
maximum možných bodů	777	555	851	592	555	740
úspěšnost (%)	69,11%	60,72%	72,74%	71,45%	73,15%	72,84%

Poznámky k tabulce: Z testu bylo možno získat maximálně 37 bodů (nikdo nezískal). Nejnižší dosažený počet bodů z testu byl 12 bodů.

Největším problémem pro žáky byly otázky č. 13, 16, 17 a 19. Žáci mají malé znalosti ohledně významu sépiové kosti pro andulky, rovněž je zarážející neznalost pojmu domestikace. Problém byl i u otázky o nevhodnosti některých dřevin pro zvířata – žáci sice věděli, že určitě by morčeti nedali větvíčku tisu, ale neznali nebezpečnost jedovatosti této rostliny. Velmi malé povědomí mají také žáci o významu chovu koní.

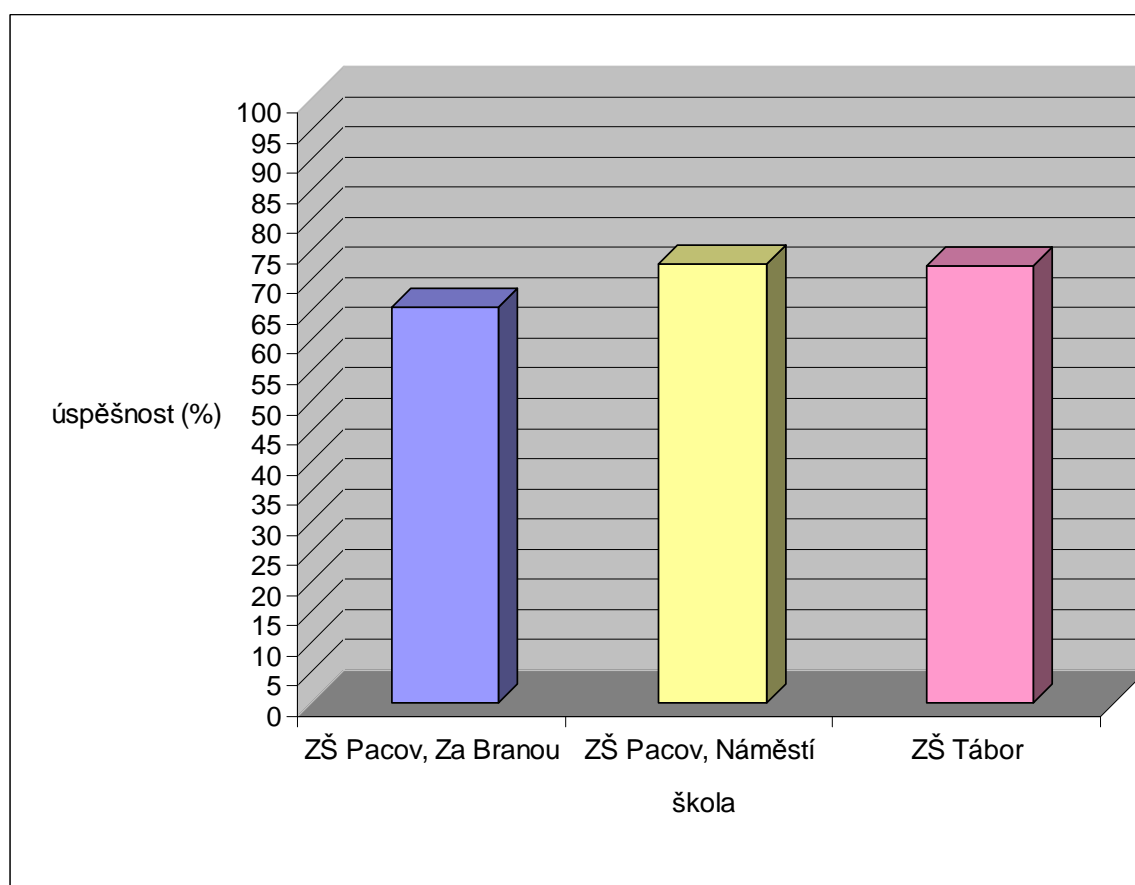
Hodnocení škol:

ZŠ Náměstí Pacov dosáhla úspěšnosti **72,74 %**, a proto se umístila jako první.

ZŠ Husova Tábor se umístila na druhém místě za *ZŠ Náměstí Pacov* se **72,50 %** úspěšností.

ZŠ Za Branou Pacov se umístila jako třetí. Úspěšnost žáků na této škole dosáhla **65,62%**.

Graf č. 21: Celkové vyhodnocení škol

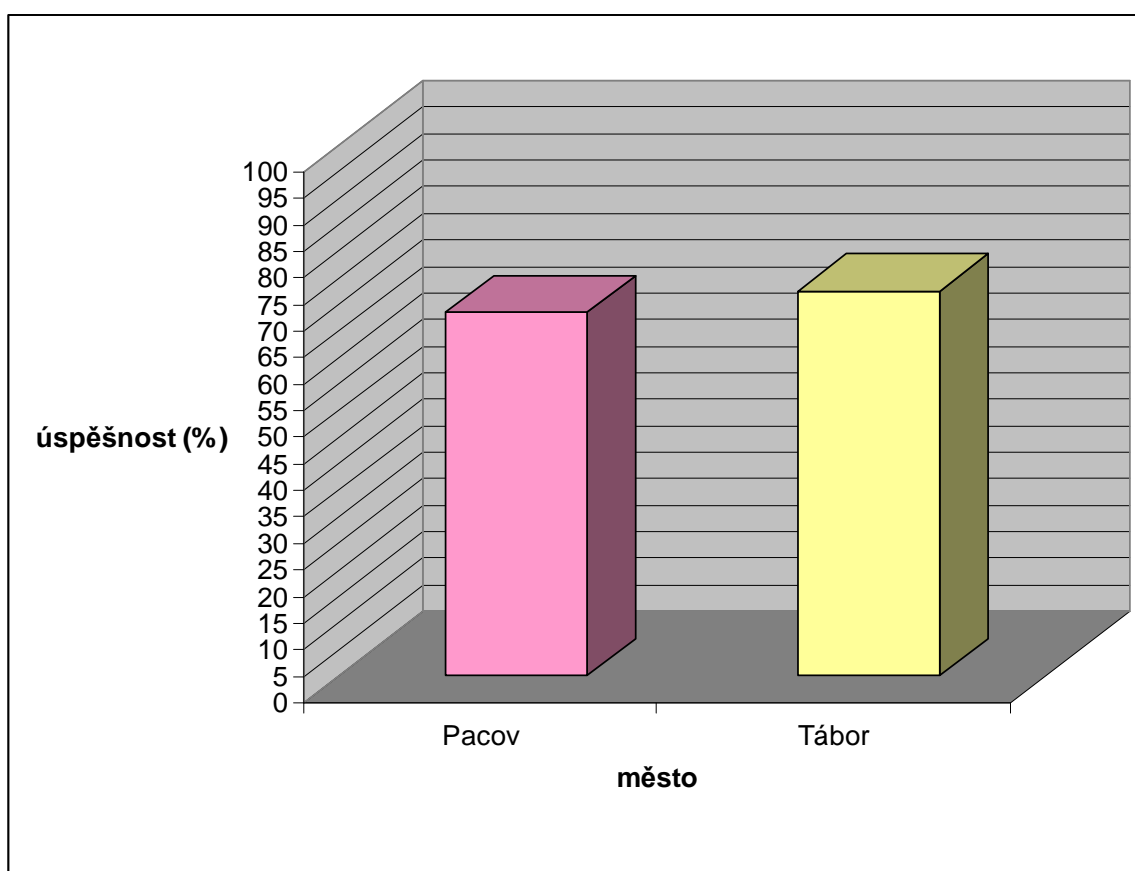

Hodnocení měst:

Město Tábor bylo v celkovém hodnocení nejlepší. Dosáhlo celkově **72,50 %** úspěšnosti.

Město Pacov se umístilo jako druhé. Dosáhlo **68,39 %** úspěšnosti.

Graf č. 22 Celkové vyhodnocení měst

5. Vyhodnocení dotazníků

5.1. Hodnocení jednotlivých otázek

Otázka číslo 1: Máš doma nějaké domácí zvíře? Pokud ano, napiš jaké.

V tabulce č. 31 jsou uvedena všechna zvířata, která žáci vlastní. Čísla v tabulce udávají počty žáků, kteří uvedli dané zvíře.

Tabulka č. 31: Přehled chovaných zvířat

Zvíře	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor			Celkem
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C	
Pes	15	10	10	8	8	9	60
Kočka	9	9	5	2	4	3	32
Králík	2	-	1	3	4	4	14
Rybičky	1	2	2	6	1	1	13
Křeček	2	1	2	2	2	3	12
Morče	-	1	2	3	3	2	11
Andulka/ papoušek	3	2	1	2	1	-	9
Želva	1	2	2	-	2	2	9
Činčila	1	-	1	-	1	-	3
Slepice	-	2	-	-	1	-	3
Potkan	1	-	1	-	-	-	2
Had	-	1	-	-	-	-	1
Myš	-	-	-	-	1	-	1
Žádné	2	1	4	3	3	1	14

Z tabulky č. 31 vyplývá, že nejčastěji chovaným zvířetem je pes. Žáci ho v dotaznících uvedli šedesátkrát. Jako druhé nejčastěji chované zvíře je kočka, kterou uvedlo 32 žáků a třetím nejčastěji chovaným zvířetem je zakrslý králík, který se v dotaznících objevil čtrnáctkrát.

Z celkového počtu 110 žáků uvedlo alespoň jedno zvíře 96 žáků, což je 87,27 % a žádné zvíře nechová pouze 14 žáků, tedy 12,73 %.

Otázka číslo 2: Kdo se o tvé zvíře stará?

Údaje v tabulce č. 32 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 32: Odpovědi žáků na otázku číslo 2

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Starám se o něj sám	26,32	21,43	-	84,62	8,33	31,58
Stará se o něj jiná osoba	-	14,29	10,53	15,38	8,33	5,26
Stará se nás více	73,68	64,28	89,47	-	83,34	63,16

Nejvíce žáků označilo možnost „stará se nás více“. Výjimkou je pouze třída 8. A ZŠ Husova Tábor, kde uvedlo **84,62 %** žáků, že se o své zvíře stará samo.

Otázka číslo 3: Kdo hradí náklady spojené s pořízením a chovem tvého zvířete?

Údaje v tabulce č 33 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 33: Odpovědi žáků na otázku číslo 3

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Hradí je rodiče	68,42	64,29	68,42	84,62	50	68,42
Hradím tyto náklady společně s rodiči	31,58	28,57	31,58	7,69	50	31,58
Hradím je sám/sama	-	7,14	-	7,69	-	-

Cílem této otázky bylo zjistit, zda mají žáci možnost si uvědomit, že s chovem jeho domácího zvířete jsou spojeny i finanční náklady, u některých zvířat nemalé. Z tabulky je vidět, že se mnozí žáci (**30 – 50 %**) na této povinnosti podílejí.

Otázka číslo 4: Jaké domácí zvíře by sis přál/přála?

V tabulce č. 34 jsou uvedena všechna zvířata, která žáci napsali. Čísla v tabulce udávají počty žáků, kteří uvedli dané zvíře.

Tabulka č. 34: Přehled zvířat, která si žáci 8. tříd přejí.

Zvíře	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor			Celkem
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C	
Pes	7	2	8	6	4	12	39
Kočka	7	2	1	3	-	2	15
Kůň	3	-	1	-	2	2	8
Želva	5	-	1	-	-	1	7
Had	1	-	2	-	3	-	6
Rybičky	2	2	1	-	-	-	5
Chameleón/ Leguán	-	-	1	1	3	-	5
Činčila	1	1	1	1	-	-	4
Křeček	1			3	-	-	4
Králík	1	1	1		-	-	3
Morče	1	-	1	1	-	-	3
Andulka/ papoušek	2	-	-	-	1	-	3
Potkan	-	2	-	1	-	-	3
Pavouk	-	-	-	2	1	-	3
Fretka	1	-	-	-	-	-	1
Žádné	2	4	6	6	1	4	23

Z tabulky č. 34 je zřejmé, že pes je nejen nejčastěji chovaným zvířetem, ale také nejoblíbenější. Nejvíce žáků by si ho přálo vlastnit.

Z celkového počtu 110 žáků si alespoň jedno zvíře přeje 87 dětí, což je 79,10 % a 20,90 % žáků nechce žádné zvíře.

Otázka číslo 5: Kde bydlíš?

Údaje v tabulce č. 35 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č.35: Odpovědi žáků na otázku číslo 5

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Městský rodinný dům	14,28	20	13,04	31,25	53,33	45
Byt	47,62	13,33	60,87	43,75	26,67	45
Vesnický rodinný dům	38,1	66,67	26,09	25	13,33	10
Zemědělská usedlost	-	-	-	-	6,67	-

Při hodnocení testů jsem nenalezla přílišnou spojitost mezi bydlištěm a zvířaty, která žáci vlastní. Mnozí žáci žijící v rodinném domě nemají žádné zvíře a někteří žáci žijící v bytě naopak uvedli, že vlastní psa nebo kočku.

Otázka číslo 6: Jsi alergický na srst zvířat nebo na peří?

Údaje v tabulce č. 36 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 36: Odpovědi žáků na otázku číslo 6

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	19,05	26,67	8,70	12,50	6,67	-
Odpověď ne	80,95	73,33	91,30	87,50	93,33	100

Ani v této otázce nebyla zřejmá přímá spojitost mezi zdravotním stavem a chovaným zvířetem. Mnozí žáci, kteří uvedli, že jsou alergičtí chovají psa, kočku, andulku nebo morče. Pouze ve třídě 8. C ZŠ Tábor uvedlo 100 % žáků, že nemají alergii.

Otázka číslo 7: Setkáváš se u příbuzných nebo známých s chovem zvířat?

V případě kladné odpovědi vypiš druhy chovaných zvířat.

Údaje v tabulce č. 37 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 37: Odpovědi žáků na otázku číslo 7

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábora		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	100	100	100	93,75	93,33	75
Odpověď ne	-	-	-	6,25	6,67	25

Žáci většinou napsali, že se u příbuzných s chovem zvířat setkávají. Ve většině případů jsou to prarodiče.

Tabulka č. 38: Všechna zvířata, která žáci uvedli

Zvíře	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábora			Celkem
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C	
Pes	15	7	13	10	11	9	65
Slepice	8	10	14	6	4	7	49
Kočka	11	4	9	8	7	8	47
Králík	-	6	9	3	4	7	29
Prase	5	5	5	2	1	4	22
Kráva	8	2	1	5	1	4	21
Kůň	5	1	4	5	3	-	18
Morče	1	1	2	2	2	2	10
Křeček	2	1	-	1	3	2	9
Koza	3	2	-			3	8
Rybičky	-	3	-	2	1	1	7
Andulka/ papoušek	5	-	-	1	-	1	7
Želva	1	-	1	-	1	-	3
Had	1	2	-	-	-	-	3

Také v této otázce byla nejčastější odpověď „pes“. Na dalších místech se objevila především hospodářská zvířata, jako je slepice, králík, prase a další (dle tabulky č. 38).

Otázka číslo 8: Které domácí zvíře bys doma nikdy nechtěl a proč?

Údaje v tabulce č. 39 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 39: Odpovědi žáků na otázku číslo 8

	ZŠ Za Branou Pacov	ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor				
Pavouk	3	3	3	3	6	6	24
Had	5	3	3	4	3	5	23
Morče	1	-	1	-	-	-	23
Kočka	3	-	3	1	-	1	8
Křeček	1	-	1	1	4	-	7
Rybičky	-	1	-	-	1	4	6
Potkan/myš	-	1	1	-	1	2	5
Prase	-	2	3	-	-	-	5
Andulka/papoušek	1	1	2	-	-	-	4
Želva	1	-	-	1	-	-	2
Mám rád/ ráda všechna zvířata	5	4	4	6	-	2	21

Neoblíbenost jednotlivých zvířat žáci vysvětlovali těmito argumenty:

- Pavouk – štítím se pavouků; bojím se pavouků; nemám je rád; pavouk je ošklivý; bojím se, že by mi pavouk utekl z terária
- Had – bojím se, že by vylezl z terária a uštkl mě; bojím se kousnutí; je slizký; mám strach z hadů
- Morče – dělá moc hluku; zapáchá
- Kočka – nemám je ráda; nelíbí se mi; kočka pelichá; nemohla bych kočku trápit v bytě; kočka ničí nábytek
- Křeček – je moc malý; zapáchá; nemám ráda veškeré hlodavce; nedožívá se vysokého věku
- Rybičky – můžeme se na ně jen dívat a čistit jim akvárium; nemůžeme je vyndat z akvária; jsou jen na okrasu a nedají se pohladit
- Potkan/myš – je ošklivá; ničí věci
- Prase – zapáchá; nebavilo by mě se o něj starat
- Andulka/papoušek – andulka je moc hlučná; nechtělo by se mi čistit klec
- Želva – nemohla bych se s ní pomazlit; je moc pomalá

Otázka číslo 9: Navštívuješ rád/ráda zoologickou zahradu (ZOO)?

Údaje v tabulce č. 40 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 40: Odpovědi žáků na otázku číslo 9

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	85,71	93,33	82,61	100	93,33	100
Odpověď ne	14,29	6,67	17,39	-	6,67	-

Většina žáků uvedla, že navštívuje rád/ráda zoologickou zahradu. Záporně odpovědělo pouze minimum žáků.

V tabulce č. 41 jsou uvedeny počty, kolikrát uvedli žáci danou zoologickou zahradu.

Tabulka č. 41: Návštěvnost jednotlivých zoologických zahrad

	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor			Celkem
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C	
Praha	16	12	18	12	13	17	88
Jihlava	12	12	19	8	7	13	71
Hluboká nad Vltavou	3	1	1	6	10	10	31
Plzeň	-	-	3	6	9	7	25
Dvůr Králové	2	3	2	2	5	6	20
Liberec	1	2	-	-	4	4	11
zahraničí	3	-	2	-	1	-	6
Brno	-	-	2	-	1	-	3
Olomouc	-	-	2	-	-	-	2
Děčín	1	-	-	-	-	-	1
Ostrava	-	-	1	-	-	-	1

Žáci nejčastěji navštívují ZOO Praha, ZOO Jihlava a ZOO Hluboká nad Vltavou. Tyto zoologické zahrady jsou k Pacovu a k Táboru nejbližší a asi zřejmě proto je navštívili téměř všichni žáci.

Otázka číslo 10: Navštěvuješ chovatelský kroužek nebo jsi členem jiné chovatelské organizace?

Údaje v tabulce č. 42 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 42: Odpovědi žáků na otázku číslo 10

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	-	-	8,70	-	6,67	10
Odpověď ne	100	100	91,30	100	93,33	90

Bohužel většina žáků uvedla, že nenavštěvuje žádný chovatelský kroužek. V dnešní době vyhledávají žáci ve svém volném čase spíše jiné aktivity.

Otázka číslo 11: Vzal/vzala by sis do péče psa (nebo jiné zvíře) z útulku?

Údaje v tabulce č. 43 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 43: Odpovědi žáků na otázku číslo 11

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	80,95	60	56,52	68,75	53,33	95
Odpověď ne	19,05	40	43,48	31,25	46,67	5

Potěšilo mě, že opuštěných a zklamaných zvířat by se ujalo tak hodně dětí. V žádné třídě počet kladných odpovědí neklesl pod **50 %**.

Otázka číslo 12: Kdyby sis chtěl/chtěla pořídit psa, jaké plemeno by to bylo?

V tabulce č. 44 jsou uvedena všechna plemena psů, která žáci napsali. Čísla v tabulce udávají počty žáků, kteří uvedli dané zvíře.

Tabulka č. 44: Přehled oblíbených plemen psů

Rasa	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor			Celkem
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C	
Labradorský retrívr	7	5	4	4	8	17	45
Jorkšírský teriér	2	-	4	1	2	3	12
Německý ovčák	5	-	2	1	1	-	9
Čivava	1	1	5	-	-	-	7
Dánská doga	-	-	3	-	1	1	5
Jezevčík	4	-	1	-	-	-	5
Bernardýn	2	2	1	-	-	-	5
Dalmatin	1	1	-	-	1	1	4
Dobrman	-	-	-	2	1	-	3
Bernský salašnický pes	-	-	-	-	-	3	3
Rotvajler	1	1	-	-	-	-	2
Bígl	1	1	-	-	-	-	2
Bišonek	1	-	-	-	-	-	1
Bobtail	-	1	-	-	-	-	1
Boloňský psík (Bolognese)	-	-	-	1	-	-	1
Briard	-	1	-	-	-	-	1
Kavalír King Charles španěl	-	-	1	-	-	-	1
Pudl	-	-	1	-	-	-	1
Jakýkoli kříženec	-	-	-	-	1	-	1
Nechci psa	-	2	1	6	2	2	13

V této otázce s velkou převahou zvítězil labradorský retrívr, kterého mimo jiné rasy uvedlo **40,91 %** žáků. Naopak žádnou rasu s konstatováním, že žádného psa nechtějí napsalo pouze **11,82 %** žáků.

Otázka číslo 13: Máš ve své domácí knihovně nějaké knihy zabývající se životem zvířat a péčí o ně?

Údaje v tabulce č. 45 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 45: Odpovědi žáků na otázku číslo 13

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	61,90	73,33	69,57	75	73,33	85
Odpověď ne	38,10	26,67	30,43	25	26,67	15

Z tabulky č. 45 je vidět, že žáci se zajímají o svá domácí zvířata a chtějí si své znalosti o chovu rozšířit studiem literatury zabývající se tímto tématem. Knihy o chovu domácích zvířat vlastní ve všech třídách více než **60 %** žáků.

Otázka číslo 14: Navštívil/navštívila jsi někdy veterinárního lékaře s domácím zvířetem?

Údaje v tabulce č. 46 jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 46: Odpovědi žáků na otázku číslo 14

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábor		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	71,43	73,33	60,87	68,75	80	75
Odpověď ne	28,57	26,67	39,13	31,25	20	25

Tabulka č. 46 vypovídá o tom, že zkušenost s návštěvou veterinárního lékaře s domácím zvířetem má zkušenost více než **60 %** žáků osmých tříd.

Otázka číslo 15: Způsobilo ti někdy některé domácí zvíře úraz nebo zranění?

Vypiš:

Údaje v tabulce jsou uvedeny v procentech.

Tabulka č. 47: Odpovědi žáků na otázku číslo 15

Možnosti	ZŠ Za Branou Pacov		ZŠ Náměstí Pacov	ZŠ Husova Tábora		
	8. A	8. B	8. třída	8. A	8. B	8. C
Odpověď ano	52,38	53,33	56,52	50	53,33	35
Odpověď ne	47,62	46,67	43,48	50	43,48	65

Z tabulky č. 47 je vidět, že se zraněním od zvířete má zkušenost polovina žáků ze třídy. Jako konkrétní zranění uváděli žáci kousnutí od kočky, psa, koně, morčete a křečka, poškrábání od kočky a pád z koně.

5. 2. Celkové vyhodnocení dotazníku

Z vyhodnocení je zřejmé, že naprostá většina žáků chová alespoň jedno domácí zvíře, nehledě na to, za bydlí v bytě nebo v rodinném domě. Nejoblíbenějším zvířetem je pes (labradorský retrívr) a kočka. Z odpovědí žáků je vidět, že mají o chov zvířat zájem (vlastní knihy o zvířatech atd). V testech se vyskytlo pouze minimální množství záporných odpovědí typu: „nemám zvíře, nechci psa apod.“

Nejméně oblíbeným zvířetem je uváděn pavouk. Polovina žáků má zkušenost s poraněním od zvířete. Žáci rádi navštěvují ZOO, ale minimum jich navštěvuje chovatelský či jiný podobný zájmový kroužek. Přesto by se většina žáků ujala zvířete z útulku.

6. Shrnutí výsledků a diskuze

Oba navržené testy měly za úkol porovnat žáky z „velkého“ a „malého“ města, konkrétně z Tábora a z Pacova. Z didaktického testu byli velice úspěšní všichni žáci z obou měst. Ve všech třídách neklesla úspěšnost pod 60 %. Je proto zřejmé, že žáci mají vědomosti o chovu základních a nejčastěji chovaných domácích zvířat, které byly vybrány do testu, přičemž mezi žáky z Tábora a z Pacova není příliš velký rozdíl. Z tříd se nejlépe umístila Základní škola Náměstí Pacov, ale v úrovni měst byl zase úspěšnější Tábor, z čehož je vidět, že výsledky byly velice vyrovnané. Téměř všichni žáci chovají nějaké domácí zvíře. Pouze minimum žáků uvedlo, že nechovají žádné zvíře, nebo že zvíře chovat nechtějí. Z vyplněných dotazníků jsem zjistila, že žáci z Pacova a z Tábora chovají přibližně stejné druhy domácích zvířat. U žáků z obou měst jednoznačně vede pes v chovu i v oblíbenosti. Je to zřejmě pro jeho vlastnosti, přítulnost a věrnost. Naopak nejméně oblíbeným zvířetem je pavouk a had. Hodně záporných hlasů dostalo též morče, především pro svou hlučnost a často také zápach.

Z výsledku hodnocení dotazníků a didaktických testů je zřejmé, že žáci základních škol mají zájem o chov domácích zvířat, proto by podporu v této činnosti měli nalézt i ve výchovně vzdělávacím procesu ve škole.

Výzkumem o chovu exotických zvířat v českém školství se zabývala Jančaříková (2008). Na 25 náhodně vybraných školách zjišťovala jak je to s chovem zvířat. Respondenti uváděli nejčastěji tyto chovaná zvířata: křečci, zakrslí králíci, morčata, píscomilové, žáby, želvy suchozemské i vodní, strašilky, pakobylky, achatiny, žížaly (v kompostéru), korely, andulky a akvária s rybičkami. Při výběru druhů nejčastěji učitelé ovlivňuje nutnost respektovat alergického žáka, dostupnost (především cena) a kupodivu i náhoda. Méně zvažují nároky na péči, hluk a zápach, který zvíře nebo jeho ubikace vydává. O zvířatech v pracovních dnech školního roku pečují žáci pod dozorem učitelů (buď pravidelně nebo formou služeb). Učitelé uvádí, že dětem vztah ke zvířeti prospívá psychicky (zklidňuje je, omezuje stres), fyzicky (rozvoj jemné motoriky) i sociálně (pravidelná péče o zvíře buduje pozitivní osobnostní rysy, zodpovědnost, pracovní dovednosti). Přítomnost zvířete ve třídě ovlivňuje celkové sociální klima třídy, posiluje komunikaci a spolupráci žáků.

Chovatelství drobných exotických zvířat má na našich školách od 90. let 20. století vzestupný charakter (Jančaříková, 2008).

7. Závěr

Tato diplomová práce, zabývající se otázkou chovatelství na základní škole, měla za úkol zjistit, jaké znalosti mají žáci v tomto oboru a také, jak je to s jejich vztahy ke zvířatům. Protože toto téma je náplní učiva druhého stupně základních škol, zapojila jsem do svého výzkumu žáky osmých tříd třech základních škol ve dvou městech, rozdílných svou velikostí. Jako velké město jsem zvolila Tábor a malé město reprezentovali žáci z pacovských základních škol. Mým cílem bylo tyto žáky porovnat a zjistit, zda je mezi nimi výrazný rozdíl ve vztahu ke zvířatům a ve vědomostech a zkušenostech s chovem, či nikoli.

Didaktický test obsahoval dvacet otázek, které jsem připravila s ohledem na věk žáků a rozsah učiva základní školy. Testy byly aplikovány na ZŠ Tábor Husova, ZŠ Pacov Za Branou a ZŠ Pacov Náměstí. Tyto testy jsem po svolení ředitele školy předložila žákům. Poté, co jsem jim sdělila informace potřebné k práci, měli žáci 20 minut na vypracování. Tento čas byl dostačující pro všechny žáky. Vyplněné dotazníky jsem zpracovala, statisticky vyhodnotila a výsledky zanesla do grafů.

Dotazník, týkající se chovatelství, obsahoval patnáct otázek. Vyplnili ho ti samí žáci. Čas na vypracování byl také 20 minut a též jsem ho shledala jako dostačující. Odpovědi žáků jsem zanesla do tabulek doplněných krátkým komentářem.

Součástí práce je i přehled nejčastěji chovaných drobných domácích zvířat, které je možno chovat na základní škole. Výběr konkrétního zvířete záleží na zvážení učitele s ohledem na prostorové, finanční a časové možnosti školy a učitelů.

Z vyhodnocení výsledků jsem zjistila, že žáci z Tábora i z Pacova mají podobné vědomosti a myšlenky.

Ve vyhodnocení škol se v didaktickém testu umístila nejlépe Základní škola Náměstí v Pacově, která získala úspěšnost 72,74 %. Na druhém místě byla ZŠ Husova Tábor a jako poslední se umístila ZŠ Za Branou Pacov.

Dotazníky vyplnili žáci těchto škol opět podobně. Nejoblíbenějším a nejčastěji chovaným zvířetem se stal jednoznačně pes. Většina žáků ho vlastní nebo by si ho přála vlastnit. Pouze minimum žáků vedlo, že nechová žádné zvíře, nebo že si zvíře nepřeje chovat.

Výzkumy v této diplomové práci potvrdily, že chovatelství drobných domácích zvířat je častou a oblíbenou činností žáků. Myslím si proto, že je dobré tuto činnost u žáků podporovat, umožnit jim chov a vzdělávat je v tomto oboru. Chovatelství na základní škole neslouží jen pro výuku žáků, ale také pro jejich výchovu tím, že se žáci starají o živého tvora a mají za jeho život zodpovědnost.

Myslím si, že chovatelství zaujme žáky v každém věku. I přesto, že chovatelství je náplní učiva druhého stupně, žáci z prvního stupně také zvládnou pečovat o méně náročná zvířata a myslím si, že se pro tuto činnost nadchnou více, než starší žáci. Při studiu učitelství pro první stupeň základní školy jsem zjistila, že malé děti jsou motivovány jakoukoli činností a ochotně vyvíjejí aktivitu při všech zadaných úkolech. Proč toho tedy nevyužít v oblasti chovatelství. Žáci tak získají do budoucího života nejen cenné vědomosti, ale utvoří si vztah k přírodě, který pak budou předávat i dalším generacím.

8. Seznam použité literatury

ALTMANN, F. D. *Morče: společenské, milé, aktivní*. Přeložila Jitka Koubková. 1. vydání. Praha: Grada, 2006. 62 s. ISBN 80-247-1659-3.

ANDĚROVÁ, R. *Bydlí s námi akvarijní rybičky: průvodce Romany Anděrové pro mladé chovatele*. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 1999. 31 s. ISBN 80-7200-102-7.

BIDAT, É. a LOIGEROT, CH. *Alergie u dětí*. Přeložila Edita Pavlasová. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. 148 s. ISBN 80-7178-936-4.

BECKOVÁ, A. *Akvarijní rybičky: ryby & rostliny, vybavení akvária & péče*. Přeložil Jiří Pondělíček. 1. vydání. Praha; Plzeň: Beta-Dobrovský & Ševčík, 2008. 72 s. ISBN 978-80-7306-345-0

BEHREND, K. *Kočka*. Přeložila Alena Šubrtová; ilustrace György Jankovics; fotografie Monika Wegler. 1. vydání. Praha: Vašut, 1998. 57 s. ISBN 80-7236-006-X

BEHREND, K. *Naše morče: vhodná péče, zdravá strava, správné porozumění*. Fotografie Karin Skogstad; ilustrace Renate Holzner. 1. české vydání. Praha: Jan Vašut, 2006. 127 s. ISBN 80-7236-454-5.

BOWER, J. a BOWER, C. *Kočky: Praktický rádce chovatele koček*. Přeložila Hana Loupová. Praha: Columbus, 2001. 208 s. ISBN 80-7249-2.

DYTRTOVÁ, R.; VODÁKOVÁ, J.; DVOŘÁKOVÁ, S.; SOCHA, J. *Praktické činnosti: Pěstitelství pro 6.-9. ročník základních škol*. 2. upravené vydání. Praha: Fortuna, 2003. 112 s. ISBN 80-7168-857-6.

EILERT-OVERBECK, B. *Kočka*. Přeložila Alice Kavinová; fotografie Monika Wegler. 1. vydání. Praha: Jan Vašut, 2008. 64 s. ISBN 978-80-7236-647-7.

GOLLMANN, B. *Kočka: sebevědomá, chytrá, hravá*. Přeložila Jitka Koubková. 1. vydání. Praha: Grada, 2006. 62 s. ISBN 80-247-1660-7.

HNILÍČKOVÁ, S.; JOSÍFKO, M.; TUČEK, A. *Didaktické testy a jejich statistické zpracování*. Praha SPN, 1972, 200 s.

CHRÁSKA, M. *Didaktické testy*. Brno Paido, 1999. 91 s.

JANČAŘÍKOVÁ, K. *Zkušenosti s chovem exotických zvířat v českém školství*. Sborník příspěvků konference Terapie a asistenční aktivity lidí za pomoci zvířat. 1. vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita, 2008. str.53-58. ISBN 978-80-213-17773-4.

JELÍNEK, J. a ZICHÁČEK, V. a kol. *Biologie pro gymnázia*. 4. vydání. Olomouc: Nakladatelství OLOMOUC, 2000. 559 s. ISBN 80-7182-107-1.

KOVAŘÍK, F. a kol. *Hmyz: chov, morfologie*. 1. vydání. Jihlava: Madagaskar, 2000. s. 108-150. ISBN 80-86068-24-2.

KÖTTER, E. a EHRENSTEIN, E. *Pískomilové*. Fotografie Karin Skoqstad; ilustrace Fritz W. Köhler. 1. české vydání. Praha: Vašut, 2002. 56 s. ISBN 80-7236-141-4.

LAUKNER, A. *Kočka - správné krmení: zdravě, chutně, jednoduše*. Přeložila Jitka Koubková. Praha: Grada Publishing, 2007. 62 s. ISBN 978-80-247-2227-6.

MOTYČKA, V. *Bydlí s námi činčila*. 1. vydání. Havlíčkův Brod : Fragment, 1998. 32 s. ISBN 80-7200-199-X.

PETRŮ, V. *Alergie u dětí*. 1. vydání. Praha: Grada: Avicenum, 1994. 151 s. ISBN 80-7169-090-2.

PIERS, H. *Bydlí s námi andulka*. Přeložila Veronika Volhejnová; ilustrace Helen Piers. 1. vydání. Havlíčkův Brod : Fragment, 1995. 32 s. ISBN 80-85768-19-4.

PIERS, H. *Bydlí s námi kočka*. Přeložila Martina Kotvaldová. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 1995. 32 s. ISBN 80-85768-15-1.

PIERS, H. *Bydlí s námi křeček*. Přeložila Veronika Volhejnová; ilustrace Helen Piers. 1. vydání. Havlíčkův Brod : Fragment, 1995. 32 s. ISBN 80-85768-75-5.

PIERS, H. *Bydlí s námi morče*. Přeložila Veronika Volhejnová; fotografie Helen Piers. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 1996. 32 s. ISBN 80-7200-068-3.

PIERS, H. *Bydlí s námi pískomil*. Přeložila Veronika Volhejnová. 1. vydání. Havlíčkův Brod: Fragment, 1998. 31 s. ISBN 80-7200-187-6.

PODROUŽEK, L. *Didaktika prvouky a přírodovědy pro primární školu*. 1. vydání. Dobrá Voda: Aleš Čeněk, 2003. 156 s. ISBN 80-86473-37-6.

PODROUŽEK, L. *Prvouka a přírodověda s didaktikou I.: zoologická část*. 2. upravené vydání. Plzeň: Západočeská univerzita, 1994. 138 s. ISBN 80-7043-109-1.

ŘEZÁČ, P. *Chov zájmových zvířat*. 1. vydání. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, 2004. 127 s. ISBN 80-7157-744-8.

SCHMIDT-RÖGER, H. *Čincila: aktivní, zábavná, hbitá*. Přeložila Jitka Koubková. 1. vydání. Praha: Grada, 2006. 62 s. ISBN 80-247-1758-1.

SKOUPÁ, L. *Osmák degu jako domácí zvíře: porozumění a správná péče*. Fotografie Michael Fokt; ilustrace Nerandžičová Petra. 1. vydání. Praha: Vašut, 2000. 56 s. ISBN 80-7236-113-9

SKÝBOVÁ, J. *Vybrané kapitoly z didaktiky přírodovědné části prvouky a přírodovědy: pro učitelství prvního stupně*. 1. vydání. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2007. 82 s. ISBN 978-80-7290-319-1.

WILKE, H. *Želvy*. 1. vydání. Praha: Vašut 1998. 64 s. ISBN 80-7236-003-5

WOLTER, A. *Andulka: správná péče: rady odborníka pro správný chov*. Přeložila Jana Malinová; ilustrace Karin Heckelová. 1. české vydání. Praha: Vašut, 1998. 60 s. ISBN 80-7236-005-1.

WOLTER, A. *Naše andulka: správná péče, zdravé krmení, porozumění*. Fotografie Uwe Anders; ilustrace Renate Holzner. 1. české vydání. Praha: Jan Vašut, 2007. 127 s. ISBN 978-80-7236-457-2.

ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001. 35 s. ISBN 80-7178-544-X

ZYCH, J. *Želvy v přírodě a v péči člověka*. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Brázda, 2006. 204 s. ISBN 80-209-0342-9

Použité internetové zdroje dostupné on-line:

<http://www.rvp.cz/clanek/260/1817> - autor: Pipková Zuzana (17. 1. 2008)

http://www.ifauna.cz/rubriky/clan_show.php?id=3613&r=3 (29. 3. 2009)

<http://www.rvp.cz/sekce/58> (20. 6. 2008)

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Alergie> (30. 3. 2009)

<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/552046> (30. 3. 2009)

<http://www.statnisprava.cz/rstsp/ciselniky.nsf/i/548511> (30. 3. 2009)

Obrazový materiál:

Obrázky byly čerpány především z www.google.com z těchto konkrétních zdrojů:

<http://www.akva-exo.cz/chovatelske-potreby/pro-psy/hrebeny-kartace/> (10. 5. 2008)

<http://www.akva-exo.cz/chovatelske-potreby/akvaristika/akvaria/> (10. 5. 2008)

<http://www.akva-exo.cz/chovatelske-potreby/pro-hlodavce/napajecky/> (10. 5. 2008)

<http://cool-animal.blog.cz/0704/dalmasin> (10. 5. 2008)

<http://cool-animal.blog.cz/0704/nemecky-ovcak> (10. 5. 2008)

http://www.psi-kocky.cz/psi/bernardyn_standard_plemene (10. 5. 2008)

http://www.psi-kocky.cz/psi_plemena/jezevcik_standard (10. 5. 2008)

<http://www.akva-exo.cz/chovatelske-potreby/pro-ptactvo/klece/stredni-andulka/> (15. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?hl=cs&q=rozetov%C3%A1+mor%C4%8Data&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky&gbv=2> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=mor%C4%8De+Rex&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=mor%C4%8De+Texel&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=Anglick%C3%BD+a+americk%C3%BD+crested&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=Mor%C4%8De+sat%C3%A9nov%C3%A9&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?hl=cs&q=dlouhosrst%C3%A9+mor%C4%8De&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky&gbv=2> (20. 10. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=mor%C4%8De+%C5%A0eltie&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (11. 11. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=Opal%C3%ADn&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (11. 11. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=Lutino&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (11. 11. 2008)

<http://images.google.cz/images?gbv=2&hl=cs&q=andulka+Alb%C3%ADn&btnG=Hledat+obr%C3%A1zky> (11. 11. 2008)

<http://www.biolib.cz/IMG/GAL/10455.jpg> (10. 1. 2009)

http://www.jynx-t.net/ptaci/Data/Images/Holub-domaci_s.jpg (27. 3. 2009)

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/8/8d/Rhode_Island_Red.jpg/258px-Rhode_Island_Red.jpg (27. 3. 2009)

<http://www.naturephoto-cz.com/photos/others/western-honey-bee-34108.jpg> (27.3. 2009).

<http://projektvrabec.wz.cz/download/kachny10.jpg> (27. 3. 2009)

http://www.zoobrnno.cz/files/system_preview_200001234-d6eb2d8df1/Kralik_domaci.jpg (27. 3. 2009)

<http://www.biolib.cz/IMG/GAL/12746.jpg> (27. 3. 2009)

http://www.humanart.cz/art/209/209_1162219846.jpg (27. 3. 2009)

<http://www.vejnar.com/zvirata/ovce.jpg> (27. 3. 2009)

<http://rozvedena.bloguje.cz/img/koza.jpg> (27. 3. 2009)

<http://www.mojeprase.cz/files/prase57u.jpg> (27. 3. 2009)

<http://www.mrk.cz/images/clanky/bachy/kapr-v-podberaku.jpg> (27. 3. 2009)

<http://www.chovzelv.cz/graeca.jpg> (8. 2. 2009)

<http://www.naturfoto.cz/fotografie/sevcik/zelva-vroubena--testudo-marginata-2.jpg> (8. 2. 2009)

[http://images.google.cz/imgres?imgurl=http://www.biolib.cz/IMG/GAL/BIG/23035.jpg&imgrefurl=\(8. 2. 2009\)](http://images.google.cz/imgres?imgurl=http://www.biolib.cz/IMG/GAL/BIG/23035.jpg&imgrefurl=(8. 2. 2009))

http://vodnizelvy.ic.cz/images/zelva_nadherna.jpg (8. 2. 2009)

<http://www.biolib.cz/IMG/GAL/BIG/23035.jpg> (8. 2. 2009)

http://www.vodnizelvy.ic.cz/images/klapavka_pizmova.jpg (8. 2. 2009)

http://www.cincila.cz/img/c_standard.jpg (13. 2. 2009)

http://www.cincila.cz/img/c_wilson.jpg (13. 2. 2009)

http://www.cincila.cz/img/c_blackvelvet.jpg (13. 2. 2009)

http://www.cincila.cz/img/c_violet.jpg (13. 2. 2009)

<http://jamis-kocky.net/image/fototext/korat5.jpg> (4. 3. 2009)

http://www.mypets.net.au/template_images/scotfold.jpg (4. 3. 2009)

<http://nd.blog.cz/s/sisahorova.blog.cz/obrazky/29090839.jpg> (4. 3. 2009)

<http://www.psi-kocky.cz/files/manx2.jpg> (4. 3. 2009)

<http://st.blog.cz/v/vikiya.blog.cz/obrazky/5468239.jpg> (4. 3. 2009)

<http://www.savannah.cz/images/kocky/blossi3.jpg> (4. 3. 2009)

<http://www.thajsko.com/zajimavosti/nazvoslovi/nazvoslovi05.jpg> (4. 3. 2009)

<http://st.blog.cz/v/vikiya.blog.cz/obrazky/5468146.jpg> (4. 3. 2009)

<http://jamis-kocky.net/fotogalerie/tonkinska%20kocka.jpg> (4. 3. 2009)

http://lide.uhk.cz/fim/student/malavr2/himalajsko-perska-kocka_2.jpg (4. 3. 2009)

http://www.celysvet.cz/fotky/turecka-angora_1.jpg (4. 3. 2009)

<http://www.i-bazar.cz/pictures/thumbs/balineska-kocicka-1724325.jpg> (4. 3. 2009)

<http://www.digitale-katzenfibel.de/jpg/birma.jpg> (4. 3. 2009)

<http://st.blog.cz/m/milekocicky.blog.cz/obrazky/558986.jpg> (4. 3. 2009)

<http://new.psi-kocky.cz/files/images/HPIM2067.preview.JPG> (4. 3. 2009)

http://images.google.cz/imgres?imgurl=http://phasmida.speciesfile.org/Common/editImgSnd/GetThumb.aspx%3FImageID%3D2627%26Width%3D640&imgrefurl=http://phasmida.speciesfile.org/Common/basic/ShowImage.aspx%3FTaxonNameID%3D1003735%26ImageID%3D2627&usg=__8Z8qe2AbKoJPa6Kg6mxl8IEsPzg=&h=1000&w=637&sz=47&hl=cs&start=2&tbnid=ViTOM5xIEKwVWM:&tbnh=149&tbnw=95&prev=/images%3Fq%3Dachrioptera%2Bfallax%26gbv%3D2%26hl%3Dcs%26sa%3DG (4. 3. 2009)

http://farm1.static.flickr.com/77/218054819_996e0d03d1.jpg?v=0 (4. 3. 2009)

http://i.pbase.com/v3/14/60114/1/49063498.MacleaysSpectre_Extatosomatiaratum.jpg (5. 3. 2009)

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/f7/Sipyloidea_sipylus,_female_with_open_wings.jpg (5. 3. 2009)

<http://obchod.acheta.cz/images/DOM.JPG> (4. 1. 2009)

http://images.google.cz/imgres?imgurl=http://www.zooexotic.cz/images/ozviratech/pisko_mil.jpg&imgrefurl=http://www.piskomili.estranky.cz/&usg=__YpZt-Bt6RVWwVpTACVSCgHnyvso=&h=144&w=150&sz=8&hl=cs&start=7&tbnid=MTYZc9N4craLiM:&tbnh=92&tbnw=96&prev=/images%3Fq%3Ddivok%25C3%25A9%2Bzbarven%25C3%25AD%2Bp%25C3%25ADskomila%26gbv%3D2%26hl%3Dcs%26sa%3DG (13. 2. 2009)

<http://www.equi-shop.cz/clanky/foto/07/07-10-mo4.jpg> (9. 12. 2008)

<http://www.equi-shop.cz/clanky/foto/07/07-10-mo2.jpg> (9. 12. 2008)

<http://www.akvaristika-zucek.cz/images/Gymnocorymbusternetzi.jpg> (9. 12. 2008)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/448.jpg> (9. 12. 2008)

http://www.akvarko.cz/images/atlasryb/dalsi/hemigrammus-erythrozomus1_n.jpg (9. 12. 2008)

http://www.moje-akvarium.net/pic/ryby/tetra_cerna.jpg (9. 12. 2008)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/1586.jpg> (9. 12. 2008)

http://www.animalsholding.cz/zvirata/danio_rerio.jpg (9. 4. 2009)

http://160.217.220.100/akvarium/seznam/IMG_0483.jpg (9. 12. 2008)

http://www.animalsholding.cz/zvirata/corydoras_paleatus.jpg (9. 12. 2008)

<http://st.blog.cz/w/warden.blog.cz/obrazky/4752869.jpg> (9. 12. 2008)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/72.jpg> (9. 12. 2008)

http://www.animalsholding.cz/zvirata/poecilia_reticulata.jpg (9. 12. 2008)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/2642.jpg> (9. 4. 2009)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/948.jpg> (9. 4. 2009)

http://rybicky.net/obr/ryby/max/502_1.jpg (9. 12. 2008)

<http://www.akvaweb.cz/atlas-ryb/1.jpg> (9. 12. 2008)

<http://www.animalsholding.cz/zvirata/papilochromis.jpg> (9. 12. 2008)

<http://rybicky.net/obr/ryby/max/418.jpg> (9. 12. 2008)

9. Přílohy

PŘÍLOHA Č. 1: Vyplněný didaktický test

PŘÍLOHA Č. 2: Vyplněný dotazník

Příloha č. 1: Vyplněný didaktický test

Didaktický test z chovatelství

Třída: 2.

Datum: 23. 9.

Pohlaví: chlapec

dívka

Odpověz na otázky, správnou odpověď napiš, zaškrtni, spoj:

1. Spoj, co k sobě patří:

pozemní živočichové

insektária

vodní živočichové

terária

hmyz

akvária

2. Kočka je čistotné zvíře.

ano/ne

3. Jsi na dovolené u moře a našel/našla jsi ve volné přírodě želvu. Smíš si ji odvézt domů?

ano/ne

4. Andulka je velice společenský živočich, svému partnerovi je věrná po celý život.

ano/ne

5. Želva může za určitých okolností vylézt ze svého krunýře.

ano/ne

6. Křečky krmíme převážně:

rostlinnou potravou

živočišnou potravou

7. Koupil/koupila sis akvarijní rybičky. Jak teplou vodu jim budeš udržovat v akváriu?

alespoň 10°C

alespoň 20°C

alespoň 30°C

8. Jaká skupina akvarijních rybek je vhodná pro začínající chovatele?

cichlidy

halančici

živorodky

9. Jaké stelivo je nejvíce vhodné pro morče?

natrhaný novinový papír

půda

dřevěné hobliny

10. V čem určitě dlouhodobě nebytuješ křečka?

- terárium
- dřevěná bedýnka
- papírová krabice

11. Tvůj křeček horlivě snáší materiál na stavbu hnízdečka. Chce ti tím říct:

- jsem nemocný
- je mi zima
- budu mít mladé
- nechte mě v klidu

12. Proč je pro hlodavce nezbytná i tvrdá potrava? Napiš:

obuškování zubů

13. K čemu slouží andulce v kleci sépiová kost? Napiš:

obuškování

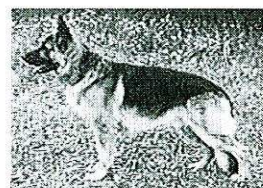
14. Přiřaď k obrázkům názvy plemen psů.

bernardýn

dalmatin

jezevčík

německý ovčák

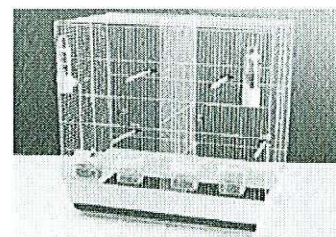
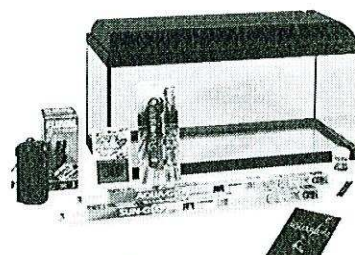
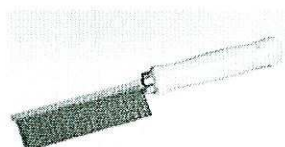
15. Přiřaď chovnou pomůcku k danému zvířeti:

pes

křeček

akvariijní rybičky

andulka

16. Vysvětli pojem domestikace.

ochlazení, zdomácnění

17. Ze kterého stromu určitě nemůžeš dát větev pro okusování morčeti? A proč?

hrušeň obecná

tis červený

vrba bílá

třešeň ptačí

je jedovatý

18. Vyjmenuj všechna užitková zvířata, která se v České republice chovají pro mléko.

kozy, ovce, krávy

19. Napiš co nejvíce důvodů, pro které člověk chová koně.

ubíháne kůže, dává se na mňo jízdit,
maso, kůže, kůže (kůže)

20. Jak se zachováš, když venku potkáš volně se pohybující domácí zvíře bez majitele?

zvíře si vezmu domů

zvířete se nebudu dotýkat, protože není vyšetřeno veterinářem

o nálezu zvířete vyrozumím dospělou osobu, policii nebo městský úřad

Příloha č. 2: Vyplněný dotazník

Dotazník – chovatelství

Třída: 8.

Datum: 23.9.

Pohlaví: chlapec dívka

Odpověz na otázky:

---

1. Máš doma nějaké domácí zvíře? Pokud ano, napiš jaké.

1 kůň, 2 ryby, 2 chomýši

Pokud jsi odpověděl/odpověděla, že zvíře nemáš, otázku číslo 2 a 3 nevyplňuj.

2. Kdo se o tvé zvíře stará? Zaškrtni:

starám se o něj sám

stará se o něj jiná osoba (která) _____

stará se nás více

3. Kdo hradí náklady spojené s pořízením a chovem tvého zvířete?

hradí je rodiče

hradím tyto náklady společně s rodiči

hradím je sám/sama

4. Jaké domácí zvíře by sis přál / přála?

nejedna

5. Kde bydlíš?

- městský rodinný dům
- byt
- vesnický rodinný dům
- zemědělská usedlost

6. Jsi alergický na srst zvířat nebo na peří?

~~ano/ne~~

7. Setkáváš se u příbuzných či známých s chovem zvířat?

ano/ne

V případě kladné odpovědi vypiš druhy chovaných zvířat:

---

8. Které domácí zvíře bys doma nikdy nechtěl a proč?

hadci, protože se jich bojím

9. Navštěvuješ rád/ráda zoologickou zahradu (ZOO)?

ano/ne

Které ZOO jsi už navštívil/navštívila?

Zoo v Plzni a Zoo v Praze a v Jihlavě

10. Navštěvuješ chovatelský kroužek nebo jsi členem jiné chovatelské organizace?

ano/ne

11. Vzal/vzala by sis do péče psa (nebo jiné zvíře) z útulku?

ano/ne

12. Kdyby sis chtěl/chtěla pořídit psa, jaké plemeno by to bylo?

Labrador

13. Máš ve své domácí knihovně nějaké knihy zabývající se životem zvířat a péčí o ně?

ano/ne

14. Navštívil/navštívila jsi někdy veterinárního lékaře s domácím zvířetem?

ano/ne

15. Způsobilo ti někdy některé domácí zvíře úraz nebo zranění? Vypiš:

ne